

**T.C.
BOZOK ÜNİVERSİTESİ SOSYAL
BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI**

Yüksek Lisans Tezi

**ÂŞIK KUL HAMİT KOCA
HAYATI, SANATI, ŞİİRLERİ, HİKÂYESLERİ**

Bünyamin OĞUZ

**Tez Danışmanı
Yrd. Doç. Dr. Seyfullah TÜRKMEN**

Yozgat 2011

**T.C.
BOZOK ÜNİVERSİTESİ SOSYAL
BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI**

Yüksek Lisans Tezi

**ÂŞIK KUL HAMİT KOCA
HAYATI, SANATI, ŞİİRLERİ, HİKÂYELERİ**

**Hazırlayan
Bünyamin OĞUZ**

**Tez Danışmanı
Yrd. Doç. Dr. Seyfullah TÜRKMEN**

Yozgat 2011

T.C.
BOZOK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
TEZ ONAYI

Enstitümüzün Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı 8011050009 numaralı öğrencisi **Benjamin OĞUZ**'un hazırladığı “**Aşık Kul Hamit Koca Hayatı, Sanatı, Şiirleri, Hikayeleri**” başlıklı Yüksek Lisans tezi ile ilgili Tez Savunma Sınavı, Lisansüstü Eğitim – Öğretim ve Sınav Yönetmeliği uyarınca 29/07/2011 Cuma günü saat 11:00’de yapılmış, tezin onayına **OY ÇOKLUĞU / OY BİRLİĞİYLE** karar verilmiştir.

Başkan : Yrd. Doç. Dr. Murat KACIROĞLU

Üye : Yrd. Doç. Dr. Seyfullah TÜRKMEN (Danışman)

Üye : Yrd. Doç. Dr. Nilüfer İLHAN

ONAY:

Bu tezin kabulü, Enstitü Yönetim Kurulu'nun **21.07.2011** tarih ve **19** sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Enstitü Müdürü
Prof. Dr. Tuha Niyazi KARACA
(Unvanı, Adı Soyadı)

ÖN SÖZ

Kahramanmaraş ilinin Afşin ilçesine bağlı Alemdar köyünde dünyaya gelen Âşık Kul Hamit Koca, 11 yaşında iken gördüğü bir rüyada bade içmesi üzerine doğaçlama şiir söyleme yeteneği kazanır. Ekonomik olarak sıkıntılı geçen hayatında yazdığı şiirler, içini dökerek rahatlaması için bir vesile olmuştur. Düzenli bir eğitim görmediği halde hocalarından eski usulle aldığı dersler sayesinde Osmanlı Türkçesi ile yazılmış onlarca dinî eseri okuyup bitirmiştir.

Gündüzleri geçimini sağlamak için tarımdan hayvancılığa, köy imamlığından koruculuğa kadar çeşitli işlerle meşgul olurken akşamları gaz lambasının ışığında şiirlerini yazan âşığıma bazen yaşadığı acıklı bir olay bazen de gördüğü güzel bir doğa manzarası ilham kaynağı olmuştur. Onun şiirleri âdeta yatağında akan bir nehir gibi gönlünden diline akmış, beslendiği zengin yerli kültürel kaynaklardan edindiği sözcük ve ifadelerle somutlaşarak bizlere ulaşmıştır.

Sazlı sözlü ortamlara kendi inancıyla bağdaştırmadığı için pek itibar etmeyen âşığımız, kendisine teklif edilen radyo programlarını da bu yüzden reddetmiştir. Ömrünü söylediği şiirler vasıtasıyla kâmil insan yetiştirmeye adanmış Âşık Kul Hamit Koca, akciğer kanseri yüzünden birçok hastanede tedavi görmüşse de 05.12.1978'de Hakk'a yürümüş, cenazesi Afşin mezarlığına defnedilmiştir.

Bu çalışmamızla ilgili bilgi ve belgeleri toplarken kıymetli âşığımızın torunlarından Mehmet Çetin ve ailesi bizi evlerinde misafir edip yakın ilgilerini bizden esirgemediler.

Çalışmamız “İçindekiler”, “Ön Söz” ve “Giriş”in dışında beş bölümden oluşmaktadır.

Birinci bölümde âşık ve âşıklık geleneğine değinerek yüzyıllara göre âşıklık geleneğinin gelişimini kısaca ortaya koymaya çalıştık.

İkinci bölümde Âşık Kul Hamit Koca'nın ailesi ve yaşamı üzerinde durduk. Doğumundan, âşıklığa nasıl başladığından, eğitiminden, askerliğinden, çocuklarından, mesleğinden, vefatından bahsettik.

Üçüncü bölümde sanatına, şiirlerinde işlediği konulara baktık. Sosyal konular, gurbet, ilim, din, zararlı alışkanlıklar gibi başlıklar altında şiirleri muhteva yönünden incelemeye çalıştık. Ayrıca yine bu bölümde şekil özellikleri hakkında kısaca bilgi verdikten sonra Âşık Kul Hamit Koca'nın şiirlerindeki ahenk unsurlarını (kafiye, redif vb.) ele aldık.

Dördüncü bölümde âşığımızın şiirleri yer almaktadır. Bu şiirleri 7, 8 ve 11'li hece ölçüsüne göre gruplandırarak sıraladık.

Beşinci bölümde âşığımızın bazı şiirlerinde anlattığı hikayelere dair özet bilgiler yer almaktadır.

Böyle bir çalışmanın ortaya çıkmasına vesile olan, bilgisinden ve görgüsünden yararlandığım değerli hocam Yrd. Doç. Dr. Seyfullah Türkmen'e; evlerini açarak beni misafir eden, kendilerindeki tüm bilgi ve belgeleri benimle paylaşan, âşığımızın torunu değerli arkadaşım Mehmet Çetin ve konuksever ailesine; yazılı kaynaklarda olmayan veya eksik olan şiirlerini ve âşığımızın bilinmeyen birçok özelliğini söyleyen Âşık Kul Hamit'in kardeşi Muhammet Koca'ya; maddi ve manevi desteğini benden esirgemeyerek sabırla bana yardımcı olan eşim Zehra Betül Oğuz'a teşekkür eder, emeği geçen herkese şükranlarımı sunarım.

2011, Yozgat

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

Âşık Kul Hamit Koca Hayatı, Sanatı, Şiirleri, Hikâyeleri

Bünyamin Oğuz

Bozok Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Türk Dili Ve Edebiyatı Anabilim Dalı

2011 : 249 sayfa

1916 yılında Kahramanmaraş ilinin Afşin ilçesine bağlı Alemdar köyünde doğan Kul Hamit Koca, şairler diyarı Kahramanmaraş'ın yetiştirdiği badeli âşıklardandır. 11 yaşındayken gördüğü bir rüya ile şairliğe başlayan Kul Hamit, saz çalmadan doğaçlama şiir söylemiş önemli âşıklarımızdandır.

Âşığımız, Kahramanmaraş'ın birkaç köyünde köy imamlığı yapmış ayrıca tarım ve hayvancılıkla da uğraşmıştır. 1936-1940 yılları arasında Hatay Dört Yol'da çavuş olarak askerliğini yaparken “Teslim et Hatay'ı çekil Fransız!” şiiriyle çevresindekilerin dikkatini çekmiştir.

Şiirlerinde açık ve anlaşılır bir dil kullanan Kul Hamit, insanları iyiye ve güzele yöneltmede sanatı bir araç olarak kullanmıştır. Şiirlerinin yanı sıra oldukça uzun ve ayrıntılı olarak anlattığı, manzum ve mensur karışık bir yapı sergileyen hikâyeleriyle de dikkat çekmiştir. Çok düzenli bir eğitim görmemesine rağmen ileri düzeyde mesleki bilgisi olan Kul Hamit, bunu herkesin anlayabileceği bir şekilde şiirlerine aktarmıştır.

1978 yılında vefat ederek Afşin mezarlığına defnedilen âşığımız, kendisine “Kul” mahlasını seçmiştir. Kul Hamit Koca, vatanına ve milletine sevdalı, milli ve manevi değerlere âşık bir halk şairidir.

Anahtar Kelimeler : Âşık, Badeli Âşık, Doğaçlama, Şair, Şiir, Hikâye, Halk Şairi

ABSTRACT

MSc. Thesis

Minstrel Kul Hamit Koca His Life, Art, Poems, Stories

Bünyamin Oğuz

Bozok University

Institute Of Social Sciences

Department Of Turkish Language And Literature

2011 : 249 pages

Kul Hamit Koca who was born in 1916 in Kahramanmaraş province, Afşin sub-province, Alemdar village is one of the badeli minstrels who were raised in land of poets , Kahramanmaraş. Kul Hamit who started writing poems after his sleeping on a dream at the age of 11 is one of our important minstrels saying improvisation poems without playing bağlama.

Our minstrel was imam in some villages of Kahramanmaraş and was involved with agriculture and animal husbandary. Between the years 1936-1940 during his military service as sergeant, he drew the attention around him with the poem “Teslim et Hatay’ı, çekil Fransız!”

Kul Hamit, who used a clear language in his poems, considered art as a means to direct people to the beauty. As well as his poetry, he drew attention with his long and detailed stories in a complex structure. Although he didn’t take a regular education, Kul Hamit had a very high level of professional knowledge and transferred it to his poetry in a form that anyone could understand.

Died in 1978, buried in Afşin cemetery , our minstrel chose ‘Kul’ as his pen name. Kul Hamit Koca is a folk poet who is loyal to his country and nation.

Keywords : Minstrel, Badeli Minstrel, Improvisation, Poet, Poem, Story, Folk Poem

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ.....	i
ÖZET.....	iii
ABSTRACT.....	iv
İÇİNDEKİLER.....	v
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

ÂŞIK VE ÂŞIKLIK GELENEĞİ.....	4
-------------------------------	---

İKİNCİ BÖLÜM

ÂŞIK KUL HAMİT KOCA'NIN HAYATI.....	7
1. MEMLEKETİ.....	7
2. AİLESİ.....	7
3. EĞİTİM-ÖĞRETİMİ	7
4. MESLEĞİ.....	8
5. EVLİLİĞİ VE ÇOCUKLARI.....	8
6. ASKERLİĞİ	9
7. BADE İÇMESİ VE ÂŞIKLIĞA BAŞLAMASI.....	10
8. USTASI VAR MI?.....	10
9. GEZİP DOLAŞTIĞI YERLER.....	10

10. KATILDIĞI PROGRAMLAR.....	10
-------------------------------	----

11.VEFATI.....	11
----------------	----

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ÂŞIK KUL HAMİT KOCA'NIN SANATI VE ŞİİRLERİNİN GENEL ÖZELLİKLERİ

1. EDEBİ ŞAHSİYETİ.....	12
-------------------------	----

2. SANATI.....	15
----------------	----

2.1.EDEBİ SANATLAR.....	15
-------------------------	----

2.1.1.TEŞBİH.....	16
-------------------	----

2.1.2.TEŞHİS.....	18
-------------------	----

2.1.3.LÜGAZ.....	19
------------------	----

2.1.4.TELMİH.....	19
-------------------	----

2.1.5.MÜBALAĞA.....	20
---------------------	----

2.1.6.İKTİBAS.....	21
--------------------	----

3. DİLİ	22
---------------	----

3.1. ATASÖZÜ VE DEYİMLER.....	24
-------------------------------	----

3.1.1. Atasözleri	24
-------------------------	----

3.1.2. Deyimler	25
3.2. DUA VE BEDDUALAR	28
3.2.1. Dualar.....	28
3.2.2. Beddualar	28
4. ŞİİRLERİNDE İŞLEDİĞİ TEMALAR.....	29
4.1.FERDÎ TEMALAR.....	29
4.1.1. AŞK.....	29
4.1.2. GURBET.....	30
4.2. SOSYAL TEMALAR.....	31
4.2.1. ZARARLI ALIŞKANLIKLAR.....	33
4.2.2. İLİM.....	34
4.2.3. DİN.....	35
4.2.4. MİLLÎ TEMALAR.....	37
5. ŞİİRLERİN ŞEKİL ÖZELLİKLERİ.....	40
5.1. GENEL ÖZELLİKLERİ	40
5.1.1.NAZİM TÜRÜ.....	40
5.1.2.NAZİM ŞEKLİ.....	41

5.1.3.NAZIM BİRİMİ.....	42
5.1.4.NAZIM ÖLÇÜSÜ VE DURAK.....	42
5.2. KAFİYE YAPISI.....	43
5.2.1.Yarım Kafiye.....	43
5.2.2. Tam Kafiye	43
5.2.3. Zengin Kafiye.....	44
5.2.4. Tunç Kafiye	44
5.2.5. Redif.....	44

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ŞİİRLER

YEDİ HECELİ ŞİİRLER	47
SEKİZ HECELİ ŞİİRLER	51
ON BİR HECELİ ŞİİRLER	158

BEŞİNCİ BÖLÜM

HİKÂYE ÖZETLERİ

1. HAZRETİ İBRAHİM'İN BAŞINDAN GEÇENLER (58 nolu şiir).....	239
2. HAZRETİ YUSUF İLE ZÜLEYHA HİKÂYESİ (59 nolu şiir).....	239
SONUÇ.....	240
KAYNAKÇA.....	243
ALBÜM.....	245
ÖZGEÇMİŞ.....	249

GİRİŞ

Türkiye sahasında âşık tarzı şiir sanatının doğuşunu ve Türk edebiyatı içindeki önemli yerini almasını sağlayan kültürel dinamiklerin başında ozanlık geleneği gelmektedir. Bu geleneğin oluşumunda “ozan” ve benzeri tiplerin olduğu kabul edilmektedir. Ozan çevresinde doğan ve gelişen şiirlerin aynı zamanda Türk edebiyatının ilk metinleri olabileceği vurgulanmaktadır (Köprülü, 1986:49-102). Türk edebiyatının doğuşunu hazırlayan bu sanatçılar, Türkçenin dil olarak iletişim ve milletleşmeyi sağladığı bütün coğrafyalarda asırlarca Türk şiir ve edebiyatını temsil etmişler, Türklerin Anadolu’ya yeniden geldikleri 11. Yüzyıldan itibaren de Türkiye sahasında “âşıklık geleneği ve edebiyatı”nın kuruluşuna temel oluşturmuşlardır (Yakıcı, 2009: vii).

17. yüzyılda en parlak dönemini yaşayan âşıklık geleneği, günümüzde kendi geleneğinden kopmadan zamanın şartlarına da ters düşmeden varlığını devam ettirmektedir.

Kahramanmaraş, ülkemizin âşıklar yönünden en bereketli merkezlerinden biridir. Âşık Kul Hamit Koca’nın yanı sıra Âşık Hayati Vasfi Taşyürek, Âşık Mahzuni Şerif, Âşık Devai, Âşık Ahmet Cansız Güllü ve Âşık Derdiçok bu ozanlarımızdan sadece birkaçıdır. Bu kadar zengin âşıklık kültürüne kaynaklık eden Kahramanmaraş’ta düzenli bir âşıklar şöleni yapılmamaktadır. Âşıkların katıldığı etkinlikler birçok şehrimizde olduğu gibi burada da yerel düzeyde kalmaktadır.

Günümüzde âşıklar hem kırsal kesime hem de şehir çevresine sesleniyorlar. Her ne kadar eskiye oranla halk ile aydın kesim arasında kültür farkı azalsa da beğeni farklılığı vardır. Âşıklar bunun farkındalar. Âşıklık geleneği çağlar boyu önemini korumuş, ulusal kültürün korunmasında ve taşınmasında önemli rol oynamıştır. Değişen zaman ve koşullar gereği değişimden etkilenmiştir. Günümüzde de seslenecek kitle bulmaları geleneğin sürdüğünün ve süreceğinin en önemli göstergesidir (Artun, 2009: 218).

Âşıklık geleneğinin devamı için her şeyi âşiklerden bekleyemeyiz. Bu hususta devletin ve kuruluşların da destek olması lazımdır. Aksi takdirde hızla geleneğin bozulmaya hatta yok olmaya doğru gideceği aşikardır (Kaya, 2000: 16).

Halkbiliminin inceleme alanlarından biri olan halk edebiyatında sahada derleme yapılmadan önce yapılması gereken birtakım hazırlıklar vardır¹. Âşık Kul Hamit Koca'nın hayatı, sanatı, şiirleri ve hikayeleri ile ilgili bu çalışmaya başlamadan önce bu hazırlıklar kapsamında önce mülakat yapacağım kişilere sorulmak üzere sorular hazırladım. Bu soruların dışında yanıma ses kayıt cihazı, dijital fotoğraf makinesi, dizüstü bilgisayar gibi mülakatta lazım olacak gereçler alarak âşığımızın memleketi Afşin'in Alemdar köyüne gittim.

Halkbilimi Alan Araştırması Yöntemleri; Gözlem (Müşahede) Yoluyla Derleme Yöntemleri ve Görüşme (Mülakat) Yoluyla Derleme Yöntemleri olmak üzere ikiye ayrılır².

Kul Hamit ile ilgili araştırma yaparken bu iki yöntemden de yararlandık. Ancak daha çok görüşme (mülakat) yöntemini kullandık. Kendi içinde yönlendirilmiş ve yönlendirilmemiş görüşme yöntemi olmak üzere ikiye ayrılan bu yöntemi kurallarına uygun kullanarak âşığımızla ilgili bilgileri derledik.

Alemdar köyünde Âşık Kul Hamit'in kardeşi Muhammet Koca ile görüşüp kendisinden kardeşiyle ilgili oldukça ayrıntılı bilgiler aldık. Görüşme (mülakat) yöntemiyle bu bilgileri derlerken Muhammet Koca'nın yanında âşığımızın torunu Mehmet Çetin ile birlikte sorular çerçevesinde sohbet ortamı oluşturmak suretiyle resmiyete meydan vermedik.

Âşığımızın şiirlerinin çoğunu ezbere bilen hafız kardeşi Muhammet Koca, Âşık Kul Hamit ile ilgili çok önemli bilgileri bizimle paylaşırken, âşığımızın torunu da dijital fotoğraf makinesiyle video olarak bunları kaydetti. Oldukça sıcak bir ortamda geçen mülakatta, âşığımızın mezarının Afşin mezarlığında olduğunu da öğrendik.

¹ Erman Artun, Türk Halkbilimi, İstanbul, 2008

² Özkul Çobanoğlu, Halkbilimi Kuramları Ve Araştırma Yöntemleri Tarihine Giriş, Ankara, 2008

Alemdar Belediyesi tarafından evinin bulunduğu caddeye Kul Hamit Caddesi adı verilen yerin de fotoğraflarını çekerek Afşin mezarlığına geçtik. Burada âşığımızın mezarının başında dua ettikten sonra Kul Hamit'in mezarının fotoğrafını da kaydettik. Ardından Kul Hamit'in torunu Mehmet Çetin'in ailesinin bulunduğu Çoğulhan Kasabasına döndük. Evlerinde misafir olduğum süre içerisinde de geldikten sonra da âşığımızın kızı Naile Çetin'in bilgilerinden çok yararlandık.

Çalışmanın saha kısmı bittikten sonra derlediğim bilgi ve belgeleri, fotoğrafları ve videoları sırasına göre düzenledim. Özellikle video kaydında geçen konuşmaları titizlikle yazıya aktardım. Oldukça uzun olan bu video kayıtlarını ve fotoğrafları her ihtimale karşı harici bir bellekte yedekleyerek çalıştım.

Çalışmanın inceleme bölümlerinden olan birinci ve üçüncü bölümü oluştururken yararlandığım ve alıntı yaptığım kaynakları metin içerisinde verdim. Âşık Kul Hamit'in hayatı, şairliğe nasıl başladığı ve hangi olaylar üzerine şiirler söylediğini içeren ikinci bölümü hazırlarken âşığımızın kardeşi Muhammet Koca, kızı Naile Çetin ve torunu Mehmet Çetin'in bilgilerinden azami ölçüde istifade ettim.

Dördüncü bölümde şiirler hece ölçüsüne göre gruplandırılarak verilirken, beşinci bölümde âşığımızın anlattığı hikayelerin özetleri yer almıştır. Ayrıca anlatılanların daha da somutlaşması adına çalışmanın sonuna fotoğraflar eklenmiştir.

Âşıklık geleneğine uygun olarak doğaçlama şiirler söyleyen Âşık Kul Hamit'in sanatını, şiirlerini ve hikâyelerini edebiyat araştırmacılarımızın istifadesine sunmak ve yeni nesli bu şiirler vesilesiyle millî ve manevî zenginliklerimizle tanıştırap kaynaştırmak amacıyla hazırlanan bu çalışma, bütün dürüst ve tarafsız akademisyenlerin eleştirisine açıktır.

BİRİNCİ BÖLÜM

ÂŞIK VE ÂŞIKLIK GELENEĞİ

Âşık; sazlı (telden), sazsız (dilden), doğaçlama yoluyla, kalemle (yazarak) veya bu özelliklerin birkaçını birden taşıyan ve âşıklık geleneğine bağlı olarak şiir söyleyen halk sanatçısıdır. Bu söyleme biçimine “**âşıklık-âşıklama**”, âşıkları yönlendiren kurallar bütününe de “**âşıklık geleneği**” adı verilir (Artun, 2009: 1).

Cumhuriyetten önce aydınlarca küçümsenen âşık edebiyatı, Cumhuriyetten sonra bu konuda çalışanlarca değişik unsurları göz önüne alınarak teşekkülü konusunda çeşitli görüşler ortaya konmuştur. Umumiyetle araştırmacılar belli bir tipi temsil eden bu edebiyatın yaratıcısı olan âşıklar üzerinde durmuşlar, onların biyografik hikayelerine göre bu edebiyat eserini değerlendirme yolunu seçmişlerdir. Sanatçı ile sanat eseri arasındaki bağlantıda muhakkak ki sanatçının hayat hikayesinin ve mizacının büyük rolü vardır. Ancak âşık edebiyatının şu özelliği onu diğer sahibi belli edebiyat mahsullerinden büyük ölçüde ayırmaktadır. Âşık edebiyatı bireysel bir edebiyat olduğu kadar bir gelenek edebiyatıdır. Bu edebiyatın temsilcileri mensup oldukları geleneğin kurallarına değer vermekte ve bu kurallara titizlikle uymaktadırlar. Bu bakımdan âşık edebiyatının ürünleri ve temsilcileri incelenirken daima bu özellik göz önünde tutulmalıdır. Âşık edebiyatında ustamalı deyişlerle, yaşayan âşıkların kendi yaratmaları yan yana yaşar. Âşık edebiyatı ürünleri bireysel olmalarına rağmen sözlü gelenek içinde folklor ürünleri gibi çeşitlenmektedirler (Günay, 2008: 40).

Âşıklık geleneğinin temelini, Orta Asya’daki ozan-baksı geleneği teşkil etmektedir. Kam, baksı, şaman adı verilen kişiler ilk Türk devletlerinde dini liderlik, bilgelik ve halk hekimliğinin yanında kopuz adı verilen saz eşliğinde şölen (kurban), sığır (av) ve yuğ (cenaze) törenlerinde icra ettikleri şiirlerle sanatçılık görevini de yerinde getirmişlerdir.

Âşıklık geleneği ve âşık şiiri, kendine özgü icra töresi ve geleneğe dayalı yapısıyla XVI. Yüzyıldan günümüze kadar kuşaktan kuşağa aktarılarak gelişimini sürdürmüş köklü bir kültür değerimizdir. Bu geleneğin sanatçısı olan âşıklar, içinde yaşadıkları toplumun dini ve ahlaki değerleriyle, gelenek ve görenekleriyle, yaşam tarzıyla beslenerek halkın duygu ve düşüncesini, özlemine, sevincine, acısına, estetik beğenisini, dünya görüşünü gözler önüne sermiş, bu yönüyle bir bakıma toplumun sözcüsü olma görevini üstlenmiştir (Coşkun, 2009: V).

Âşıkların adlandırılması çeşitli kriterlere göre yapılmaktadır. Fakat hepsini tek terimle adlandırmak güçtür. Âşıklık geleneği âşıkları şu şekilde ayırıyor: Saz çalılıp doğaçlama söyleyen âşığı “telden-dilden söyleyen âşık”, saz çalamayan âşığı “sazsız âşık” olarak adlandırıyor. Âşık olmayıp âşık tarzı şiir yazarları da geleneğin belirlediği gibi “âşık tarzı şiir yazar şâir” olarak adlandırmalıyız (Artun, 2009: 7).

Âşık edebiyatı, XVII. Yüzyılda sınırları belirlenmiş, gelenekleri oluşmuş, kendine özgü kuralları yerleşmiş bir olgunlukla karşımıza çıkar. Bu yüzyılda âşık edebiyatı ürünlerinin nicelik bakımından önemli bir düzeye geldiği, nitelik yönünden ise zirveye ulaştığı görülür (Artun, 2009: 266).

XVIII. yüzyılda âşıklar görevlerini icra etseler de bir önceki yüzyıldaki kadar güçlü ve etkili olamamışlardır. XIX. yüzyıla gelindiğinde Osmanlı devletinin parçalanarak güç kaybetmesine paralel olarak âşık şiiri de önemli bir gelişme gösterememiştir. Ancak bu yüzyılın sonuna doğru İstanbul, özellikle II. Mahmut’un desteğiyle açılan “Semai Kahvehaneleri” sayesinde âşıkların destan, koşma, divan, mani gibi şiirler söylediği bir merkez olmuş, yetenekli âşıklarımız bu geleneğin nimetlerinden istifade etmişlerdir

Osmanlı devletinin son dönemlerine rastlayan XX. Yüzyılın ilk çeyreğinde âşıklık geleneği eski önemini kaybetmiştir. Cumhuriyetin ilanından sonra millileşme hareketine bağlı olarak âşıkların dili sadeleşmeye başlamış, âşıklar milli ölçümüz olan hece ölçüsüyle eserler vermiştir. Bu dönemde devlet desteğiyle düzenlenen etkinliklerle âşıklar tanınmış ve tanıtılmıştır. Ayrıca teknolojik gelişmelere paralel olarak önce radyo programları, plak ve kasetler ardından da televizyon ve bilgisayarlar aracılığıyla âşıklarımızın eserleri merkezden taşraya doğru yayılmıştır.

Çağımızdaki insanların yaşam biçimine bağlı olarak müzik anlayışı da değişmesine rağmen, âşıklarımızın dinleyici kitlesi azımsanacak oranda değildir.

Âşıklık geleneği, Azerî, Türkmen, Balkan sahaları gibi geniş bir alana yayılmıştır. Etkileşim halinde olan âşıklık geleneği çeşitli toplantılar, köy odaları, hanlar, konaklarla yayılmaya devam etmektedir.

Âşık olmaya niyetlenen kişi, uzun yıllardan beri devam eden âşıklık geleneğinin içine girer ve eğitim süreci başlar. Çıraklık, kalfalık, ustalık dönemlerini yaşar. Mahlas alma, bade içme, saz çalma gibi geleneğin basamaklarından geçer.

Âşıklık geleneği içinde hikaye anlatma geleneği de vardır. Âşıkların anlattıkları hikayelere halk hikayeleri, Azerbaycan'da dastan denilmektedir. Bunların normal hikayelerden farkı nazım nesir bir arada olmaları ve manzum kısımlarının saz eşliğinde söylenmesidir. Hikayeci âşıklar, hikayeleri mümkün olduğu kadar gelenekteki şekliyle anlatırlar (Artun, 2009: 69).

Âşık, halkın sanatçısıdır. Halkın beğenisi sanatçı tipini, sanat şeklini belirler. Âşıklık geleneği günümüz insanının beğenisine uygun, özünden sapmadan, yozlaşmadan yeniden yapılanmalıdır. Yeni gelenek, ancak iyi öğrenilen ve uygulanan eski gelenek üzerine bina edilebilir. Âşıklar halktaki gelişimi ve değişimi yakaladıklarında yeni özü ve biçimiyle gelenek yaşamaya devam edecektir. Bu da yeni kitleleri kucaklayacak bir yenileşme hareketinin başlatılmasına bağlıdır (Artun, 2009: 218).

Günümüzde âşıklık geleneği popüler kültürün etkisiyle zayıflamış olmasına rağmen, özellikle milli ve manevi değerlere bağlı Türk milleti ve onların özverili yerel yöneticilerinin öncülüğünde düzenlenen şenlik, festival ve halk şöenlerinde varlığını sürdürmeye çalışmaktadır.

İKİNCİ BÖLÜM

ÂŞIK KUL HAMİT KOCA'NIN HAYATI³

1. MEMLEKETİ

Âşık Kul Hamit Koca Kahramanmaraş'ın Afşin ilçesine bağlı Alemdar köyünde 1916 yılında dünyaya gelmiştir.

Alemdar; yazları sıcak ve kurak, kışları ise soğuk ve kar yağışlı olan bir beldedir. Halkın geçim kaynağı tarım ve hayvancılıktır. Ancak kısıtlı olan iş imkanları nedeniyle yörenin insanı daha iyi iş bulabilmek için başta Kahramanmaraş merkez olmak üzere ülkemizin çeşitli yerlerine göç etmişlerdir.

2. AİLESİ

Âşık Kul Hamit Koca'nın babasının ismi Bekir, annesinin ismi ise Mehir'dir. Osmanlı Devleti'nin son zamanlarında Hicaz cephesinde askerlik yapan oradan da doğu cephesine sevk edilerek Ruslarla savaşan Bekir Bey, tarım ve hayvancılıkla geçimini sağlamıştır. Mehir Hanım ise ev hanımıdır.

Âşık Kul Hamit Koca sekiz kardeştir. Bunların altısı erkek, ikisi de kızdır. Erkeklerden Ahmet isimli kardeşi küçük yaşta vefat etmiştir. Büyükten küçüğe doğru kardeşlerin isimleri şöyledir: 1-Ali, 2-Fadime, 3-Ahmet, **4-Kul Hamit**, 5-Hasan Hüseyin, 6-Ayşe, 7-Cuma, 8-Muhammet

3. EĞİTİM-ÖĞRETİMİ

Âşık Kul Hamit Koca'nın kendi hayatına dair söylediği şiirinde (112 nolu şiir) Akçadağ'a öğretmenlik kursuna gittiğini anlıyoruz. Çok düzenli bir eğitim almasa da Osmanlı Türkçesi ile yazılmış onlarca kitap okuyan Kul Hamit, kendi yöresindeki hocalardan da dersler almıştır. Özellikle şiirlerindeki dini ve tasavvufi söz varlıklarına bakıldığında, âşığımızın sıkı bir dini eğitim aldığı anlaşılmaktadır.

³ Bu bölümün hazırlanmasında Âşık Kul Hamit'in kardeşi Muhammet Koca, kızı Naile Çetin ve torunu Mehmet Çetin'in bilgilerinden yararlanılmıştır.

Ben uğradım bu feleğin hersine
Ateş ile yanıp yanıp tütmem var
Akçadağ'a eğitimlik kursuna
İki arkadaş yoldaş olup gitmem var (112 nolu şiir)

4. MESLEĞİ

Âşık Kul Hamit Koca Hurman, Kalecik, Çoğulhan, Afşin ve Kerevin'de imamlık yapmış, ayrıca tarım ve hayvancılıkla da uğraşmıştır. Kul Hamit'in boş kalan zamanlarında kerpiçten ev yaptığı da söylenmektedir. Âşığımızın kendi hayatına dair söylediği (112 nolu şiir) şiirinden çobanlık ve koruculuk yaptığı da anlaşılmaktadır.

5. EVLİLİĞİ VE ÇOCUKLARI

Askere gitmeden önce amcasının kızı Emiş ile sözlenen Kul Hamit, sözlüsü kendisine verdiği sözünde durmayarak başkasıyla kaçması üzerine "Kul Hamit'e Söz Verip De Sözünde Durmayan Güzele" (83 nolu şiir) başlıklı şiirinde eski sözlüsüne beddua eder. Ardından annesi Mehir Hanım'ın tavsiyesi ile Kul Hamit, Sultan Hanım'la evlenir.

Sultan Hanım ile askere gitmeden önce evlenen Âşık Kul Hamit'in bu evliliğinden yedi çocuğu dünyaya gelmiştir. Bunları kısaca tanıtalım:

FİDAN GAZ (KOCA)

Kul Hamit'in ilk çocuğu olan Fidan Hanım, babası askerde iken doğmuştur. Alemdar köyünden Çoğulhan'a gelin giden Fidan Hanım okula gitmemiştir. Ev hanımı olan Fidan Hanım, 1998 yılında vefat etmiştir. Babası gibi şiir yeteneği olan Fidan Hanım'ın yaşadığı bazı önemli olaylar üzerine söylediği dörtlükleri bulunmaktadır.

VAHAP KOCA

Kahramanmaraş'ın Afşin ilçesinde Tarım Kredi Kooperatifinde çalışmış, aynı yerden emekliye ayrılmış olan Vahap Koca, halen Afşin'de ikamet etmektedir.

AHMET DURAN KOCA

Emniyet teşkilatında bir süre polis memurluğu yaptıktan sonra komiser olan Ahmet Duran Koca, bu görevinden emekli olmuştur. Halen Muğla'da ikamet etmektedir.

BEKİR KOCA

Adana'da bir fabrikada çalışarak emekliye ayrılan Bekir Koca, halen bu şehrimizde ikamet etmektedir.

NAİLE ÇETİN (KOCA)

1956 yılında Alemdar köyünde doğmuştur. Alemdar köyünden Çoğulhan'a gelin giden Naile Hanım, ev hanımı olup Çoğulhan'da ikamet etmektedir.

ARİF KOCA

Alemdar beldesinde Kul Hamit'in yaptırdığı eski toprak evinde oturan Arif Koca, burada çiftçilik yaparak geçimini sürdürmektedir.

ENVER KOCA

Askeri memur olarak Muğla'da çalışmakta olan Enver Koca, bu kentte ikamet etmektedir.

6. ASKERLİĞİ

Âşık Kul Hamit Koca, askerliğini Hatay Dörtyol'da çavuş olarak yapmıştır. Hatay alındığında askerdir. Kul Hamit çavuş olarak askerliğini yapmakta iken, askeri teftiş için Fevzi Çakmak gelir. Fevzi Çakmak'ın askerlikle ilgili bir sorusuna doğru cevap veren Kul Hamit'i, Fevzi Çakmak "Aferin, gördünüz mü akıllı askeri!" sözleriyle över. Ardından kendisine bu başarısından ötürü kol saati hediye edilir.

7. BADE İÇMESİ VE ÂŞIKLIĞA BAŞLAMASI

Âşık Kul Hamit Koca'nın babası Bekir Ağa'nın 3 çift koşusu vardır. İki sene art arda ektiği ekinden kuraklık yüzünden zarar edince yine Afşin'in Kuşkaya köyünde arazisi bulunan Berber Nuri isimli bir şahısla ortaklaşa darı ekerler. 11 yaşında bir çocuk olan Kul Hamit, Alemdar köyünden Kuşkaya köyünde çalışmakta olan ailesine azık götürürken Malveran'ı mevkiine geldiğinde orada otlamakta olan keçileri görür. Sürünün yanındaki köpekler havlayınca küçük yaşta olan Kul Hamit korkarak çeşmenin yanına sığınır. Burada uykuya dalan Kul Hamit, rüyasında zikir çeken bir grup insan görür. Kendisine bade sunulup "Al sen de iç!" denilir. Ondan sonra Kul Hamit doğaçlama şiir söylemeye başlar.

Âşık Kul Hamit Koca'nın gördüğü rüya ile ilgili bir başka rivayet de şöyledir: Rüya aleminde geniş bir bahçe içerisinde üç katlı bir binanın en üst katına çıkar ve orada bir bardak şerbet ile etkilenir. Bir köy imamı iken, imamlığı bırakıp ameliyat olur ve ardından doğaçlama şiir söylemeye başlar.

8. USTASI VAR MI?

Âşığımız, usta-çırak ilişkisi çerçevesinde yetişmiş âşıklarımızdan değildir. Gördüğü bir rüyadan sonra şiir söylemeye başlayan Kul Hamit'in, bilinen bir ustası olmadığı gibi yetiştirdiği çırağı da yoktur.

9. GEZİP DOLAŞTIĞI YERLER

Kul Hamit, mesleğinin gereğinden dolayı Kahramanmaraş'ta birçok köyü gezmiştir. Âşığımız askerlik nedeniyle Hatay'a, hastalık sebebiyle de Konya ve Adana'ya gitmiştir. Âşığımız, şiirlerinde geçen mekanların bir kısmını hiç görmemiştir. Ancak coğrafya bilgisi sayesinde âşığımızın birçok il ve ilçeden haberdar olduğu anlaşılmaktadır.

10. KATILDIĞI PROGRAMLAR

Kalecik köyünde imamlık yaparken Alemdar köyüne gelen Kul Hamit'i bulmak için Kaymakam ile Mal Müdürü yola çıkarlar. Elbistan'da sunuculuğunu

Abdulvahap Kocaman'ın yaptığı âşıklar şölenine davet edilir. Kul Hamit, bu daveti kabul ederek kardeşi Muhammet Koca ile arabaya biner. O zamanlarda Tanır köyünde ikamet etmekte olan Âşık Hayati Vasfi Taşyürek'in yanına gelen yetkililer kendisini şölene çağırır. Fakat Âşık “ Kardeşim Hamit Çavuş, o adamlarla bizim burada söyleyecek adam yok. Söylesen söylesen bir sen söylersin, ben gelmem. ” der. Arstıl köyünden de Kör Hafız'ı alan yetkililer Elbistan'a varır. Vardıklarında şölen başlamıştır. Az sonra sunucu Abdulvahap Kocaman, Afşinli Kul Hamit'i sahneye davet eder. Sahneye çıkan Kul Hamit dirseğini masaya koyup elini kulağına götürür ve misafirlere “Hoş geldin.” der. Ahmet Çıtak'ın oğlu “Hamit amca, ben söylesem benim ardıma düşebilir misin” der. Kul Hamit de “Mevlam izin verirse düşerim.” der. Ardından onun söylediği ayaktaki tüm şiirlere benzer ayaklarla şiir söyler Kul Hamit. Bunun üzerine o âşık “Bu memlekette böyle hazırlıksız şiir söyleyebilen bir tek Kul Hamit var” der. Biraz bekledikten sonra yine bir şiirle müsaade isteyen Kul Hamit'e 50 bin lira hediye verilir ancak Kul Hamit bunu reddeder ve oradan ayrılır.

Âşık Kul Hamit, 1965 yılında Kahramanmaraş'ta bir radyo evine davet edilmiş, orada katıldığı programda kendi şiirlerinden bazılarını okumuştur. Kendisine şiirlerini saz eşliğinde icra etmesi teklif edilmişse de âşığımız “Dinimize uygun değildir.” diyerek bu teklifi reddetmiştir.

11. VEFATI

Hastalığının tedavisi için Konya ve Adana'ya giderek çeşitli hastanelerde tedavi gören Kul Hamit, Adana'da bir hastanede ameliyat geçirmiştir. Bu ameliyatı bir şiirinde (4 nolu şiir) dile getiren âşığımız, 05.12.1978'de akciğer kanserinden dolayı Afşin'deki oğlu Vahap Koca'nın evinde vefat etmiştir. Âşık Kul Hamit, öleceğini ölmeden iki gün önce uykusu esnasında söylemiş, bunun için traktörünü sattırarak “Bunun parası iki gün sonra benim ölüme de dirime de lazım olacak.” demiştir.

Kul Hamit, vasiyeti üzerine kendi selasını, kendi hayatta iken bir kasede kaydettiği kendi sesinden okutmuştur. Âşığımızın cenazesini yıkayan din görevlileri, kendisinin sanki yanı üzere uykuya dalan biri gibi uzandığını, teninde hiç ölü belirtisi olmadığını ifade etmişlerdir. Biz de gökkubbede bir hoş seda bırakarak bu dünyadan ayrılan kıymetli âşığımıza Allah'tan rahmet diliyoruz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ÂŞIK KUL HAMİT KOCA'NIN SANATINA VE ŞİİRLERİNE GENEL BİR BAKIŞ

1.EDEBİ ŞAHSİYETİ

Âşık Kul Hamit Koca, Kahramanmaraş'ın yetiştirdiği, doğaçlama şiir söyleyebilme yeteneğine sahip önemli âşıklardan biridir. 11 yaşında, Alemdar köyünden Kuşkaya köyünde çalışmakta olan ailesine azık götürürken Malveran'ı mevkiine geldiğinde yaşadığı bir olay üzerine uykuya dalan ve rüya gören Kul Hamit'in söylediği şiirlerinin temelinde bu rüyanın bulunduğu söylenebilir.

Usta çırak ilişkisi şeklinde yetişmeyen Kul Hamit Koca, bade içme bölümünde ayrıntılı olarak anlattığımız rüyasının sonunda bade içer ve uyandıktan sonra doğaçlama şiir söyleme yeteneği kazanır.

Kul Hamit, çok düzenli bir eğitim almamasına rağmen oldukça etkili doğaçlama şiir söyleyebilen bir şairimizdir. Âşığımızın şiirlerinin geneline bakıldığında şairimizin şiiri insanları milli ve manevi konularda bilgilendirme ve bilinçlendirmede bir araç olarak gördüğü anlaşılmaktadır. Aşağıda verdiğimiz bir dörtlüğünde Kul Hamit'in söylediği şiirlerden maksadın hakikatleri ifade etmek olduğu ortadadır.

Hakikatli kelim konuşur ise
Çok keramet var dilin içinde
Milletin ağzından geri alamaz
Söyleme sırrını elin içinde (60 nolu şiir)

Kul Hamit'in en önemli özelliklerinden birisi de herhangi bir olay üzerine eleştirel bakış açısıyla anında şiir söyleyebilmesidir. Örneğin Âşık Mahzuni Şerif'in babası Zeynel ile asker arkadaşı olan Kul Hamit, bir vesileyle alevi olan arkadaşının evine misafir olduğunda vakti giren akşam namazını kılmak ister. Namazını kıldıktan sonra yanına gelen bir alevi dedesinin "Şu kıldığınız namazdan ne anlıyorsunuz?" sorusuna çok sinirlenen Kul Hamit hemen oracıkta cevabını aşağıdaki şiirle verir:

...

Hasanla Hüseyin çaldı mı sazı
Duvar mı Allah'ın oğlanı kızı
Yarın mahşer günü gör halınızı
Dolanır boynuna yılanlarımız

Kul Hamit'im der ki elhamdülillah

Şeriksiz nazirsiz ol yüce ilah
Din Muhammed dini başka yok billah
Dört mezhepten hariç planlarımız (143 nolu şiir)

Kul Hamit'in Âşık Mahzuni ile de atıştığı ve kendisini yendiği anlatılmaktadır. Mahzuni'ye söylediği aşağıdaki dörtlük üzerine rivayet edildiğine göre Mahzuni "Kul Hamit bizi mahvettin" demiştir.

Cami yapanların yok mudur aklı
Sizin dedeleriniz köşede saklı
Laf mı verdim sandın ağzı kapaklı
Bıyığından akan terinden utan

Kul Hamit'in anında doğaçlama şiir söyleme yeteneğine bir örnek de Hatay Dört Yol'da asker iken yaşanan bir olayda yanlış tavır ve davranış içinde bulunan alay komutanına söylediği aşağıdaki şiir verilebilir:

Tutup çamaşırı kurutur günle
Bir yere gitmedi burdadır benle
Müsade buyurun sözünü dinle
Kabahati var mı sor Karadayı

...

Dinle komutanım **Hamit** ne söyler

Vatanını sever bu temiz erler

Bir ata evladın teselli eyler

Toplayıp nasihat ver Karadayı (146 nolu şiir)

Kul Hamit'in "Kul Hamit" ve "Umut Çiçekleri" adlı iki kitabı yayımlanmıştır. Bu kitaplardan ilkinin âşığımız kendi imkanlarıyla Hatay Dörtöyol'da bastırılmış ise de, bu kitaba günümüzde ulaşamamıştır. Diğer kitabı "Umut Çiçekleri" ise yazarın arkadaşı Durmuş Çavuş tarafından bastırılmış ve yıpranmış da olsa günümüze kadar ulaşmıştır. Âşığımızın yazılı kaynaklara geçmemiş daha yüzlerce şiiri olduğu söylenmektedir.

Kayıp olacaktı eserim benim

Sebepten oldu Durmuş Çavuş var olsun

Okuyucularıma duyurdu ünümü

Sebepten oldu Durmuş Çavuş var olsun

Bin yaşasın sevindirdi özümü

Hamit der ki o güldürdü yüzümü

El içinde açıklattı sözümü

Sebepten oldu Durmuş Çavuş var olsun (142 nolu şiir)

2. SANATI

Âşık Kul Hamit, sanatı insanlığa hizmet etmekte bir vasıta olarak kullanmıştır. Sanatı toplumun her kesimine seslenen bir okul, şiiirleri bu okulun müfredatı ve kendisini de bu okulun bir eğitimeni olarak gören âşığımız, gerek lirik gerekse de didaktik şiiirlerinde oldukça sade ve içinde yaşadığı toplumun anlayabileceği bir dil kullanarak insanları eğitmeyi amaç edinmiştir. Şiiirlerinde yeri geldikçe ilim öğrenmenin ve öğretmenin faziletine vurgu yapmış, bilginlerin insanlığı önündeki en parlak ışık olduğunu ifade etmiştir.

Aşk, gurbet, ilim, din gibi ortak temaları şiiirlerinde sıkça işleyen Âşık Kul Hamit, mesleğinin bir gereği olarak vâkıf olduğu peygamberler tarihinden Hazreti İbrahim ve Hazreti Yusuf'un kıssalarını, oldukça sade bir dille başarılı bir şekilde ifade etmiş, özellikle mübarek gün ve gecelerde cami cemaatiyle bunları paylaşmıştır. Okuma yazma oranının oldukça düşük olduğu o dönemlerde oldukça zahmetli olan bu işle uğraşması, âşığımızın ilgi çekici bir yöntemle İslamî konularda halkı aydınlatmayı, bilgilendirmeyi ve bilinçlendirmeyi görev olarak kabul ettiğini göstermektedir.

İslam dinine göre öldükten sonra sevap defterinin kapanmaması için insanlığın istifade ettiği bir eser bırakmak gerektiğine inanan Âşık Kul Hamit, vefatından sonra da şiiirleri aracılığıyla insanlığa faydalı olmayı gaye edinmiştir.

Yazdıramaz idim hiç bir yazara
Götürüp de satamazdım pazara
Benim ile gömülürdü mezara
Açıklattı Durmuş Çavuş var olsun (142 nolu şiiir)

2.1.EDEBİ SANATLAR

Sözün güzellik kazanmasında edebi sanatların önemi yadsınamaz. Şairler söyledikleri şiiirlerin güzel, etkili ve özgün olması için çeşitli sanatlara başvurmuşlardır. Edebiyatımızda kullanılan sanatların çoğundan haberdar olan Kul Hamit, şiiirlerinde daha çok teşbih, teşhis, telmih ve mübalağa sanatlarını tercih etmiştir.

2.1.1.TEŞBİH

Şiirlerinde aşka, sevgiye ve sevgiliye geniş yer veren Kul Hamit, sevgiliyi turnaya sevgilinin saçlarını sırmaya, dudaklarını kiraza, burnunu hurmaya, kaşlarını hilale, ela gözlerini taze kaynayan bulgura benzetirken, âşıkları da bülbüle teşbih etmiştir.

Kul Hamit'im der ki yanyor özler

Göçtü nice nice gelinler kızlar

Hilal gibi kaşlar sürmeli gözler

Mehricana deymiş gül gibi soldu (121 nolu şiir)

Yar hayali karşısında dolaşır

Sevdası gönlünü çalar âşğın

Daim bülbül gibi ötmek arz eder

Dili dertli dertli meler âşğın (108 nolu şiir)

Pembe ile ak karışmış yüzleri

Döktü yüreğime koru gözleri

Bulgur gibi kaynar ela gözleri

Uzamış kirpikler kaşına doğru

Taramış kekilin sırmaya benzer

Dudak kiraz burun hurmaya benzer

Taze cıvıldaşan turnaya benzer

Yeni girmiş on dört yaşına doğru (116 nolu şiir)

Hemen kuş gibi uçar (3 nolu şiir)

Musa gibi turum olsa (9 nolu şiir)

Teri gül gibi kokardı (12 nolu şiir)

Boğazı kuş gibi öter (22 nolu şiir)

Yanıp buzlar gibi erir

Eti kömür gibi kurur (23 nolu şiir)

Nur gibidir mucizeti (26 nolu şiir)

Kanatlı kuş gibi uçur (27 nolu şiir)

Arı gibi döner bala (43 nolu şiir)

Deli gibi her tarafa koşarsın (64 nolu şiir)

Kâfir gibi her günahıtan işleme (65 nolu şiir)

Rakıyı şarabı bal gibi süzer

Haram hâlel demez çir gibi ezer (67 nolu şiir)

Konuşmasın dinler isen mert gibi

Sokaklarda burnun sürür it gibi

Sallanışı beş keçili kürt gibi

El işinde amelyedir ebesi (67 nolu şiir)

Ölmezse Hamit'im sevdiğim bulur

Yorgun kuşlar gibi yüreğim solur

Karışmış çiçeğe kokusu gelir

Yine tazeledin derdimi dağlar (80 nolu şiir)

Garip kuşlar gibi gezdim havada (81 nolu şiir)

Bir yiğit de gurbet ilde kalırsa
Öten kuşlar firkat katar garibe
Memlekette kuzuları kalırsa
Gül gibi burnuna kokar garibe (89 no lu şiir)

Dağların karını yağmur götürür
Çiçekli çimenin güneş bitirir
Yaylanın zevkini güzel getirir
Sen cennetsin kızlar huriniz dağlar (137 no lu şiir)

Yine ilkbahardan koku geliyor
Kaynayıp yüreğim coştı hafızım
Hasretiniz ciğerimi deliyor
Saldım gönül kuşu uçtu hafızım (105 no lu şiir)

Kul Hamit, aşkı oka benzettiği aşağıdaki dörtlüğünde sevdayı ateşe benzetmiş fakat ateşi söylememiştir. Dolayısıyla bu dizede de kapalı istiare söz konusudur.

Yakıyor bu sevda **Hamit'in** özün
Domurur yaşları seyredin gözün
Daim hak üstüne dinleyin sözün
Aşk oku ciğerin deler âşığın (108 no lu şiir)

2.1.2.TEŞHİS

Âşığımızın şiirlerinde kullandığı edebi sanatlardan biri de teşhistir. Aşağıdaki dörtlüklerde dağlar, yer ve gök kişileştirilmiştir.

Ölmezse **Hamit'im** sevdiğim bulur
Yorgun kuşlar gibi yüreğim solur
Karışmış çiçeğe kokusu gelir
Yine tazeledin derdimi dağlar (80 no lu şiir)

Olursun aleme maşuk
Yer gök cemaline âşık
Aşkın ile yanan ışık
Söner mi ya Resulallah (50 nolu şiir)

2.1.3.LÜGAZ

Halk şiirinde şairlerin başvurduğu sanatların içinde lügaz da vardır. Lügaz; herhangi bir nesnenin veya varlığın özellikleri anlatılarak yazılan bilmecedir. (Dilçin, 2004: 490) Âşık Kul Hamit de bu sanatın güzel bir örneğini “köstebek” sorusuyla oldukça usta biçimde vermiştir.

Bir mahluk var yer yüzünde gezemez
Gökte uçup kanatların süzemez
Girse dahi ummanlarda yüzemez
Bunun ana yurdu nere bilirse

Ebceti kabiri ele almalı
368 adet bulmalı
Sekiz harf den temel taşı olmalı
BİRde noktası var görebilirse (68 nolu şiir)

2.1.4.TELMİH

Âşık Kul Hamit, mübalağa ve telmih sanatlarını da ustalıkla kullanmayı başarmıştır. Âşığımız aşağıdaki dörtlüklerde bize Leyla ile Mecnun ve Yusuf ile Züleyha'nın aşk hikayelerine hatırlatmada bulunmaktadır.

Kapıldım bu aşka edemem karar
Gönül mecnun oldu leylasın arar
Kazam Afşin şehri köyüm Alemdar
Kul Hamit'tir benim adım efendi (88 nolu şiir)

Mecnun Leyla'sını buldu
Geçen günler unutuldu
Hemen nikâhları oldu
Münasip gördü padişah (Yusuf ile Züleyha Hikayesi)

Yusuf sırrına ereyim
Acıyıp boyun buralım
Aşkla selâvet verelim
Muhammedin Ümmetiyiz (Yusuf ile Züleyha Hikayesi)

2.1.5.MÜBALAĞA

Aşağıdaki dörtlüklerde âşığımız “sevdayla yanmak, yandı yürek köz oldu, hasretiniz yüreğimi deliyor” mısralarında mübalağa sanatını icra etmiştir.

Yandı bu sevdayla çok çekti cefa
Derdi maşuğuyla çok çekti cefa
Ağlayarak yol verdiği Yusuf'a
Ok kırpikli ala gözlü Zeliha (Yusuf ile Züleyha Hikayesi)

Hamit der ki yandı yürek köz oldu
Yüz bin lira fiyatına az olur
Korkuyorum çifte benlim göz olur
Gel yavaş ığrala belleri güzel (99 nolu şiir)

Yine ilkbahardan koku geliyor
Kaynayıp yüreğim coştı hafızım
Hasretiniz ciğerimi deliyor
Saldım gönül kuşu uçtu hafızım (105 nolu şiir)

2.1.6. İKTİBAS

Âşık Kul Hamit Koca'nın şiirlerini daha etkili kılmak ve sözlerinin tesirini arttırmak için tercih ettiği sanatlardan biri de iktibastır. Âşığımızın iktibas ettiği sözler hadis ve kudsî hadis türündendir.

Sev gülü Muhammed canımın canı
Çünkü o getirip kurdu bu dini
Hupbul vatan minel imanı tanı
Yurduma düşmanı sokma evladım (66 no lu şiir)

Vatan sevgisi imandandır. (Hadis-i Şerif)

Hamit komşu ile iyi geçinin
İncitme kılını bir tek keçinin
Hadis vardır suyu zandan kaçmın
Sakın hizmetinden bıkmaya evladım (66 no lu şiir)

Suyu (kötü) zandan kaçmın. (Hadis-i Şerif)

Kul Hamit âlimler der idi sana
İbadet etmeyen tamuda yana
Bir vakit namaza seksen bin sene
Haydi buna takat getir bakalım (87 no lu şiir)
Bir vakit namaz geçirmenin cezası, cehennemde seksen bin sene yanmaktır.(Hadis-i Şerif)

Sevgili habibin kıymetin bilek
Methinden acizdir insanla melek
Buyruldu şanına levlake levlak
Makamı Mahmude kondurmadı mı? (92 no lu şiir)
Levlake levlak lema halaktü'l-e-flak Eğer sen olmasaydım felekleri yaratmazdım
(Hadis-i Kudsi)

Allahtan kullara kudred balıdır Her
dertlere bir devadır âlimler Mihrab
minber kürsü onun malıdır
Veresetil Enbiyadır âlimler (139 nolu şiir)
Alimler peygamberlerin varisidir. (Hadis-i Şerif)

Kul Hamit gezme kahirli
Olmasın kalbimiz kirli
Bin aydan daha hayırlı
Beklen Leyle i Kadiri (42 nolu şiir)
Kadir gecesi, içinde kadir bulunmayan bin aydan daha hayırlıdır. (Hadis-i Şerif)

Oku ismi azam duasın
Kuranın kalbidir Yasin
Dinleyen kulunun nefsin
Öldürür bu kelimullah (53 nolu şiir)
Yasin suresi, Kur'an-ı Kerim'in kalbidir. (Hadis-i Şerif)

3. DİLİ

Âşık Kul Hamit Koca, İslam kültürü üzerine kendini yetiştirmiş bir din adamı olarak söylediği şiirlerinde yer yer bu kültürün etkisiyle Arapça ve Farsça sözcükler kullandıysa da genel itibariyle dili son derece açık ve anlaşılır.

Şiirlerinin büyük çoğunluğunda din, memleket güzellikleri, tabiat, aşk, sevgi, sevgiliye kavuşma arzusu, ayrılık, gurbet gibi hepimizin ortak noktaları olan konuları işler. Bu ortak konularda kullanılan kelimeler şiirlerin anlaşılabilirliğini kolaylaştırmaktadır. Halk içinden çıkıp kendini yetiştiren âşığımızın dili gayet açık olmakla birlikte yetiştiği yörenin ve beslendiği kültür havzasının etkisiyle söylediği mahalli kelimelere de rastlamak mümkündür.

Hurmana dalan çıkıyor (57 nolu şiir)

Gavur olanlara güler (15 nolu şiir)

Alamana salar eşin (15 nolu şiir)

Ölmeyeceğim diye eyleme güman (87 nolu şiir)

Senden zaifleri kekme (17 nolu şiir)

Oğlana bir filar aldım

Bir kelik de kız istiyor (21 nolu şiir)

Kul Hamit'in şiirlerinde sıklıkla geçen sözcükler arasında mekan isimleri de önemli yer tutar. Âşığımız gerek gezdiği yerleri gerekse de duyduğu yerleri özellikleriyle beraber şiirine taşımıştır. Kendi memleketi olan Kahramanmaraş'ın yanı sıra Çukurova ve kutsal toprakların methi şiirlerde geniş yer tutar.

Dinle anlatalım Maraş İlini

Etrafında bülbül öten bağlar var

Vadilerde yeşil köyle bulunmuş

Yüz on sene ömür süren sağlar var

Rüzgâr eser servileri gürleşir

İlkbaharda yeşil yaprak yerleşir

Bir kaç nehir Elbistan'da birleşir

Ufukları inleyen çağlar var (75 nolu şiir)

Aştım geldim Nurdağı'nın belini

Baktım arazine düz Çukurova

Limonun turuncun portakalını

Görünce imrendik biz Çukurova

Batında Toroslar doğunda Düldül

Eriyince karı açılır sümbül

Yetişir bahçende bin çeşitli gül

Cennet desem sana az Çukurova (76 nolu şiir)

Hamit der ki yüce dağlardan aşsam
Bulunmuyor yeri göğü dolaşsam
Nasip olsa Medine'ye ulaşsam
Ordan başka bin diyarda bulunmaz (94 nolu şiir)

Tarım ve hayvancılığın yanında köy imamlığı da yapan Kul Hamit'in şiirleri dini tasavvufi söz varlığı yönünden de zengindir. Bu sözcüklerden bazılarını şöyle sıralamak mümkündür: Allah Teala, Hazreti Muhammed, Ebubekir, Osman, Ali, Hasan, Hüseyin, Fadime, Hamza, Ehli Beyt, le ilahe illallah, sekiz cennet, yedi cehennem, Azrail, Cebrail, Burak, Kadir Gecesi, cami, mahşer, Kabe, zezem, Kevser, nefsi emmare, melekül mevt, Mevla, hak, zikir, sadaka, masiva, tevhit, huri, didar, mümin, farz, sünnet...

Müslüman yaratmış Allah şükür
Mümin ahretini emeli fikir
Gürz omuzda gelir münkirle nekir
Rabbin kim nebin kim insanoğlu (84 nolu şiir)

Ay idi ya Rasul koynuna giren
Gamdan azat olur cemalin gören
Kim var sizden başka halimi soran
Yetiş imdadıma sultan enbiya (140 nolu şiir)

3.1. ATASÖZÜ VE DEYİMLER

3.1.1. Atasözleri

Her millet, kendine özgü yaşam felsefesini atasözleri adlı küçük kalıplara sığdırmış ve bu küçük ifade birimlerini insan hayatını düzenlemeye araç etmiştir. Ortak kültür birikimleri ile beslenerek meydana gelen ve kültür yoluyla sezilen atasözleri, bir milletin kültür yapısını resimleyen belgelerdir. Ömer Asım Aksoy'un da belirttiği gibi; "Atasözleri sosyoloji, felsefe, tarih ve ahlaki yönden

incelenmesinin yanı sıra psikolojik yönden inceleme ve araştırma konusu edilmeye değer millî varlıklar deyiş güzelliği, anlatım gücü, kavram zenginliği bakımından çok önemli dil yapılarıdır.” (Aksoy, 1965, s. 13).

Doğan Aksan, atasözleri için “Çoğunlukla bir cümle biçiminde oluşarak bir yargı anlatan, kimi zaman ölçü ve uyakla, söyleyiş açısından daha etkili olamaya yönelen sözlerdir.” tanımını yapar (Aksan, 1998, s. 38).

“Azmayınca azap verilmez kula”(98 nolu şiir)

(Kula bela gelmez Hak yazmadıkça, Hak bela yazmaz kul azmadıkça)

Son pişmanlık asla fayda etmiyor (102 nolu şiir)

(Son pişmanlık fayda vermez.)

Gelen günler geçen günü tutmuyor (102 nolu şiir)

(Gelen, gideni aratır.)

Gemisin kurtaran kaptan başıdır (131 nolu şiir)

(Gemisini kurtaran kaptandır.)

Çocuk ağlamazsa anne süt yermez (141 nolu şiir)

(Ağlamayan çocuğa süt vermezler.)

3.1.2. Deyimler

“Deyimler asıl anlamlarından uzaklaşarak yeni kavramlar meydana getiren kalıplaşmış sözlerdir. İki veya daha çok kelimedenden kurulu bir çeşit dil ifadesi olan bu sözler duygu ve düşüncelerimizi, dikkati çekecek biçimde anlatan isim, sıfat, zarf, basit ve birleşik fiil görünümlü gramer unsurlarıdır.” (Elçin, 2001. s. 642).

Doğan Aksan, deyim, belli bir kavramı, belli bir duyguyu ya da durumu dile getirmek için birden çok sözcüğün bir arada, seyrek olarak da tek bir sözcüğün yan anlamında kullanılmasıyla oluşan sözler olarak tanımlar (Aksan, 1998, s. 35).

“Kırıldı kanadım kolum” (4 nolu şiir)

(kolu kanadı kırılmak)

“Hakkın rahmetinden umut kesmen” (58 nolu şiir)

(umut kesmek)

“Ağabey şuna bir akıl ver” (11 nolu şiir)

(akıl ver)

“Çok çekti kamı kederi” (12 nolu şiir)

(gam çekmek)

“Akıbeti bir gün derde düşersin” (64 nolu şiir)

(derde düşmek)

“Göz koyarlar yaptırdığım yapıya” (64 nolu şiir)

(göz koymak)

“Akıl yetmez oldu kıza geline” (65 nolu şiir)

(aklı yetmemek)

“Kesmeyelim ümidimiz” (15 nolu şiir)

(ümit kesmek)

Mümin din yoluna çekerse zahmet (88 nolu şiir)

(zahmet çekmek)

Daha doymaz mı ola şu aç gözlerim (95 nolu şiir)

(gözünü doymak)

Yanıcı yüreğim tavda turnalar (96 nolu şiir)

(yüreği yanmak)

Hamit der ki yandı yürek köz oldu (99 nolu şiir)

(yüreği yanmak)

Çekermiş bu çetin derdi Maraşlı (101 nolu şiir)

(dert çekmek)

Bu kuru sevdayı çekmesem keşke (103 nolu şiir)

(sevda çekmek)

Bağlamam gönlümü ziynete süse (103 nolu şiir)

(gönlünü bağlamak)

Akıbet el çekip göçecek bir gün (104 nolu şiir)

(el çekmek)

Ünümüz düşmanın belini büktü (106 nolu şiir)

(belini bükme)
Sevdası gönlünü çalar âşığın (108 nolu şiir)
(gönlünü çalmak)
Yakmalı ciğeri meşe korunda (110 nolu şiir)
(ciğerini yakmak)
Ecel şerbetini içtiği gündür (111 nolu şiir)
(ecel şerbetini içmek)
Aklını başına almak lazımdır (115 nolu şiir)
(aklını başına almak)
Bu aşka düşenler olur mu serin (122 nolu şiir)
(aşka düşmek)
Korkar **Kul Hamit'im** hatır yıkmadan (123 nolu şiir)
(hatır yıkmak)
Sevda çeken yüreğinden tutuşur (125 nolu şiir)
(sevda çekmek)
Ne bu kadar tuttun kin arkadaşım (129 nolu şiir)
(kin tutmak)
Götürüp canın verendir Mevlâ'm (134 nolu şiir)
(can vermek)
Düşer yola yayan kullar (23 nolu şiir)
(yola düşmek)
Komşunun kalbini kırma (35 nolu şiir)
(kalbini kırmak)
Kulluğa bağla belini (52 nolu şiir)
(bel bağlamak)

3.2. DUA VE BEDDUALAR

Halk şiirinde alkış ve kargış olarak da bilinen dua ve beddualar, Kul Hamit'in şiirlerinde tekdüzeliği ortadan kaldırmak için başvurduğu yöntemlerden biridir.

3.2.1.Dualar

Ya Rab öleceğimiz zaman
Yoldaşımız olsun iman
El aman Mevla'm el aman
Bu gecenin hürmetine (27 no lu şiir)

3.2.2.Beddualar

Hamit bu söz böyle kalsın
Dinleyenler ibret alsın
Babayın gözü kör olsun
Mini etekli mini etekli (18 no lu şiir)

Bilirim iğfale atan var sizi
Kör olsun sol yolu seçenin gözü
Bir paralık etti namusumuzu
Onların davası bıçakta kaldı (77 no lu şiir)

Hani seni şu evvelki sözlerin Mil
çekile âmâ ola gözlerin Yaradanım
sızı etsin dizlerin Nerden geldi
bilmeyesin sürmelim

Benim ahım sana kalır mı ola
Tomurcukken gonca güllerin sola
Kalkmasın başından bin türlü bela
Sürünüp de ölmeyesin sürmelim

Hamit der büküle ince bellerim
Çürüsün ağzında şirin dillerin
Hep kuruya ayakların ellerin
Bir gün iflah olmayasın sürmelim (83 no lu şiir)

4. ŞİİRLERİNDE İŞLEDİĞİ TEMALAR

4.1.FERDÎ TEMALAR

4.1.1. AŞK

Kainatın yaratılmasına sebep olan sevgi, insana dünyayı yaşanabilir kılan en önemli duygudur. Sevgi aşk makamına yükselince, maşuk için yaşamak yeter âşık için. Bu fani dünyada tüm nimetler bir yana, sevgilisinin varlığı yaşam kaynağıdır âşiğa. Sevgiliye kavuşma hayali kadar onu kaybetme endişesi de âşığın gönlünü meşgul eder. Kul Hamit'in şiirlerinde sıklıkla vurguladığı konulardan biri de budur.

Hamit der ki yandı yürek köz oldu
Yüz bin lira fiyatına az olur
Korkuyorum çifte benlim göz olur
Gel yavaş ıgrala belleri güzel (99 no lu şiir)

Aşk insanı hem öldürür, hem de öldürür. “Âşık susarsa, arif konuşursa helak olur.” sözü âşıkların niçin akarsular gibi çağlayıp gözyaşı döktüğünü çok iyi ifade eder.

Yar hayali karşısında dolaşır
Sevdası gönlünü çalar âşığın
Daim bülbül gibi ötmek arz eder
Dili dertli dertli meler âşığın (108 no lu şiir)

Aşk aslında sevgiliyi değil, sevgilinin istediğini istemektir. Birden çok iradenin olduğu yerde aşktan söz edilemez. İnsanın ruhunda bulunan ve sürekli kötülüğü emreden nefsi emmare gönül tahtından indirilmedikçe sevgiliye erişmek

mümkün değildir. Aşağıdaki dörtlüklerde Kul Hamit gönül gemisinin maşuk limanına varıp sevgiliye ulaştırın yolun aşk denizinden geçtiğini, hakiki aşk güneşinin de ancak nefsin dize gelmesiyle sıcak yüzünü göstereceğini vurgulamıştır.

Bulam dersem aşka çare
Etme nefise müdare
Vasıl olunmaz didare
Dost peşine gelmeyince (47 nolu şiir)

Nefisi getir amana
Ziyan etmesin imana
Sefine ermez limana
Bahri aşka dalmayınca (47 nolu şiir)

4.1.2. GURBET

Âşığımız gezici köy imamlığı da yaptığı için hayatı genellikle kendi köyünün dışında geçmiştir. Gurbet ellerde zor şartlarda geçimini temin etmeye çalışan Kul Hamit bu yaşadıklarını dizelerinde şöyle anlatır:

Yığıdim gurbette yaş döker gözü
Acep emmi dayı anar mı bizi
Ağlar mı ola anne baba el kızı
Ah çekip de saçını yolan var mı ola

Bilmiyorum acep şu bana noldu
Gurbet illerimizde benzimiz soldu
Sıladan çikalı yedi yıl oldu
Bizi aramaya gelen var mı ola

Daim ağlamaktır garibin işi
Kim sorar halini ağırırsa başı
Çıkarır hatırdan kavim kardeşi
Gurbet elde yüzü gülen var mı ola (85 nolu şiir)

Bir yiğit de gurbet ilde kalırsa
Öten kuşlar firkat katar garibe
Memlekette kuzuları kalırsa
Gül gibi burnuna kokar garibe (89 nolu şiir)

4.2. SOSYAL TEMALAR

Âşık tarzı halk şiirinde sıkça işlenen temalardan biri de geçim sıkıntısı ve fakirliktir. Âşık Kul Hamit'in ekonomik olarak sıkıntılı geçen hayatının izleri şiirlerinde görülmektedir.

Kul Hamit'im kaz bulamaz
Yavan çorba tuz bulamaz
Derdin dese söz bilemez
Kim korusun kör fakiri (5 nolu şiir)

Büküyor fakirlik insanın belin
Kardeşleri bile sormuyor halin
Üstüm açık çıplak ayağım yalın
Çoban olup dağda öküz gütmem var (112 nolu şiir)

Zalim yokluk ciğerimi yakarken
Yağlı pilav burnumuza kokarken
Ayran diye el gözüne bakarken
Çocukların bir keçisin satmam var (112 nolu şiir)

Zaman, aslında kendi başına değerleri belirleyen bir unsur değildir. Gelenek ve göreneklerimize uygun olmayan görüşleri ve yaşam tarzını eleştiren Kul Hamit, bunu şiirlerinde şöyle ifade eder:

Nene lâzım edep haya
Kestir saçı benze taya
Çal dudaklarına boya
Mini etekli mini etekli (18 no lu şiir)

Kul Hamit durup gözedir
Asrımızı kim düzeltir
Kız kırkar oğlan uzatır
Ne biçim zamana düştük (14 nolu şiir)

Bu hal yakışmaz bu ırka
Kimi Rus'a verdi arka
Kimide çekiyor şarkâ
Güneyi kuzeyi yitirdik (11 nolu şiir)

Kimi gider Avrupa'da sulanır
Anarşistler şu toprakta dolanır
Moskova'dan yalı gelir yallanır
Namussuzun dördü uçakta kaldı (77 nolu şiir)

Kul Hamit'in kendi oğluna ettiği nasihat aslında tüm Türk gençliğine yöneliktir. Vatan için gerektiğinde can vermekten asla kaçınmaması öğütünde bulunan âşığımız, güzel ahlak sahibi olmanın önemine bir hadisi şerif ile dikkat çeker.

Ulusuma şan vermeni isterim
Bayrağıma kan vermeni isterim
Vatan için can vermeni isterim
Sakın hizmetinden bıkmay evladım

Hamit komşu ile iyi geçinin
İncitme kılını bir tek keçinin
Hadis vardır suyu zandan kaçının
Sakın hizmetinden bıkmayın evladım (66 no lu şiir)

4.2.1.ZARARLI ALIŞKANLIKLAR

Kul Hamit'in şiirlerinde vurguladığı konulardan biri de zararlı alışkanlıklardır. Bu zararlı alışkanlıkların başında da her yıl milyonlarca insanın genç yaşta ölümüne yol açan sigaradır. Âşığımız sigara illetini ağır bir dille eleştirmiştir.

Siz olsanız bırakırsınız
Kerih kerih kokarsınız
Hiç durmadan yakasınız
Ne tükenmez malınız var

Hayvan yemezse bir otu
Düşünün ne kadar kötü
Kör şeytanın necaseti
Ne çirkefli filiniz var (22 nolu şiir)

Günümüzde aileleri parçalayan, insanları birbirine düşüren ve toplum içinde itibarını zedeleyen zararlı alışkanlıklardan biri de kumardır. Kul Hamit oğluna nasihat ettiği bir şiirinde kumarı şöyle eleştirmiştir.

Namuslu bir insan olayım dersen
Sakın ol yanaşma kumara oğlum
Kârımda bereket bulayım dersen
Haram para sığmaz kemere oğlum (64 no lu şiir)

4.2.2. İLİM

Kul Hamit, kendisi de imamlık yaptığı için ilme ve alimlere ayrı bir önem verir. Alimlerin dertlere deva olduğunu belirten âşığımız, onları “ Alimler, peygamberlerin varisidir.” hadisi şerifiyle metheder.

Allah'tan kullara kudret balıdır
Her dertlere bir devadır âlimler
Mihrap minber kürsü onun malıdır
Veresetil Enbiyadır âlimler (139 nolu şiir)

Alimlerin ilmiyle ibadet etmesi halinde evliya olacağını ifade eden Kul Hamit, dinimizi onların ihya ettiğini vurgulamıştır.

Alimdir her işin önünde delil
İlimle olunur mürşidi kamil
Eğer ilmi ile olursa âmil
Hakikatan evliyadır âlimler

Alim olmasaydı dinimiz yiter
Hak emriyle onlar avcında tutar
Kâfirin gözüne ok gibi batar
Müşriklere eşkıyadır âlimler (139 nolu şiir)

Kul Hamit, alimlerin bu kadar önemli ve kıymetli olmasına karşın, ahlakı bozulan zamane insanının onlara hak ettiği değeri vermediği gibi onlarla alay ettiğini bir şiirinde şöyle aktarmıştır:

Zamanenin halkı sever yalanı

Değişildi bu dünyanın planı

İstihza ederler namaz kılanı

Alimler kıymetten düştü hafızım (105 nolu şiir)

4.2.3. DİN

Âşık Kul Hamit Koca'nın gezici köy imamlığı yaptığını daha önce söylemiştik. Âşığımızın icra ettiği bu mesleğin bir gereği olarak halka iyiliği emretmiş ve onları kötülükten sakındırmıştır. Kul Hamit, şiirlerini halka dini duygu ve düşünceleri aktarmada bir araç olarak kullanmıştır. Bir peygamber âşığı olan Kul Hamit, bunu şiirlerinde şöyle ifade eder:

Her iki cihan kuruldu

Muhammed'in hürmetine

Âleme nizam verildi

Muhammed'in hürmetine

Kul Hamit sünnetin işle

Nefsi emireyi boşla

Ya Rab ümmetin bağışla

Muhammed'in hürmetine (28 nolu şiir)

Allah'ın kudreti karşısında hayranlığını ifade eden âşığımız bunu dizelerinde şöyle aktarır:

Aç gözünü seyir eyle cihana

Allah'ın bin türlü hikmetleri var

Kün değince dünya geldi meydana

Daha nice böyle kuvvetleri var

Her insanda vardır yüz ile gözler
Yine birbirini tutmaz benizler
Akıyor nehirler dolmaz denizler
Allah'ın bu şekil kudretleri var (98 nolu şiir)

Kul Hamit, insanın ne kadar yaşarsa yaşasın bir gün elbet ölüp mezara gireceğini ve mahşer meydanına getirilip hesap vereceğini, bunun için de dünyada Allah'ın emirlerine uygun yaşamak gerektiğini önemle vurgular:

Sardı şu gönlümü gam ile keder
Hani ne oldu emmi dayı o peder
Fazla ömür süren atmışa kadar
Yaşıyor hey deli gönül yaşıyor (117 nolu şiir)

Yaptığım işlerin hepsi sahte
İşlediğin günah yazılır bahta
Gözlerin kapalı yatarsın lahta
Üstüne kerpici ör insanoğlu (84 nolu şiir)

Kul Hamit, insanların en büyük sermayesinin güzel ahlak olduğunu, güzel ahlakın bir gereği olarak insanları sevgi ile kucaklayıp kin tutmayı terk etmeyi, insanların kusurlarını örtmeyi ve yapılan iyiliği başa kakmamayı özellikle belirtir.

Hasetliği kini kaldır aradan
Bütün kalbindekini bilir yaradan
Emeğine göre verir yaradan
Rızık için kaygı çekme arkadaş

Sakın ol ayıbın arama kulun
Kime gülsen sende o gibi olun
Kul Hamit'im der ki iyilikte bulun
Ettiğini başa kakma arkadaş (138 nolu şiir)

4.2.4.MİLLÎ TEMALAR

Kul Hamit vatanını, milletini ve şanlı al bayrağını canından çok seven ve bunu şiirlerinde övünerek anlatan bir âşığıdır. Ona göre tarih boyunca hiçbir devletin boyunduruğu altına girmeyen şanlı Türk milleti bundan böyle de asla esir edilemez.

Kul Hamit'im der ki dinleyin beni

Olan damarımda akan Türk kanı

Vatanımın milletimin kurbanı

Hemen şirin canı peşin verirdim (73 nolu şiir)

Gayetle yüksektir Türklerin şanı

Billurdan temizdir ırkımın kanı

Fesat torbasının yerini tanı

Sol tarafa giden bucakta kaldı (77 nolu şiir)

Atamız yürüyün evlatlar deyip

Esarete girmek Türklere ayıp

Düşmanlar aklını eyledi kayıp

Allah Allah deyip girişilmişti (106 nolu şiir)

Kul Hamit, Türkiye Cumhuriyetin 50. yılı dolayısıyla yazdığı şiirinde bir yandan bu vatan için can veren şehitlerimizin aslında ölmediğine manen diri olduğuna işaret ederken, diğer yandan da büyük komutan Mustafa Kemal Atatürk ve dönemin cumhurbaşkanı Fahri Korutürk'ten övgüyle söz eder.

Şimdiki tarihten 50 yıl önce

Cumhuriyet seni kuran öğünsün

Onlar maneviyen ölmedi bence

Sevgisi kalplerde duran öğünsün

Kul Hamit'e güler vatan gülünce

Birde böyle bayram günü olunca

Atatürk'ten Korutürk'e gelince

Böyle demokrasi süren öğünsün (82 nolu şiir)

Kul Hamit Kahramanmaraş'ın kurtuluşuna dair söylediği bir şiirinde yiğit ve korkusuz Kahramanmaraş halkının çapulcu ve işgalci Fransız güçlerine karşı kazandığı zaferi övünerek anlatır:

Baylar sorarsanız bu günkü günü

Maraş'ın kükreyip coştığı gündür

Süngümüzü yiyip döküldü kanı

Düşman leşlerinin şiştiği gündür

Kul Hamit ne hacet söylemek sözü

Tarihe bakanlar tanırılar bizi

Ayakta çiğnedik o Fransız

Ağır zayıat verip kaçtığı gündür (111 nolu şiir)

Hatay'ın Türkiye sınırlarına dahil edilmesi meselesinin gündemde olduğu tarihte Hatay Dört Yol'da çavuş olarak askerliğini yapmakta olan Kul Hamit, Fransızlara gözdağı vererek Hatay'ı terk etmelerini yiğitçe bir edayla söyler:

Ağır topu yerleştirdik Ayas'a

Teslim et Hatay'ı çekil Fransız

Ordu merkezini kurduk payasa

Teslim et Hatay'ı çekil Fransız

Kul Hamit elinde silahın tartar

Daim günden güne hersimiz artar

Terk et malımızı canını kurtar

Teslim et Hatay'ı çekil Fransız (130 nolu şiir)

Türk bayrağına olan sevdasını her fırsatta vurgulayan Kul Hamit, hayatımızın her alanında bayrağımızın yeri olduğunu ifade eder.

Aldı Sancak

Yellenirim aslanların başında
Sarıyıym şehitlerin döşünde
Atılırım ön safa her savaşında
Yıldırımdan keskin hızım var benim

Aldı Bayrak

Bana olan hayranları bildirin
Düğünlere seyranları bildirin
Dini milli bayramları bildirin
Yüksekten ulusa nazım var benim

Hamit der ki Türk oğluyum şanımlı var
Kahraman orduda şirin canım var
Hem bayrakta hem sancakta kanım var
Nöbet bekleyecek kuzum var benim (74 nolu şiir)

5.ŞİİRLERİNİN ŞEKİL ÖZELLİKLERİ

5.1.GENEL ÖZELLİKLERİ

Halk şiirinde biçim (şekil) ile kastedilen; kafiye örgüsü, nazım birimi, vezin ve şiir hacmi (mısra, beyit veya dörtlük sayısının azlığı ya da çokluğu) gibi ‘dış’a ait unsurlardır (Oğuz, 2001: 15). Biçim bakımından halk şiiri belirli kurallara, belirli kalıplara bağlıdır. Nazım birimi genellikle dörtlüktür; kafiye şeması belirli bir düzen dahilindedir; ölçü Türk dilinin doğal yapısına uygun olup halk arasında ‘parmak hesabı’ adı da verilen hece ölçüsüdür; kafiyeler de şiirlerin doğaçlama söylenmesi nedeniyle çoğunlukla tek bir sesin benzerliğine dayanan yarım kafiyedir. (Coşkun, 2009; 24)

5.1.1.NAZIM TÜRÜ

Halk şiirinde şekil denilince dışa, tür denilince de içe ait özellikler akla gelir. Âşık tarzı halk şiirinde konusuna göre nazım türleri güzelleme, koçaklama, taşlama ve ağıttır.

Güzelleme; âşık edebiyatında koşmanın güzeli, güzelliği öven türüne verilen addır. Bir kişiyi, bir güzeli, bir atı, bir yeri, herhangi bir doğa parçasını övmek amacıyla söylenen koşmalardır. Güzellemelerde sevinç, acı, ayrılık ve aşk anlatılır (Artun, 2009; 127). Âşık Kul Hamit’in şiirlerinde özellikle yer ve kişi övgüleri temalı güzellemelere sıkça yer verilmiştir.

Koçaklama; âşık edebiyatında koşmanın kahramanlık, yiğitlik ve savaş konusunda söylenen türüdür. Koçaklamalarda yiğitlik övülür, savaşlarda gösterilen kahramanlıklar dile getirilir. Âşık edebiyatında koçaklamalar döğüş ve yiğitlik üzerine söylenmiştir (Artun, 2009; 127). Bu özellikler çerçevesinde Âşık Kul Hamit’in şiirlerine bakıldığında askerde iken söylediği *Hatay’ın Alınışı*, *Maraş’ın Kurtuluşu* ve *Sancak ile Bayrağın Atışması* gibi şiirleriyle koçaklama örneklerinin verildiği görülmektedir.

Taşlama; âşık edebiyatında toplumdaki haksızlıkların, yolsuzlukların, geriliklerin ve ekonomik sorunların mizahî bir dille sergilendiği koşmalardır. Taşlama konuları çok geniştir. Bazen bütün bir dönem, düzen taşlanır. Taşlamalar, düzeltici olmaları yönüyle işlevseldirler (Artun, 2009; 128). Âşık Kul Hamit'in şiirlerindeki taşlamalar, genellikle kötü ahlak, yanlış batılılaşma ve zararlı alışkanlıklar üzerinedir.

5.1.2.NAZIM ŞEKLİ

Halk şiirinde biçim (şekil) ile kastedilenin; kafiyе örgüsü, nazım birimi, vezin ve şiir hacmi (mısra, beyit veya dördlük sayısının azlığı ya da çokluğu) gibi 'dış'a ait unsurlar olduğunu belirtmiştik.

Âşık tarzı halk şiirinin en yaygın nazım şekli koşmadır. Koşmalar, genellikle duygusal konularda söylenir. Koşmalar hecenin 11'li kalıbıyla yazılır. 6+5 veya 4+4+3 duraklıdır. Kafiyelenişi genellikle baba (xaxa), ccca, ddda şeklindedir. Uyak düzeni birinci dördlüğün dışında bütün dördlüklerde aynıdır. Koşmalarda dördlük sayısı en az üçtür. Genellikle üç ile beş arasında değişir (Dilçin, 2004: 305-306). Bunun örneklerini Kul Hamit'te sıkça görmekteyiz.

Kul Hamit'in şiirlerinin bazıları ise semaî tarzındadır. Semaî'ler, 8'li hece ölçüsüyle söylenir. 5+3 ya da 4+4 duraklıdır. Konu itibariyle ve kafiyelenme yönünden koşmaya benzer. Semaîlerde daha çok sevgi, doğa, güzellik gibi konular işlenir (Dilçin 2004: 334-335). Kul Hamit'in şiirleri arasında az da olsa semai bulunmaktadır.

Kul Hamit'in şiirlerinde koşmadan sonra en çok görülen şekil destandır. Destanlar 8'li ve 11'li hece ölçüsüyle söylenir. 5+3, 4+4 ve 6+5, 4+4+3 duraklıdır. Destanlar çeşitli konularda yazılır. Halk şiirinde en uzun nazım şekli olan destanlarda dördlük sayısı 100'ü geçebilir. Uyak düzeni bakımında koşmaya benzeyen destanların son dördlüğünde şair mahlasını söyler (Dilçin 2004: 315). Kul Hamit'in destanları daha çok toplumsal eleştiri, tarih ve şehirlerin tanıtımı niteliğinde yazılan destanlardır. Kul Hamit'in ilahi tarzında söylediği şiirleri de bulunmaktadır.

Âşık edebiyatı nazım şekillerinden biri de varsağıdır. Uyak düzeni semai ile aynı olan varsağılarda dörtlük sayısı üç ile beş arasında değişmekle birlikte daha uzun olan varsağılar da vardır. Kendine özgü bir ezgi ve 8’li hece ölçüsüyle söylenir (Dilçin 2004: 335-336). Kul Hamit’in şiirlerinden “Yalan Dünya” (6 nolu şiir) başlıklı şiir varsağıya örnek verilebilir.

5.1.3.NAZIM BİRİMİ

Halk şiirinde nazım birimi genellikle dörtlüktür. Halk şiirinin özellikleri çerçevesinde incelendiğinde, Âşık Kul Hamit Koca’nın şiirlerinde nazım birimi olarak dörtlüğü kullandığı görülmektedir. Dörtlük dışında herhangi bir nazım birimi Âşık Kul Hamit tarafından kullanılmamıştır. Âşığımızın şiirlerinin dikkat çeken bir yönü de dörtlüklerinin sayısının oldukça fazla olmasıdır. Âşık Kul Hamit’in Hazreti Yusuf ile Züleyha hikâyesini anlattığı manzum mensur karışık bir yapı sergileyen halk hikâyesinin manzum bölümlerindeki dörtlük sayısı 250’yi geçmektedir.

5.1.4. NAZIM ÖLÇÜSÜ VE DURAK

Hikmet Dizdaroğlu, *Halk Şiirinde Türler* adlı eserinde Türk halk şiirinde ölçü ve durak konusuyla ilgili şu görüşleri bildirmiştir: Türk halk şiirinde ölçü vezin karşılığı ölçü, daha seyrek olarak da tartı terimi kullanılır. Türk halk şiirinde ölçü hece ölçüsüdür. Divanü Lügat-it Türk’te vezin ölçü karşılığı köğ terimi geçer. Hece ölçüsü, Türk dilinin yapısından doğmuştur. Hece ölçüsünde esas, dizelerdeki hece sayısının birbirine eşitliğidir. İlk dörtlüğün dizeleri kaç ise, ondan sonraki dörtlüklerin hece sayıları da ona uymak zorundadır. Hece ölçüsüyle söylenmiş en eski şiir örneklerini Divan-ı Lügat-it Türk’te buluyoruz. Divan-ı Lügat-it Türk’te manzumelerin hece sayıları beş ile on beş arasında değişmektedir. Saz şairleri, hece kalıpları içinde, en çok, 7, 8 ve 11’ li olanları kullanmışlardır. Âşık edebiyatında ve anonim halk edebiyatı ürünleri arasında beşli, altılı, dokuzlu, onlu, on ikili, on üçlü, on dördü, on beşli, on altılı kalıplara çok seyrek rastlanır. Bunlar da genellikle, türkülerde, bilmecelede, manzum atasözlerinde görülür. Hece ölçüsünde uyumu sağlayan öğelerden biri, duraklardır. Dizilerin belli bölümlere ayrılması, durguyu sağlar. Kullanılan bütün hece kalıplarında durgulara yer verilir. Duraklar gelişigüzel

değildir; belirli bir düzeni vardır. Çift heceli (6, 8, 10, 12, 14, 16) dizelerde durak, dizeyi iki eşit parçaya böler. Tek heceli dizelerde ise, genellikle, çok heceli kısım dizenin ilk yarısında yer alır. Durgular aruzun takti'inde olduğu gibi sözcükleri bölmez.

Birçok halk şairi gibi Âşık Kul Hamit Koca da şiirlerinin çoğunu 11'li hece ölçüsüyle yazmıştır. Ayrıca 7'li ve 8'li hece ölçüsüyle de yazdığı şiirleri de vardır. Âşık Kul Hamit Koca'nın incelediğimiz 144 şiirinin 87'sini (%60) 11'li hece ölçüsü, 54'ünü (%38) 8'li hece ölçüsü ve 3'ünü (%2) de 7'li hece ölçüsüyle yazmıştır.

Âşık Kul Hamit'in 11'li hece ölçüsüyle yazdığı şiirlerinde $4+4+3=11$ veya $6+5=11$ duraklarını kullanmıştır. 8'li hece ölçüsüyle yazdığı şiirlerde ise $5+3=8$ ve $4+4=8$ duraklarını tercih etmiştir.

5.2. KAFİYE YAPISI

Mısra sonlarındaki sözcüklerin kök veya gövdelerinde yer alan farklı görevlerdeki seslerin benzerliğine kafiye denir. Halk şiirinde ayak denilen ses benzerlikleri yönünden Kul Hamit'in şiirleri oldukça zengindir. Genel itibariyle şiirler aşağıdaki kafîye örgüsünden oluşmuştur:

abab, cccb, çççb,...

xaxa, bbba, ccca,...

aaab, cccb, çççb,...

5.2.1.Yarım Kafiye

Dize sonlarında tek sesin benzeşmesiyle oluşan kafiye çeşididir.

Hamit der emrin tutmalı

Her gün camiye gitmeli

Gece gündüz zikretmeli

Nimetine doyan kullar

5.2.2. Tam Kafiye

Dize sonlarında iki sesin benzeşmesiyle oluşan kafiye çeşididir.

Pirinç çekildi tav**ana**
Elin mi yeter div**ana**
Güç yetmez oldu soğ**ana**
Turp ile muzı yitirdik

5.2.3. Zengin Kafiye

Dize sonlarında ikiden fazla sesin benzeşmesiyle oluşan kafiye çeşididir.

Hamit artırma zey**netin**
İşle Resulün sün**netin**
Bir köşesine cenn**netin**
Ufacık bir tapım olsa

5.2.4. Tunç Kafiye

Bir dizenin sonundaki kelimenin diğer dizenin sonundaki kelimenin içinde aynen yer almasıyla oluşan kafiye çeşididir.

Hamit der ki yüce dağlardan a**şsam**
Bulunmuyor yeri göğü dola**şsam**
Nasip olsa Medine'ye ula**şsam**
Ordan başka bin diyarda bulunmaz

5.2.5. Redif

Dize sonlarında kafiyelerden sonra gelen aynı görevdeki ses veya sözcük benzerliklerine redif denir.

Müezzinlik piri Bilal'**de kaldı**
Arzımânım kaşı hilal**de kaldı**
Hatır gönül malda melal**da kaldı**
Fakir aralıkta şaşı hafızım

Kul Hamit 'in incelediğimiz Őirlerinin çoğunda yarım uyak kullandığını söyleyebiliriz.
144 Şiirinin uyak seslerine göre dağılımını Şöyle sıralayabiliriz:

A sesi : 1 Şiirde
Ç sesi : 7 Şiirde
F sesi : 1 Şiirde
Ğ sesi : 2 Şiirde
H sesi : 1 Şiirde
K sesi : 4 Şiirde
L sesi : 27 Şiirde
N sesi : 5 Şiirde
P sesi : 1 Şiirde
R sesi : 23 Şiirde
Ş sesi : 13 Şiirde
T sesi : 10 Şiirde
V sesi : 1 Şiirde
Y sesi : 5 Şiirde
Z sesi : 10 Şiirde
TOPLAM : 111 Şiirde

Tam kafiyeyle yapılan ayak sesleri alfabetik olarak şöyledir:

AN sesi : 1 şiirde
AĞ sesi : 1 şiirde
AR sesi : 1 şiirde
EK sesi : 1 şiirde
ET sesi : 3 şiirde
İR sesi : 1 şiirde
PI sesi : 1 şiirde
RD sesi : 1 şiirde
YA sesi : 1 şiirde
TOPLAM : 11 şiirde

Zengin kafiyeyle yapılan ayak sesleri alfabetik olarak şöyledir:

CAK sesi : 1 şiirde
CUK sesi : 1 şiirde
DİM sesi : 1 şiirde
LUM sesi : 1 şiirde
RAD sesi : 1 şiirde
RIK sesi : 1 şiirde
ŞAK sesi : 1 şiirde
YAN sesi : 1 şiirde
ZAR sesi : 1 şiirde
TOPLAM : 9 şiirde

Yarım, tam, zengin uyakla oluşan ayak sesleri toplam 131'dir. Geriye kalan 13 şiirin tamamında dördüncü mısralar nakarat (kavuştak, tekrar mısralı koşma, döner ayak) olarak tekrarlanmaktadır.

YEDİ HECELİ ŞİİRLER

1. 23 NİSAN

Kırılmaz Türk'te niyet
Biçilmez ona fiyat
Ulusal hâkimiyet
Verdin 23 Nisan

Bizdeki azim çetin
Demir kaleden çetin
Demokrasi devletin
Kurdun 23 Nisan

Türk'e dostsuz diyenler
Mehmet'in korkusundan
Cihana heybet saldı
Ordun 23 Nisan

Kul Hamit'in canısın
Damardaki kanısın
En şerefli günüsün
Yurdun 23 Nisan

2. LE İLAHE İLLALLAH DE

Aklımıza uyalım
Nefsimizi kovalım
Hep birlikte diyelim
Le ilahe illallah

Allah der akar hurman
Zikreder ova orman
Bütün dertlere derman
Le ilahe illallah

Zikir eder ağaçlar
Hem kurular hem yaşlar
Diyelim arkadaşlar
Le ilahe illallah.

Bak bu zikre düşküne
Zikir yazar mışkına
Sekiz cennet aşkına
Le ilahe illallah

Biri cennetil huldi
Müminlere ev oldu
Gönül arzusun buldu
Le ilahe illallah

Biri cenneti karar
Halis mümine yarar
Ezelden verdim ikrar
Le ilahe illallah

Bir cenneti naim
Müminler anda kaim
Zikret Allah'a daim
Le ilahe illallah

Biri atni cenneti
Kılan girer sünneti
Der Muhammet ümmeti
Le ilahe illallah

Cenneti Firdevs biri
Ora müminler yeri
Hak yoluna ver seri
Le ilahe illallah

Biri cennet vesile
Hamit affını dile
Getirir doğru yola
Le ilahe illallah

3. ALLAH DEYİNCE

Bu gün camide kalsın
Allah Allah diyenler
Çevrilip halka olsun
Allah Allah diyenler

Hâsıl olur muradı
Kolay geçer sıratı
Sağdan alır beratı
Allah Allah diyenler

Burdan imanla göçer
Hemen kuş gibi uçar
Şarabı tahur içer
Allah Allah diyenler

Akil ile yarışır
Nefis ile barışır
Her murada erişir
Allah Allah diyenler

Mümin ikrardan dönmez
Zikir eder usanmaz
Yarın tamuda yanmaz
Allah Allah diyenler

Mümin beş vaktin kılar
Mevla'dan dilek diler
Kalbinin pasını siler
Allah Allah diyenler

Ondan sual sormazlar
Topuz ile vurmazlar
Cehenneme girmezler
Allah Allah diyenler

Olurlar bu ümmetten
Kaçmaz farzdan sünnetten
Ayrılmaz Muhammet'ten
Allah Allah diyenler

Sağdan alır kitabı
Hafif olur hesabı
Görmez kabir azabı
Allah Allah diyenler

Zikir öğret dillere
Muhtaç olmaz ellere
Konar gonca güllere
Allah Allah diyenler

Bir kanatsız kuş olur
Hurilere eş olur
İmanla yoldaş olur
Allah Allah diyenler

Hamit der sözü yerir
Üzerine nur bürür
Hakkın didârın görür
Allah Allah diyenler

SEKİZ HECELİ ŞİİRLER

4. AMELİYAT

Doktor beyim Şu sinemi
Yar Muhammet'in aşkına
Derdim bu kadar mı etin
Gör Muhammet'in aşkına

Yandı kara bağrım küllü
Neticem filmde belli
Garip gönlüme teselli
Ver Muhammet'in aşkına

Kazam Afşin Maraş ilim
Uzaktan geliyor yolum
Kırıldı kanadım kolum
Sar Muhammet'in aşkına

Meskeni darus selamda
EŞi yok levhte kalemde
Şu on sekiz bin âlemde
Bir Muhammet'in aşkına

Kavuşayım ihvanlara
Beni seven o canlara
Canım armağan onlara
Ver Muhammet'in aşkına

Şükür olsun İslam'dır dinim
Türk oğluyum temiz kanım
Masa üzerine tenim
Ser Muhammet'in aşkına

Kul Hamit'im döker yaşı
Dünyada bulunmaz eşi
İki cihanın güneŐi
Nur Muhammet'in aşkına

5. FAKİR ŞİİRİ

Nakledeyim hallerini
Dinle hele bir fakirin
Yokluk bükmüş bellerini
Gözün ile gör fakiri

Yanılıp da hasta olsa
Muayene parası bulsa
Mangır yok reçete alsa
İyileştirmek zor fakiri

Daim gamlıdır gülemez
Ekmek parası bulamaz
Geberse kefen alamaz
Naylon torbayla sar fakiri

Yırtık pantol bacağında
Çıplak çocuk kucağında
Et pişmiş mi ocağında
Komşusundan sor fakiri

Kandık beylerin sözüne
Hep birden düştük izine
Rusların buz denizine
Sevk eyleyip sür fakiri

Boğulsun atın derine Taş
yesin ekmek yerine
Süründürme körü körüne
Topla birden kır fakiri

Kul Hamit'im kaz bulamaz
Yavan çorba tuz bulamaz
Derdin dese söz bilemez
Kim korusun kör fakiri

6. YALAN DÜNYA

Yürü yalan dünya sana
Geldim de neyini aldım
Mihman oldum altmış sene
Kaldım da neyini aldım

Düştün nefisin izine
Kandım şeytanın sözüne
Mecazi aşk denizine
Daldım da neyini aldım

Gelmeyeydim sana keşke
Düştüm bir amansız aşka
On metre bezinden başka
Buldum da neyini aldım

Sana gelen memnun mu ola
Açtım üzerine bela
Kuru sevdaya müptela
Oldum da neyini aldım

Bulamadım ipucumu
Sarf ettim olan gücümü
Hani göster kazancımı
Aldım da neyini aldım

Ovalarda koşa koşa
Seğirttim dağlara taşa
Hamit'i gezdirdin boşa
Öldüm de neyini aldım

7. ALİ'YE TAPANLARA

Gülünmez mi arkadaşlar
Şah Ali'ye tapanlara
Kula Allah denir mi?
Yuh Ali'ye tapanlara

Şeriat yolundan azar
Çapkın çapkın misal düzer
Gusletmez cenabet gezer
Puh Ali'ye tapanlara

Koltuğunda çomça taşır
Yıkanmaz sırtını kaşır
Yaşadıkça inatlaşır
Çok Ali'ye tapanlara

8. ALLAH'TAN İSTEMEK

On beşer kat apartman
Her şehirde yapım olsa
Taksi ile gezsem hemen
Hizmetçim de cipim olsa

Bin petekten sağsam balı
Dokuz sürüm tutsa çalı
İçi darı altın oldu
Sekiz tane küpüm olsa

On oğlum yaylaya göçse
Gökdeli'ye çadır açsa
Kırk biçer ekinim biçse
Yüz naylon da sapım olsa

Hastahanelere girsem
Dertlilerin halin sorsam
İki araba ilaç versem
Bir kamyon da hapım olsa

Fakirin halin soracak
Garibin gönlün görecek
Her gün sadaka verecek
Seksen tane kapım olsa

Hamit artırma ziynetin
İşle Resulün sünnetin
Bir köşesine cennetin
Ufacık bir tapım olsa

9. YİNE DE ALLAH'TAN İSTEK

Manifaturacılık etsem
Üç yüz dükkân tarım olsa
Kumaş alıp kumaş satsam
İki milyon kârım olsa

Döllerim kazanç bölüşse
Dostlarım bakıp gülüşse
Otuz sinemam çalışsa
On tane barım olsa

Kayseri'yi yurt ederdim
Komşuları lort ederdim
İstanbul'a cort ederdim
Beş on tane körüm olsa

Dört âşık türkü söylese
Garip gönlümü eğlese
On oğlum yayla yaylasa
Altmış tane sürüm olsa

Kırk beş otobüs yürütsem
Üstüne ipek bürütsem
Bin ağaç kayısı kurutsam
Çirim altmış beş ton olsa

Latifedir bu sözlerim
Her gün maşukum özlerim
Hakkı seyretse gözlerim
Musa gibi turum olsa

Beş yıl Medine’de kalsam
Kıymetli Resul’ü bulsam
Kâbe’yi şerifte ölse
Cenazemde pirim olsa

Kul Hamit’im doğrult yolun
Her daim iyilikte bulun
İstemezdim dünya malın
Cennet âlâ yerim olsa

10. BÖLÜNME Lİ

Bir ulusun her ferdinde
Şu üç sevgi bulunmalı
Biri vatan biri millet
Bir de dindar olunmalı

Şu gördüğün güzel yurdu
Her şehrini ceddin kurdu
Türk sesini duyan ordu
Bölük bölük bölünmeli

Tarih yaprakların çevir
Geçmiş nice kanlı devir
Bize karşı çıkan gâvur
Dilik dilik dilinmeli

Koru ırkının şanını
Döküp mübarek kanını
.....
Zafer satın alınmalı

Eski kara günler geçsin
Şenlik gülleri açsın
Türk’ü gören düşman kaçsın
Sur düdüğü çalınmalı

Hamit der darlık olacak
İmanda birlik olacak
Vatanda dirlik olacak
Eğri fikir silinmeli

11. YİTİRDİK

Ağabey şuna bir akıl ver
Çark bozuk hızı yitirdik
Bilirsin ustası da kör
Tel kırık sazı yitirdik

Bu hal yakışmaz bu ırka
Kimi Rus'a verdi arka
Kimi de çekiyor şarka
Güneyi kuzeyi yitirdik

Zam elinden inler vatan
Dükkânın şahıdır keten
Kumaşa güç yetmez zaten
Tırlılık bezi yitirdik

Abdesti yok namaz kılmış
Vatandaşın oyun çalmış
Bilmem niçin kayıp olmuş
O açığözü yitirdik

Zapt olmaz sakallı so fu
Ben çalayım diyor tefi
Kayıp eyledik hedefi
Arpacık gezi yitirdik

Din bakanı seçecektin
Medreseler açacaktın
Ya böyle mi kaçacaktın
Nerdesin sizi yitirdik

Fakir göçtü sılasından
Geçiminin belasından
Partilerin hilesinden
Vallah biz bizi yitirdik

Yoksulların çıktı tozu
Alamaz bir litre gazı
Ey bakan azıttın bizi
Yol kayıp izi yitirdik

Görünmez Dârende Gürün
Sürün yolcu kardeş sürün
Tabip yok yaralar derin
Atacak tozu yitirdik

Delindi çıbanın başı
Hemen kaşı hemen kaşı
Bilinmez erkekle dişi
Oğlanı kızını yitirdik

Halımız neye erişti
Herkes bir yola girişti
Batman çağala karıştı
Bölecek kozu yitirdik

Başımıza yumruk indi
Sırtımıza zamlar bindi
Kırıldı tavukla hindi
Ördeği kazı yitirdik

Tersine dönüyor teker
Saklambaç oynuyor şeker
Herkes hasretliğin çeker
Ekmeği tuzu yitirdik

Pirinç çekildi tavana
Elin mi yeter divana
Güç yetmez oldu soğana
Turp ile muzunu yitirdik

Kıyamet yakındır beket
Kalmadı doğru hareket
Kesildi hayır bereket
Çok derken azı yitirdik

Yeter **Hamit** sözü boşla
Mevla'nın emrini işle
Dört mevsim geçiyor kışla
İlkbahar yazı yitirdik

12. METHİ RESUL

Ezel yüzün cediti gördü
Habibimiz Muhammed'in
Melekler kundağın sardı
Habibimiz Muhammed'in

Mevla'm saldı hürü kızın
Cennetten getirdi bezin
Sürmeledi iki gözün
Habibimiz Muhammed'in

Görüldü bin çeşit haller
Terinden açılır güller
Melekler beşğin salları
Habibimiz Muhammed'in

Yüce Allah'ın dostuna
Çok kâfir düştü kastine
Sinek konmadı üstüne
Habibimiz Muhammed'in

Yokken cihanda öderi
Çok çekti kamı kederi
Doğmadan öldü pederi
Habibimiz Muhammed'in

Huzuru nebide durdu
Aşk ile salavat verdi
Ay gelip koynuna girdi
Habibimiz Muhammed'in

Tığı Berrani sınımadı
Düşmandan geri dönmedi
Gölgesi yere ermedi
Habibimiz Muhammed'in

Ebu Bekir yoldaşydı Dört
çariyar haldaşydı Hatice
anne ilk eşiydi Habibimiz
Muhammed'in

Hadis idi onun sözü
Allah'tan diledi bizi
Arşta nalininin izi
Habibimiz Muhammed'in

Teri gül gibi kokardı
Mübarek nuru balkardı
Parmağından su akardı
Habibimiz Muhammed'in

Eminlikti genç çağı
İncitmedi hiçbir sağı
Mihrabıydı Hira dağı
Habibimiz Muhammed'in

Düşmanlara edip kahri
Kuzuyla verdiler zehri
Kuluncunda kudret mührü
Habibimiz Muhammed'in

Bu cihanın bir tanesi
Terinden oldu bin asi
Tufulken öldü anası
Habibimiz Muhammed'in

Yetim diye hor gördüler
Taş vurup alnın yardılar
Mübarek dişin kırdılar
Habibimiz Muhammed'in

Şahlar üstüne şah idi Hem
de Resulallah idi Huğlu
kelamullah idi Habibimiz
Muhammed'in

Dilerseniz şefaatin Canla
tutalım sünnetin Allah'ım
hepi ümmetin Habibimiz
Muhammed'in

13. CAMİYE

Çağrılıyor buyur diye
Vatandaşım var camiye
Kâfir isen kiliseye
Mümin isen gir camiye

Müslüman'dır baban anan
Sen niçin dininden dönen
Oradadır ibadethanen
Ne gülersin her camiye

Durmadan içki içersin
Etrafa şer saçarsın
Ezan sesinden kaçarsın
Yanaşsana her camiye

Moskof yolunda izin var
Ulusuma ne yüzün var
Uzun uzun boynuzun var
Sığamazsın dar camiye

Peygamberi hak görmedi
Hadise kulak vermedi
Ebu Cehil de girmedi
Ettiğinden ar camiye

Kul Hamit'im olma deli
Niçin kınyorsun eli
Aklın varsa sen bir halı
Gizli götür ser camiye

14. DÜŞTÜK

Hanım çıplak önde gider
Efendisi peşin güder
Dölden kötek yiyor peder
Ne çirkin zamana düştük

Ne erkekler usul gözler
Ne kadın mahremin gizler
Açık çıplak gezer kızlar
Ne çirkin zamana düştük

Her gün işler katılıyor
Kurbağalar satılıyor
Terazide tartılıyor
Ne çeşit asıra düştük

Kaplumbağa satlık oldu
Tereyağı kıtlık oldu
Eşeklerde etlik oldu
Ne tuhaf asıra düştük

Kul Hamit durup gözedir
Asrımızı kim düzeltir
Kız kırkar oğlan uzatır
Ne biçim zamana düştük

15. GÜLER

Kiliseye zaten varmaz
Gavur olanlara güler
Geberse camiye girmez
Namaz kılanlara güler

Hayra şerre yetmez aklı
Der ki iman bende saklı
Kıçın yumaz çakıldaklı
Abdest alanlara güler

Hak ver kılığına bak da
Burnuna bir zincir tak da
Kendi kalmış aralıkta
Yolun bulanlara güler

Asla bilmez namus için
Alamana salar eşin Beş
kuruşa verir başın
Hacdan gelenlere güler.

Ne demeli şu deliye
Canını vermiş oluya
Kendi Allah der Aliye
Hakkı bilenlere güler

Gördükleriyle dolaşır
Yüz bin necise bulaşır
Gendi cenabet dolaşır
Bahre dolanlara güler

Ahmet Mehmet'tir adımız
Kesmeyelim ümidimiz
İşte sizin **Hamit'iniz**
Böyle olanlara güler

16. KALMADI

Yalan dünya tebdil oldu
O ezelki kış kalmadı
Çiçek hastalığı öldü
Kör tükendi şaş kalmadı

Hakkı bilen var mı hanı
Zalimler döküyor kanı
Mermiler alıyor canı
Azrail'e iş kalmadı

Dünya yaşadıkça koktu
Yerine hasımlık çıktı
Hısımlık aradan kalktı
Akraba kardeş kalmadı

Doktor gelmiş ceset diler
Anneler saçını yolar
Gelin öksüz bebek beler
Bir belasız baş kalmadı

Kul Hamit'im der ki yazık
Çok insan yolundan azık
Lokma haram evlat bozuk
Helal ekmek aş kalmadı

17. ARAMAZ Kİ

Taşıtta yakıt kalmazsa
Menziline varamaz ki
İnsanda iman olmazsa
Camilere giremez ki

Kör şeytana yar olanlar
Hem de fitnekâr olanlar
Kalp gözleri kör olanlar
Hakikati göremez ki

Fakirin halini sormaz
Hasetlikten geri durmaz
Namaz kılar zekât vermez
O bir işe yaramaz ki

Senden zaifleri kekme
Bir zalimden yersin tekme
Muhannete boyun bükme
Onlar kırık saramaz ki

Kul Hamit'im der vatandaş
Mümin olan olmaz kalleş
Yanaşırsan merde yanaş
Üçü beşi aramaz ki

18. MİNİ ETEKLİ

Ah bağımda geziyorsun
Mini etekli mini etekli
Nice fitne düzüyorsun
Mini etekli mini etekli

Giy de düz pantolon dolaş
Açık gez bakımın beleş
On yaşında oldun kalleş
Mini etekli mini etekli

Nene lâzım edep haya
Kestir saçı benze taya
Çal dudaklarına boya
Mini etekli mini etekli

Gençlik böyle olur divane
Soyun da benze soğana
Çek donu çıksın tavana
Mini etekli mini etekli

Hamit bu söz böyle kalsın
Dinleyenler ibret alsın
Babanın gözü kör olsun
Mini etekli mini etekli

19. AFŞİN'DEN KALKAN ARABA

Afşin'den kalkan araba
Kahramanmaraş'a gider
Girip uzun çarşısına
Bir baştan bir başa gider

Dolaşsam pınar başını
Seyretsem aslan taşını
Dinlesem turaç kuşunu
Ötüşü pek hoş a gider

Camilerin minaresi
Vilâyete verir süsü
Seherlerde mescit sesi
Yükselerek coş a gider

Dağlarını etsen seyran
Meşelere olun hayran
Harp olanlara düğün bayram
Halkı koşa koşa gider

Hamit'in ili burası
Yiğitler yurdu burası
Sütçü imam mosturası
En önde savaşa gider

20. C Ü C Ü K L E R

Yine başladı yalanlar
Değişiliyor planlar
Yuvaya, doldu yılanlar
Cücükler nerde kaldı

Deminde ol Sülo paşa
Ağzımızı verdim boşa
Ekini yaktın ateşe
Böcükler nerde kaldı

İndi zalimin darbesi
Yandı bakkalın urbası
Yağma oldu şeker torbası
Sucuklar nerde kaldı

Efeler oldu hovarda
Gezer istediği yerde
Senem sazda Sülo barda
Çocuklar nerde kaldı

Eski akıl iyi derdik
Yeni fikirlere girdik
İveze bir damga vurduk
Mucuklar nerede kaldı

Hamit bilmez saz oyunu
Papaz ile koz oyunu
Büyüklerde toz oyunu
Küçükler nerde kaldı

21. İSTİYOR

Avrat bir aş pişir dedim
Su kaynamış tuz istiyor
Karnım açtır bekleyemem
Dayanacak öz istiyor

Bakır tepsi kırık kaşık
Kulpsuz tava delik deşik
Boş lamba vermiyor ışık
Kuru fitil gaz istiyor

On liraya yevmiye buldum
Çalışmaya memnun oldum
Oğlana bir filar aldım
Bir kelik de kız istiyor

Kul Hamit bozuldu keyfin
Arttı yürekteki o fun
Çocuk öldü hani kefen
Hoca efendi bez istiyor

22. TİRYAKİ

Siz olsanız bırakırsınız
Kerih kerih kokarsınız
Hiç durmadan yakasınız
Ne tükenmez malınız var

Çirkef düşünüzü tutar
Boğazı kuş gibi öter
Bazısı da esrar katar
Çıldırarak deliniz var

Olmuş tütüne aşına
Duman çekilir döşüne
Her gün cemaat başına
Birer tabla külünüz var

Sigarasız kışlayamaz
Hiç bir işe başlayamaz
Öğrenmiştir boşlayamaz
Acımacak haliniz var

Tiryakiler bütün ahmak
Huy olmuş kazancın yakmak
Tabaka acizlik çakmak
Bir de yedek löleniz var

Bir gün içmese duramaz
Evin işini göremez
Tütün mümine yaramaz
Çok muhterem yolunuz var

Sigara gelir tadına
İçse erer muradına
Yazılacak beratına
Okur orda diliniz var

Mahşerde elinde yanar
Dumanı tepende döner
Enbiyalar seni kınar
Utanacak ulumuz var

Hayvan yemezse bir otu
Düşünün ne kadar kötü
Kör şeytanın necaseti
Ne çirkefli filiniz var

Af buyurun ya ilâhi
Taşı deler âşık ahı
Yıgmış dağ kadar günahı
Hamit derler kulunuz var

23. MÜMİNE ÖĞÜT

İşleme gizli günahı
Yaratana ayan kullar
Yanar cehennem narında
Emirlerin sayan kullar

Eder kibir ile onur
Kendini çok yüksek tanır
Burda kâr ederim sanır
Çeker orda ziyan kullar

Mahşer günü olur neler
Zebaniler dışın biler
Kaynar saç üstünde kılar
Beş vaktini koyan kullar

Yanıp buzlar gibi erir
Eti kömür gibi kurur
Zaif imanından verir
El malın yiyen kullar

Yaratanlar mezardan kalkar
Hemen garip garip bakar
Düşer yola yayan kullar
Amelin boynuna takar

Sevmez âlimleri taşlar
Etmez ibadeti boşlar
Ne akılla günah işler
Azabını duyan kullar

Hamit der emrin tutmalı
Her gün camiye gitmeli
Gece gündüz zikretmeli
Nimetine doyan kullar

24. MUCİZEYİ RESULULLAH

Sevgili peygamber bir gün
Kızının evine vardı
Hasan Hüseyin durmadan
Boynunu bükmüş ağıldı

Fadime'ye der pederi
Nedir bunların kederi
Ağlaşır lar zari zari
Deyip hâllerini sordu

Çocuklar acından ağlar
Hiç durmadan figan eyler
Bunlar ciğerini dağlar
Deyip öyle haber yerdı

Peygamber bunlara baktı
Gözlerinin yaşı aktı
Hiç durmadan evden çıktı
Bekâr pazarına vardı

Kor mu resulünü darda
Derman gönderdi her derde
Bir Yahudi o pazarda
Bahçesine işçi arardı

Peygamberi alıp bile
İkisi bir düştü yo la
Şu hurmaları sula
Deyip bir bahçeye erdi

Var idi bahçede kuyu
Tam kırk kulaç idi boyu
Gayet coşkun idi suyu
Fakat çekilmesi zordu

Al da şu kovayı durma
Sakın ha zinciri kırma
Her çekimin iki hurma
Deyip böyle ücret verdi

Kovayı alıp Mustafa
Su çekti görerek cefa
Her hurmayı birer defa
Çekip çekip sular idi

Ağırlık zinciri aştı
Kova kopup kuyuya düştü
Gâvur herse gelip şişti
Resule bir sille vurdu

Dağlara velvele düştü
Gamından deryalar çoştu
Resulullah melülleşti
Mübarek boynunu burdu

Cibril emin nazil oldu
Resulün yanına geldi
Mübarek gönlünü aldı
Hal ve hatırını sordu

Hakkın kudretini gözet
Elini kuyuya uzat
Kovayı çıkarıp düzelt
Allah böyle emir verdi

Peygamberin yüzü güldü
Kovayı kuyudan aldı
Adam bakıp hayran oldu
Ağzını ayırıp durdu

Bahçenin hizmeti biter
Ücretini hesap eder
Fadime evine gider
Hurmayı kızına verdi

Girdi haneyi saadete
Çekildi Resul halvete
Devam eden salâvata
Ümmet zümresine girdi

25. YAHUDİ’NİN HALİ

Peygamber gittikten sonra
Yahudi’nin haline bak
Kalbine ilham erişti
Ona yardım eyledi Hak

Parmağın ağzına verdi
Derin düşünceye vardı
Büyük hata ettim derdi
Şeytan bana kurdu tuzak

Böylece mucize etmek
Kırk kulaç kuyuya kol yetmek
Elini uzatıp tutmak
Peygamberlere müstahak

Ya ben olmuş muyum deli
İncittin bu makbul kulu
Peygambere vuran eli
Taşması bana yasak

Kalbinin şirkini kovdu
Bak canma nasıl kıydı
Sağ elin kütüğe koydu
Sol eliynen vurdu nacak

Sıçrayıp gitti eli
Ağlayarak tuttu yolu
Acep nerde bu sevgili
Deyip koştı yalın ayak

Zarı zarı ağlıyordu
Ciğerini sağlıyordu
Yana yana arıyordu
Eli kesik başı kabak

Gördüğünden haber aldı
Resul'ün evini buldu
Hafifçe kapıyı çaldı
Hazin hazin ağlayarak

Resul'ü görünce coştı
Hemen ayağına düştü
Bayılıp kendinden geçti
Göz yaşları çağlayarak

Birazdan ayılıp kalktı
Resul'ün yüzüne baktı
Tüylei ürperip korktu
Gözyaşları çağlayarak

Hıçkırarak dedi bunu
Kör olam incittim seni
Ya Muhammed affet beni
Dedi elin bağlayarak

Oldun Resul'ün ümmeti
Hamit terk etme sünneti
Ver Resul'e salavatı
Yüreğinden söyleyerek

26. PEYGAMBERİN YAHUDİ'YE SORUSU

Peygamber Arap'ı görüp
Nedir senin halin dedi
Mübarek yüzleri gülüp
Niçin kestin kolun dedi

Mevla'm seni attı nura
Bu kadar kavrulma nâra
Sen gelmeden ezel bura
Gelmiş idi elin dedi

Aldı resul düşen eli
Sundu Arap kesik kolu
Hak sağlam eyledi beli
Ne hoş imiş yolun dedi

Gel bakim karşımda otur
Allah'a şahadet getir
İmanın nurunu artır
Tevhit etsin dilin dedi

Müslüman et oğul kızı
Tut orucu kıl namazı
Terk etme sünneti farzı
Emir budur bilin dedi

Biter mi Resul'ün methi
Nur gibidir mucizeti
Getir **Hamit** salavatı
Rızasında bulun dedi

27. BU GECE

Ya Rab rahmet eyle bize
Bu gecenin hürmetine
Avcımızı açtık size
Bu gecenin hürmetine

Düşmanımız güçlü etme
Sana karşı suçlu etme
Kullarına borçlu etme
Bu gecenin hürmetine

Salma sen kapıdan öte
Yaptırma bizlere hata
Muhtaç etme muhannete
Bu gecenin hürmetine

Kara etme yüzümüzü
Mahfuz eyle ırzımızı
Artır Mevla'm rızığımızı
Bu gecenin hürmetine

Habibullah'm hürmetine
Ver bizlere bol rahmeti
Çektirme kabir zahmeti
Bu gecenin hürmetine

Ya Rab öleceğimiz zaman
Yoldaşımız olsun iman
El aman Mevla'm el aman
Bu gecenin hürmetine

Münker Nekir hitabına
Muktedir et cevabına
Uğratma kabir azabına
Bu gecenin hürmetine

Kabrimiz nur ile doldur
İnsan heybetiyle kaldır
Zevk ile mahşeri buldur
Bu gecenin hürmetine

Bu hakkı nuri Mustafa
Çektirme ümmete cefa
Hasta kullarına şifa
Bu gecenin hürmetine

Mahşerde yüzümüz güldür
Kitabımız sağdan aldır
Kıymetli resulü buldur
Bu gecenin hürmetine

Seç müminler bölgesine
Liva-il hamd gölgesine
Koyma zebanı hırsına
Bu gecenin hürmetine

Koyma zebanı hırsına
Nefsin dedikleri günde
Esirge bizleri onda
Bu gecenin hürmetine

Havzı Kevser'inden içir
Sıratından kolay geçir
Kanatlı kuş gibi uçur
Bu gecenin hürmetine

Kul Hamit kıl sünneti
Dile Mevla'dan cenneti
Affet Mevla'm bu ümmeti
Bu gecenin hürmetine

28. METHİ RESUL

Her iki cihan kuruldu
Muhammed'in hürmetine
Âleme nizam verildi
Muhammed'in hürmetine

Ne kadar bir yüksek candı
Âlemlere rahmet indi
Sekiz cennet ziynetlendi.
Muhammed'in hürmetine

Yükseklik melekten huriden
Çünkü yaratıldı nurdan
İbrahim kurtuldu nardan
Muhammed'in hürmetine

Mekke'den Kudüs'e yetti
Yedi kat göklere gitti
Melâikler kıyam etti
Muhammed'in hürmetine

Kâbe'yi şerif kuruldu
Zemzem adlı su verildi
Dünya zulmetten duruldu
Muhammed'in hürmetine

Müşriklerin putu sindi
Persek'teki ateş söndü
Kamer gökten yere indi
Muhammed'in hürmetine

Kul Hamit sünnetin işle
Nefsi emireyi boşla
Ya Rab ümmetin bağışla
Muhammed'in hürmetine

29 . İ H B A R

Ayık ol ha garip gönül
Her işleyin yazılıyor
Omuzunda iki melek
Defterini hazırlıyor

Yapma Kaffe ahmak
Aç gözünü haline bak
Ağzı açmış kara toprak
Her gün bizi arzuluyor

Hile dolu işimizde
Aklımız yok başımızda
Melekül mevt peşimizde
Azı dişi sızılıyor

Geçiyor baharlar yazlar
Göçüyor gelinler kızlar
Çarka dönen ala gözler
Bak ki bir gün süzülüyor

Hamit alışma yemine
Dalma dünyanın demine
Her gün her gün bu zemine
Nice mezar kazılıyor

30. G Ö N Ü L

Gönül yatma bu gaflette
Artık uyan demedim mi?
Al abdesti kıl namazı
Hakka dayan demedim mi?

Sözüm tesir etmez sana
Niçin inanmazsın bana
Yanacak seksen bin sene
Kaza koyan demedim mi?

İnanma şeytan habise Bir
gün batacağsın yasa
Sermaye verme nefise
Sonu ziyan demedim mi?

Âlimin sözün boşlama
Sakın ardından taşlama
Gizli günahlar işleme
Hakka ayan demedim mi?

Hamit eyleme günahı
Mahşerde verir imanı
Artık geldi göç zamanı
Haram yiyen demedim mi?

31 . S E H E R L E R D E

Mevla'm rahmet kapısını
Açar vakti seherlerde.
Kulun duası dergâha
Geçer vakti seherlerde

Bırakıp dünya işini
Secdeye koyup başını
Âşıklar gözden yaşını
Saçar vakti seherlerde

Seherde dile dilekler
Zayi olmaz helal emekler
İbadet ehlin melekler
Seçer vakti seherlerde

Ufak iri cemi kuşlar
Seherde yuvasın boşlar
Ötüşerek döküp yaşlar
Uçar vakti seherlerde

Mümin nefesiyle yarışır
Gözyaşı sele karışır
Derdine derman erişir
Naçar vakti seherlerde

Hamit dağlar havasından
Yeşil ova reyhasından .
Şeytan müezzin sesinden
Kaçar vakti seherlerde

32. GÖÇÜ

Affedilir olan suçu
Allah Allah diyenlerin
Cennete çekilir göçü
Allah Allah diyenlerin

Alma kalbine gümanı
Zikirle geçir zamanı
Yoldaş olacak imanı
Allah Allah diyenlerin

Sabırlı olur mümin kulu
Kalbi iman ile dolu
Hakka doğru gider yolu
Allah Allah diyenlerin

Hasıl olur her muradı
Kolayca geçer sıratı
Sağdan verilir beratı
Allah Allah diyenlerin

Allah ona azap etmez
Cehennem narına atmaz
Z abanı yakasını tutmaz
Allah Allah diyenlerin

Korkulardan emin olur
İmanın yanında bulur
Hasenatı ağır gelir
Allah Allah diyenlerin

Ağla **Hamit** bazı bazı
Aşk oduna yandır özü
Hak didarın görür gözü
Allah Allah diyenlerin

33. ASİ OLMA

Gönül zikreyle Allah'ı
Şilinsin kalbinin pası
Yarattı seni kul diye
Olma yaratana ası

Komşun ile iyi geçin
Ağlayıp affettir suçun
Kibir haset şirkten kaçın
Senden engin görme nası

Kalpten iman eylesin coş
Şu dünyada dolaşma boş
Hele bakın ne kadar hoş
Kulun hakka yalvarması

Bir gün gelir ölünecek
Cenazemiz kılınacak
Bu dünyadan silinecek
Kul Hamit'in de künyesi

34. BULUNUR

Cehennemın yüzün görmem
Cennet için alın ferman
Bütün derdinize derman
Bulunur Allah diyenler

Müminsin ayrılma haktan
Bizi var eyledi yoktan
Mahşer günü münafıktan
Bölünür Allah diyenler

Yatma gaflette ey ahmak
Derdinin çaresine bak
Cennet zümresine ilhak
Olunur Allah diyenler

Ayrılma zikir yerinden
Öğüdünü al pirinden
Abdest suyunu nurundan
Bilinir Allah diyenler

Kul Hamit hu de derinden
Kurtul şeytanın şerrinden
Şekillerin defterinden
Silinir Allah diyenler

35. DEMEDİM Mİ?

Amelini fikret ağla
İçin için demedim mi?
Dur kıyama elin bağla
Namaz borcun demedim mi?

İçki meclisine varma
Camilerden gözün ırma
Komşunun kalbini kırma
Eyi geçin demedim mi?

Mazlum olanları kayır
Çıplaklara libas giyir
Yemek ver karnını do yur
Sefil acım demedim mi?

Fikrin kaptırma hasede
İbret alın bu kıssada
Müsebbip olma fesada
Aman kaçın demedim mi?

Hamit yanlış yola gitme
Nefsin arzusunu tutma
Şeytana bahane etme
Senin suçun demedim mi?

36. EMRİNİ TUT

Umar isen cennetini
Tut emrini yaratanın
Diler isen rahmetini
Tut emrini yaratanın

Eda et boynundan fârzı
Günahına ağla bağzı
Kıl beş vakit namazı
Tut emrini yaratanın

Ömründen sual sorucu
Mükâfatını verici
Kula ramazan orucu
Tut emrini yaratanın

Seviyorsan yaratanı
Tut hadisi, kıl sünneti
Malın varsa ver zekâtı
Tut emrini yaratanın

Eyleme gönlünü yüce
Kıl namazı gündüz gece
Eğer zenginsen git hacca
Tut emrini yaratanın

Encamını eyle fikir
Nimetine eyle şükür
Dilinden düşmesin zikir
Tut emrini yaratanın

Yakın olam dersem hakka
Nefs eline verme yaka
Kıl nafile ver sadaka
Tut emrini yaratanın

Hamit ibadete özen
Niçin serbest gezen
Çalış rızasını kazan
Tut emrini yaratanın

37. DELİ SENİ

Durma ibadete özen
Vardır işleyeni yazan
Hayırlı ameller kazan
Kurtaramaz Ali seni

Mekânsız bizeval durur
Her varlığa hükmü yürür
Rızkını yaradan verir
Dozuramaz kulu seni

Kadir Mevla'm emir etse
Kulunu tamuya atsa
Yüz bin kişi birden tutsa
Çıkaramaz eli seni

Ağla günahına bazı
Geçirmeden kıl namazı
Bu dünyanın oğlu kızı
Koruyamaz malı seni

Hamit Mevla'yı bilmeli
Beş vaktin tamam kılmalı
Haktan hidayet olmalı
Kim esirger deli seni

3 8 . S E H E R

Kalk gönül erken çıkalım
Yola seher yola seher
Mevla'm mümin kullarıyla
Bile seher bile seher

Uyumazdı enbiyalar
Hu çekerdi evliyalar
Bülbül dahi figan eyler
Gle seher güle seher

Kaldır yastıktan başını
Fikret ahiret işini
Kat gözlerinin yaşını
Sele seher sele seher

Bizi var eyledi yoktan
Kesme umut rahmi çoktan
Günahın affını haktan
Dile seher dile seher

Hamit gaflettesin neden
Tembel olmaz yola giden
Koku katar Medine'den
Yele seher yele seher

39. KULLARINA

Allah‘ımdan rahmet yağar
Tevhit eden kullarına
Dağlar kadar sevap yığar
Tevhit eden kullarına

Münafıklardan seçilir
Nurdan hülleler biçilir
Cennet kapısı açılır
Tevhit eden kullarına

Mahşer günü çekmez keder
Sorgusuz cennete gider
Muhammet şefaât eder
Tevhit eden kullarına

Her korkudan olur beri
Tamuyu söndürür nuru
Verilir yetmişer huri
Tevhit eden kullarına

Nefsi emmâreyle yarış
Ceht eyle menzile eriş
Kul Hamit’im sende karış
Tevhit eden kullarına

40. GÖNÜL

Gel gönül peşine düşme
Bu zalim kalleş dünyanın
Aman yanına yaklaşma
Şerlerinden kaç dünyanın

Bu dünyayı seve seve
Çalıştırsın eve eve
Ücretlerine alın hava
Akıbeti boş dünyanın

Bu nefis ne kadar edna
İŖi masivaya gitme
Evlat da servet de fitne
Her varlığı hiç dünyanın

Dünya ziynetini unut
Allah'ından kesme umut
Niçin tutuldun **Kul Hamit**
Kumarına puŖt dünyanın

41. DUA

Kalbimizi iman ile
Doldur ya rabbil alemin
DŖmanımız olan nefsi.
ldr ya rabbil alemin

Sevginizi doldur ze
Eyleme kabirde ceza
MahŖerde resulü bize
Buldur ya rabbil alemin

Dilimiz kesme methinden
Kovma bizi cennetinden
Mahrum etme rahmetinden
Buldur ya rabbil alemin

Bak derdimin çaresine
Merhem eyle yaresine
Bizi rahmet deryasına
Doldur ya rabbil alemin

Kul Hamit zikreyler sizi
Didarını görmek arzı
MahŖerde ağlatma bizi
Güldür ya rabbil alemin

42. LEYLE-İ KADİR

Muhterem mümin kardeşler
Beklen leyle-i kadiri
Bu gece af olur suçlar
Beklen leyle-i kadiri

Başlayalım fizahlara
Yürekler yansın ahlara
Kefarettir günahlara
Beklen leyle-i kadiri

Oku Rahman ile Yâsin
Silsin kalbindeki pasın
Kula buldurur Mevla'sın
Beklen leyle-i kadiri

Bu gece melekler iner
Yeryüzü cennete döner
Müminlere rahmet sunar
Beklen leyle-i kadiri

Kullara af gelir nice
Olur mevkileri yüce
Faziletlidir bu gece
Beklen leyle-i kadiri

Kul Hamit gezme kahirli
Olmasın kalbimiz kirli
Bin aydan daha hayırlı
Beklen Leyle i Kadiri

43. CAMİLER

Her gün beşer defa ezan
Veriliyor camilerde
Mümin olanlar namaza
Deriliyor camilerde

Açık caminin kapısı
Davetli kulun hepsi
Firdevs-i alanın kapısı
Veriliyor camilerde

Bir dinle Allah'ın kulu
Şirin hafızların dili
Çeşit çeşit renkli halı
Seriliyor camilerde

Derde derman Kur'an sesi
Peygamberin vereseşi
Mihrap ile minber kürsü
Görülüyor camilerde

Hamit der ki gitmez sola
Arı gibi döner bala
Kararmış kalplere cila
Sürülüyor camilerde

44. RÜYAM

Rüyamda bir bade sunup
Al bakalım iç dediler
Bu aşk ateşine yanıp
Yakılması güç dediler

Nefsin peşini boşla
Sabır köşesinden kışla
Mevla'nın emrini işle
Menhiyetten kaç dediler

Mümin halk oldun bahane
Kıl namazını şahane
Etme nefise bahane
Sende imiş suç dediler

Âşıklar yolda mı kalır
Akıbet maşukun bulur
Seyri taklit ibret mi alır
Kalp gözünü aç dediler

Çetindir yolu sıratın
Bir gün çare mi aradım
Hamit didarsa muradım
Benliğinden geç dediler

45. DURMADAN

Arkadaşlar bir ağızdan
Durmadañ Allah diyelim
Azrail'e tatlı canı
Vermeden Allah diyelim

Daim geceye gündüze
Allah demek vacip bize
Ölüm gelip tepemize
Vurmadan Allah diyelim.

Müminsen Allah'ın tanı
Yoktan var eyledi seni
Kullarına hesap günü
Ermeden Allah diyelim

Ölüm büküp belimizi
Susturmadan dilimizi
Goncalaşmış gülümüzü
Dermeden Allah diyelim

Müslümanlar olmaz sahte
Vefa eyleme ahte
Işık yok karanlık lahte
Girmeden Allah diyelim

Hamit gönlün bir et şahla
Vakit geçir zikrullahla
Mahşer yerine günahla
Varmadan Allah diyelim

46. KUL

Yalan dünya mihnet dolu
Gülmez burda makbul kulu
Ne peygamber ne de veli
Bir zevk süremedi burda

Kimi al kanını saçtı
Kimisini bıçkı biçti
Kimesi semaya uçtu
Kimi yattı zindanlarda

Kimisini kaynattılar
Kimin kul diye sattılar
Kimin ateşe attılar
Yakar mı dostunu narda

Düşünsene Muhammet'i
Kur'an şerefine indi
Düşmanı müşrikler idi
Ne çekti nuri enverde

Ana yurdundan sürdüler
Mübarek dişin kırdılar
Taş vurup alnın yardılar
Uhut dedikleri yerde

Dinin kurbanıym deyi
Almadı dünyadan payı
Düşünsene Hamza'yı
Yetmiş parça oldu birde

Onlar istemezdi murad
Almadılar dünyadan tad
Kollar düştü geldi kanat
Pervaz etti semalarda

Sıddık'a zehir verdiler
Osman'a kılıç vurdular
Ömer'in batnın yardılar
Namaz kıldırđı yerde

Kul Hamit akıt gözyaşın
Ali'yle hanı düşün
Kestiler Hüseyin başın
Ehli beyt kaldı darda

47. KILAVUZ

Katar düzölür mü yola
Bir kılavuz olmayınca
Menzile erer mi ola
Önde delil olmayınca

Bulam dersem aşka çare
Etme nefise müdare
Vasıl olunmaz didare
Dost peşine gelmeyince

Nefisi getir amana
Ziyan etmesin imana
Sefine ermez limana
Bahri aşka dalmayınca

Sermayen var mıdır hanı
Yaklaşıyor hesap günü
Hamit bulamam canı
Sağlığında ölmeyince

48. DÜNYANIN HALİ

Şu yalan dünyanın hali
Ölüm gelir büker beli
Açıktan gösterir balı
Gizli zehir ezer dünya

Evvel yer koymuşlar adın
Ne erkek kor ne de kadın
Milyonlarca insan yedin
Her tarafın mezar dünya

Güvenme dünyaya dede Bir
gün senide zevk ede Kıydın
güzel Muhammed'e Ederim
intizar dünya

Akılsızlar Vefa umar
Göçtü gitti Sıddık Ömer
Hani Osman ile Haydar
Gafferi Abuzar dünya

Sakının peşine düşmen
Sevenler oldular pişman
Dostuna da olun düşman
Alem senden bezer dünya

Gece gündüz fırsat bekler
Bir derdine bin dert ekler
Dağdırır neçe dernekler
Hanımlar tozar dünya

Bak sürmeli bebeklere
Sarar beyaz sömeklere
Hiç acımaz emeklere
Nice yuva bozar dünya

Bülbülü alır gülünden
Yeşili solar renginden
Eşin ayırır gelinden
Çektirir ahu zar dünya

Bir kimseye koymaz ahtı
Yıkar sarayları tahtı
Bir gün **Kul Hamit'e** lehdi
Derin derin kazar dünya

49. DÜNYA

Ağlamak ettin işimi
Ne istersin benden dünya
Kurutmadın gözyaşımı
Usandırdın candan dünya

Neler ettin dünya neler
Ayak vurur yüze güler
Gelip geçen enbiyalar
Memnun değil senden dünya

Süsler giyinirsin kat kat
Damaklara çalan lezzet
Her ağza verin bir tad
Sevildiğin ondan dünya

Gam ile dolu bir küpsün
Canlar ezmeye talipsin
Hem bahadır hem kalıpsın
Yüz bin pehlivandan dünya

Her köşen mihnetle dolu
Soldurursun gonca gülü
Açıktan verirsin balı
Sonra gesen candan dünya

Yalandır encamın yalan
Yoktur senden memnun olan
Ayak vurun yüze gülen
Farkın yok şeytandan dünya

Nice analar ağlattın Nice
karalar bağlattın Nice
ciğerler dağlattın
Hoşlanın figandan dünya

Her kim dűserse peřine
Bela ağarsın başına
Yaran kâfirin işine
Műslűman'a zindan dünya

Hamit der kűhne karısın
İnsanların ağ yarisin
Ayyarların ayyarısın
Görűnűn her yerde dünya

50. METHİ RESUL

Aşkın ile yanan özler
Sevgilisini kalbinde gizler
Cemalini gören gözler
Dűner mi ya Resulullah

Terinden açılır güller
Kokunu derç ederler yeller
Metini söyleyen diller
Yanar mı ya Resulullah

Aşkın âşıklarını yakar
Gűlűn burcu burcu kokar
On parmağından su akar
Pınar mı ya Resulullah

Olursun aleme maşuk
Yer gűk cemaline âřık
Aşkın ile yanan ışık
Sűner mi ya Resulullah

Hamit der kadrin bilenler
Ölmeden ezel ölenler
Nefsine hakim olanlar
Sınar mı ya Resulullah

51. RESULULLAH METHİ

Durma deli gönül durma
Öv Muhammed Mustafa'yı
Canından dahi kıymetli
Sev Muhammed Mustafa'yı

Erişti levhe kaleme
Melekler durdu selama
Bil on sekiz bin âleme
Bey Muhammet Mustafa'yı

Ahmet'i Mahmut'tur adı
Şekerden şirindir tadı
Girip koynuna okşadı
Ay Muhammed Mustafa'yı

Nurundan yarattı ezel
Habibim dedi lemyezel
Bu cihan halkına bedel
Say Muhammet Mustafa'yı

Doğru zulmeti kaldırdı
Cibril Burak'a bindirdi
Âleme rahmet indirdi
Duy Muhammed Mustafa'yı

Alnı şerifin yardılar
Mübarek dişin kırdılar
Uhut çenginde yordular
Oy Muhammed Mustafa'yı

Bak Şu mualla taşına
Miraçta düştü peşine
Sevgilerin üsbaŐına
Koy Muhammed Mustafa'yı

Hamit der ki vara idik
Yüzümüzü süre idik
Mahşer günü göre idik
Vay Muhammed Mustafa'yı

52. MURADA ERENLER

Allah'ımın muradına
.....
Yarın Cenneti âlâya
Erer illallah diyenler

Kim severse Mustafa'yı
Mahşerde çekmez cefayı
Cennette zevki sefayı
Sürer illallah diyenler

Kılman alır helalliğa
Fakirse erer bolluğa
Allah yanında kulluğa
Erer illallah diyenler

Gel gönül dalma derine
Akim erişmez sırrına
Yedi cehennem narına
Yırar illallah diyenler

Kulluğa bağla belini
Hayra sarf eyle malını
Sekiz cennetin gülünü
Derer illallah diyenler

Pirim böyle yazar miski
Olmalı ümmetin aşkı
Cenneti âlâda köşkü
Kurur illallah diyenler

Resulün kıymetin tanı
Nurundan halk etti anı
Nefis ile kör şeytanı
Yorar illallah diyenler

Nefisin emrine girmez
Şeytan ona iva vermez
Her iki cihanda görmez
Zarar illallah diyenler

Kul Hamit pişir sözünü
Hakka bent eyle özünü
Cennette huri kızını
Sarar illallah diyenler

53. KUR'AN-I KERİM

Okuyana Allah'ını
Bildirir bu kelimullah
Her dertlerin devasını
Buldurur bu kelimullah

Başta Fatıha suresi
Sıtk ile oku ihlası
Kararmış kalpteki pası
Sildirir bu kelimullah

Oku Kur'an ayeti
Ondadır resulün methi
Yeryüzündeki zulmeti
Kaldırır bu kelimullah

Haktan hidayettir kula
Mahşer günü şefi ola
Kararmış kalplere cila
Çaldırır bu kelimullah

Oku ismi azam duasın
Kuranın kalbidir Yasin
Dinleyen kulunun nefsin
Öldürür bu kelimullah

Oku kardeş ayet ayet
Bir harfinde bin hidayet
Dinleyen kalplere rahmet
Doldurur bu kelimullah

Zaten arzumuz didarda
Kaldırır aradan perde
Dinleyin kulu mahşerde
Güldürür bu kelimullah

Bununla bulunur cennet
Tutarsan emrini şayet
Kurandır hulku Muhammet
Öldürür bu kelimullah

Var hafızlar bölgesine
Kulağını ver sesine
Liva-il hamd gölgesine
Aldırır bu kelimullah

Sureleri rahmet dolu
Her dertten kurtarır kulu
Hakka giden doğru yolu
Buldurur bu kelimullah

Kul Hamit'im açık gözün
Kur'an oku kışın yazın
Münafık olanın yüzün
Soldurur bu kelimullah

54. ÂŞIĞIN DUASI

Yazanlar ere rahmete
Dinleyen gire cennete
Azap verme hep ümmete
Affet Mevla'm okuyana

55. ŞİİR

(Kul Hamit'in, 1956 yılında askerliğini yapmakta olan kardeşi Muhammet'e gönderdiği mektupta yazdığı şiir)

Her daim destan söylerim
Aşkın deryasın boylarım
En evvel selam eylerim
Gözlerinden öperim kardeş

Aşkın dağılatıyor bizi
Yüreğime döktü közü
Selam eder kürdün kızı
Ellerinden öper kardeş

Yurda hizmet etmek sevap
Askerdir vatana sahap
Selam eder Abdulvahap
Ellerinden öper kardeş

Yurdumuza hizmet eden
Sanki odur hacca giden
Çokça selam eder Fidan
Ellerinden öper kardeş

.....
Oku da dinlesin yaren
Selam eder Ahmet Duran
Gözlerinden öper kardeş

.....
Hep canımız sağdır şükür
Selam eder küçük Bekir
Ellerinden öper kardeş

Hamit der ki bitti sözüm
Görür m'ola seni gözüm
Selam eder Naile kızım
Ellerinden öper kardeş

(Kul Hamit'in kardeşi Muhammed Koca'dan 24.08.2010 tarihinde derlenmiştir.)

56. ŞİİR

Yurdumuzda etmez karar
Etrafında düşmanlar var
Uğraş diye hasmın yorar
Dışın biler Türk askeri

Hasmına karşı durursa
Kumandan emir verirse
Hangi cepheye varırsa
.....Türk askeri

Türk oğlunun aslı arı
Cihan halk olandan beri
Yurda giren düşmanları
.....Türk askeri

57. ŞİİR

Kerevin'e durdum imam
İkimizde durduk tamam
Ne çağ vardır ne de hamam
Hurmana dalan çıkıyor

Keçileri damda seker
Erkekleri akının döker
Kadınları odun çeker
Ölmeye alan çıkıyor

Söz bilmezler gayet sertler
İnsan merakından çatlar
Aman ya Rab nasıl kürtler
Günde bir yalan çıkıyor

Bana sebep olan demir
Kadir Mevla'm versin ömür
Bütün Kürtler yakar kömür
Her taraftan duman çıkıyor

58. HAZRETİ İBRAHİM'İN BAŞINDAN GEÇENLER

Şimdiki güzel Urfa şehrimizde Allahlık iddiasında bulunan Nemrut ismindeki kâfir sultan adının zevalini müneccimlerinden sorup, bu sene ana rahmine düşen İbrahim isimli bir peygamber dediler. Nemrut on eve bir bekçi koyup doğan oğlan çocukları kestirdi. İbrahim Peygamberin annesi doğumunu bir mağarada yapıp gizledi, on yedi ay meme ile ve başka besinlerle büyüttü. On yedi yaşındaki bir delikanlı kadar gelişti. Bir gün kocası ağzarı mağaraya götürüp İbrahim'i gösterdi. Ağzar da "Ben gideyim siz arkam sıra gelin." dedi. İbrahim annesi ile mağaradan çıkıp zaten yıldızdan aydan güneşten Allah'ını arayan yüksek insanda şu haller görüldü:

Halil mağaradan çıktı
Bu yalan dünyaya baktı
Gönlü derinlere aktı
Beş dakika fikredip durdu

Gördü zemini havayı
Seyretti dağı ovayı
Orda yayılan deveyi
Anne bu ney diye sordu

Anne oğlun seve seve
Cevap verdi ive ive
Oğlum o gördüğün deve
Beyle deyip gönlün gördü

Annesiyle bile gitti
Hemen beş on adım attı
Anne beni kim yarattı
Diyerek bir fikir yordu

Nice nice emek ettim
Geceyi gündüze kattım
Oğlum seni ben yarattım
Beni de babanız derdi

Anne sen yarattın beni
Babam da yaratmış seni
Ya onun Allah'ı hani ?
Göster nerededir yurdu

Oğlunun elinden tuttu
Yanlış fikirler anlattı
Babamı nemrut yarattı
Bu cihanı da o kurdu

Anne öyle değil plan
Konuştuğun sözler yalan
Yer içer mi Allah olan
Deyip evlerine vardı

İbrahim'in babası hem put yapardı hem de puthanenin bekçisi idi. Bir gün
İbrahim puthaneye varıp kapıdan şöyle girdi:

Gördü ki işleri sahte
Kâfir yaldan azar idi
Hizmet eden umum puta
Babaları âğzar idi

Halil puthaneye girdi
Gavurların işin gördü
Kimisi secdeye vardı
Kimi gözün süzer idi

Nemrut da gelmiş o yere
Allah'ım der yüzü kara
Kâfir benzerdi himara
Nice fitne düzer idi

Kafirler Halil'i bildi
Sandılar tapmaya geldi
İbrahim bunlara güldü
Kalbinden çok kızar idi

İbrahim çekip öte
Taksim ettiler Nemrut'a
Bir korku düştü o ite
Dudakların büzer idi

Kafirler sahraya çıktı
Ellerine kına yaktı
O gün sohbetleri çoktu
Hem bayram hem pazar idi

İbrahim beklerken fırsat
İmanı eyledi gayret
Haydi kollarına kuvvet
Zaten gizli gezer idi

İbrahim kapıyı açtı
Baltayı çekip girişti
Parçaların yere saçtı
Vurduğu put tozar idi

Söyle **Kul Hamit'im** söyle
Aşkın deryasını boyla
Hiç durmadan tövbe eyle
Günahın set hazar idi

AYAK DEĞİŞMESİ

Baltayı eline aldı
Putların başına çaldı
Bir tane büyüğü kaldı
Bak Allah'ın merdanına

Sanemlerin kökünü kesti
Yerlerinde yeller esti
Baltayı götürüp astı
Büyük putun gerdanına

Kafirler deyre erince
Hemen kapıdan girince
Putların halini görünce
Bak bunların figanına

Kalan kafiri derdiler
Putların halin gördüler
Halilullah sordular
Toplandılar etrafına

Büyük put bir emir verdi
Gücükler dinlemez gördü
Büyük hırsla gelip kırdı
Kıydı bunların canına

İbrahim sen yaptın suçu
Kalbimize attın acı
Yok ki putumuzun gücü .
Girsin beyle büyük kana

Sizin bu sözünüz tatsız
Konuşmayın vetsiz vetsiz
Allah olur mu kudretsiz
Nefsi yok kara ziyana

Hepiniz toplanıp gelin
Suçunuza tövbe kılın
Alemin halğın bilin
Tapalım ulu Sübhane

Sözlerini dinlediler
Fikirlerin anladılar
Ellerini bağladılar
Alıp gittiler divana

Arttı kafirlerin gücü
Tebeyyin ettiler suçu
Alalım bundan bu öcü
Deyip attılar zindana

Bir ulu divan kurdular
Şehrin halkını derdiler
Yakmaya karar verdiler
Odun yığıldı meydana

İki ay odun çektiler
Dağlardan yüksek döktüler
Yakıp bir dağa çıktılar
Varılmaz ateşten yana

Bir pir erişti gördüler
İşin kolayın sordular
Tez bir mancınık kurdular
İşleri erdi imkana

İbrahim ortaya erdi
Gelip mancınığa erdi
Kâfirler kolunu sardı
Melekler başlar figana

Mancınıktan tutamazlar
Bir tarafa yitemezler
İbrahim'i atamazlar
İhtiyaç kaldı şeytana

Geldi meydana o kalles
Bu işte etmeyin telaş
Bir bacı ile bir kardeş
Halk içinde etsin zina

İki kardeş gelip yetti
Onlar başka bir milletti
Nas içinde zina etti
Birisi cin, biri gane

İBRAHİM

İbrahim havaya uçtu
Meleklerle figan düştü
Cebrail gelip erişti
Yardım edeyim mi sana

Benim çekme keder Ettim
canı dosta heder Allah'ım
benden haber der Dertliyi
alır dermana

Cibril der ki dilek dile
Allah'ından yardım gele
İbrahim der benim ile
Zaten halim malum ona

Cebrail erdi celile
Gömlek getirdi Halile
Hemen giydirdi el ile
Ateşe düşen üryana

Halil gelip erdi nara
Döndü ateş gül zara
Topuklar değince yere
Pınarlar aktı her yana

Yanan odunlar ateşe
Yeşillendi baştan başa
Meydana geldi bir neşe
Ziyet veriyor cihana

Hemen melekler erdiler
Altına bir köşk kurdular
Halil'e selam verdiler
Benzeri ora cinane

Nemrut İbrahim'i attı
Çekilip konağa gitti
Sanki müşkül işi bitti
Heybetler saldı her yana

Üç kafir ora erdiler
İbrahim'i sağ gördüler
Koşarak haber verdiler
Nemrut'la kalan küfra

İşitenler der bu ne söz
Çelik olsa olur bu köz
Üçünüz de yalansınız
İbrahim döndü püryana

Nemrut koşa koşa geldi
İbrahim'in halın bildi
Bu işlere ayran oldu
Düştü bir derin heyecana

Güvermiş yanan ağaçlar
Üzerinde öter kuşlar.
Altına kurulmuş köşkler
İmrendiler o sultana

Nemrut hayran olup kaldı
Sakalın eline aldı
Derin düşünceye daldı
Biraz meyletti bu yana

Yumşar gibi oldu hain
Dedi işim sakta oyun
Bin deveyle beş bin koyun
Hazır eyledi kurbana

Kafasında yeller esti
Gönlü hakikate bastı
Bu kadar kurbanlar kesti
Kanları döndü seyrana

Kapısının gizirleri
Aralığın muğzurları
Nemrutun has vezirleri
Gülüp dediler yuh saha

Vezirleri etti merak
Dediler bu fikri bırak
Olursan Halil'e çırak
Gülüşmez mi duyan sana

Derin bir kuyu oydular
İçine saman yığdılar
Halil'i ora koydular
Boğulsun derler dumana

Ağzâr kendin yere attı
Ağzı ile üfrük etti
Sakalı ateşe tuttu
Ölüp gitti yana yana

Ordan da kurtardı celil
Yine çıkıp geldi Halil
Nemrut lâin oldu hacil
Der ki ölüm yokmuş buna

Nemrut der arttı kederim
Çıkıp semaya giderim
Tanrım ile cenk ederim
Dedi Halil'i rahmana

Ahmak kâfir ne kalleşti
Tabut yapıp kartal koştı
Zeminden yukarı uçtu
Çıkıp gitti asumana

Kafir çok yukarı kalktı
Tüyleri ürperip korktu
Üç defâ zemine baktı
Yeryüzü dönmüş dumana

Nemrut okun göğe attı
Kadir Mevla'm emir etti
Cebrail bir balık tuttu
Okun ucu battı kana

Kafir ordan geri döndü
Yıldırım misali endi
Dağlar taşlar yankılandı
Görenler döndü hayrana

Nemrut yükseltti sesini
Aldı şeytan ığvasını
Öldürdüm gök tanrısını
Deyip başladı yalana

Cibril emin nazil oldu
Halil'in yanına geldi
Nemrut'un vadesi doldu
Deyip müjdeler o cana

De kafire asker dersin
Hakkın kudretini görsün
Geniş bir vadiye varsın
Tapmadı ulu sultana

Seyret şimdi sen balığa
Şikayet etti halığa
Duttun beni zehirli oka
Hedef eyledin düşmana

Bu arzum Mevla'ya yetti
Kanından kavaklar bitti
Dalından ıvez halk etti
Güçlük mü var o Subhana

Yaradan'dan emir geldi
İvezler savaşa geldi
Sanki güneş perdelendi
Şavkı enmedi cihana

Sinekler gelip Nemrut'un
Kırdı askeri ile atın
Yedi hepisinin etin
Benzemez oldu insana

Nemrut bu halleri gördü
Atını şehre sürdü
Penceresiz eve girdi
Karanlık benzer zindana

Topal ıvez sonra geldi
Nemrut'un konağın bildi
Anahtar deliğın buldu
Oradan geçti iç yana

İvez Nemrut'la dövüştü
Burnundan genzine geçti
Varıp beynine yerleşti
Kafir başladı figana

Allah'ım derdi o ahmak
Şimdi ne oldu haline bak
Dövdürür başını kambak
Topuz verir pehlivana

Pehlivan hers ile vurdu
Nemrutun kafasını kırdı
Azrail gelip erdi
Yetti ölüm düşmana

Hamit camilere gir ki
El bağla namaza dur ki
Şefaati eylesin sana
Resul'e salavat ver ki

İbrahim aleyhisselam Sare isimli temiz aileye mensup bir kız ile evlendi ve Mısır'a göç etti. Mısır şahı yollara bekçiler koymuş, paç alır idi, hem de güzel kıza geline meftun idi, cebri alırdı. İbrahim'in göçüne tesadüf eden bekçiler, Sare anne sandıkta saklı olduğundan sandığın açılmasında zor gösterdiler.

Bekçi

Bu deveni ikacağım
Yüklerini yıkacağım
Sandığına bakacağım
Yeter sana gücük dedi

Halil

Halil der ki eyle kerem
Paç değil mi sende meram
Cevher kıymetinde verem
Her ne kadar borcum dedi

Bekçiler deveyi yıktı
Sandığın içine baktı
Sare anne birden çıktı
Aman bu ne biçim dedi

Bekçi bunları götürdü O
hain şaha getirdi Görünce
aklın yitirdi Budur benim
harcım dedi

Elini yüzüne verdi
Derin düşünceye vardı
Halil'e nen diye sordu
İbrahim de bacım dedi

Padişah Sare anneyi halvethaneye gönderip yanına girdi. Cenabı Allah Sare ile İbrahim'in arasında olan divan cam şekline koyup padişahla Sare'nin halini gözü ile görür idi, hem de sözlerini dinlerdi.

Arz eylerdi Mevla'sına
Halını Halil İbrahim
Emanet eyledim sana
İrzımı koru Allah'ım

Sare bir odada durdu
Padişah yanına girdi
Kâfir kolların kaldırdı
Dinle ne yaptı Allah'ım

Kurudu o şahın eli
Yay gibi büküldü beli
İşi anladı ol deli
Aman Sare ol penahım

Sare anne etti dua
Elini düz etti Huda
Yine el sundu ol keda
Kuruttu eli kümrahin

El ayak kuruyup kaldı
Sanki yanmış kütük oldu
O zaman amana geldi
Aman Sare ol penahım

Padişah yaptığı suça nadim olup İbrahim'den özür diledi, Hâcer isminde bir cariye verdi.Sare utanmasın diye Hazreti İbrahim padişahla geçen serencimini bir bir anlattı ve Medayin'e göçtü.Sare'nin arzusu üzerine Hacer anneyi halelliğe aldığından İsmail doğduğu zaman Sare bu çocuğu bu avradı bir diyare götür demesiyle Allah da öyle emretti.

Mevla'dan emir olunca
İbrahim'in haline bak
Emir eyledi Hacer'e
İsmail'i eyle kundak

Halilü Allah Hacer ile
İsmail yanında bile
Erkenden çıktılar yola

İbrahim bakar kuyuya
İbrahim bakar kuyuya
Vardılar ıssız yazıya
Ne bir ev var ne de çardak

Oldular bir yere ılğa
O kadar pek susuz bölge
Bulunmaz el kader kölge
Ne söğüt var ne de kavak

O vadiye çöktü deve
Tez endiler ive ive
Çalılardan yapıp yuva
Dedi bura size konak

İbrahim deveye bindi
Yönün hanesine döndü
Hacer anne sorar şimdi
Niçin bize kurdun tuzak

Hâşa sizi boşlamadım
Gözünüzü yaşlamadım
Ben kafamdan işlemedim
Beyle emir eyledi Hak

Halil bunu deyip gitti
Hacer anne sabır etti
Aldıkları azık bitti
Kuru hurmaydı bir tabak

Sıcaktan sinalar yandı
Yüzleri kömüre döndü
İçtikleri su tükendi
Getirmiş idi bir bardak

İki gün sabır etti, ondan sonra İsmail'in dili kuruyup yüzleri kararıp ölüm derecesine vardığından Hacer Allah'a şöyle dua eyledi:

Halil senin emrin tuttu Bizi
burda koyup gitti
Susuzluktan sinem tüttü
Yandık Mevla'm su ver bize

Buram buram tüter özüm
Kömür gibi oldu yüzüm
Ölecektir körpe kuzum
Yandık Mevla'm su ver bize

Soldurmayın güllerimiz
Sana malûm hallerimiz
Yandı ağızda dillerimiz
Öldük Mevla'm su ver bize.

Safa'dan Merve'ye koştum
Sanki ateşlere piştim
El aman kapına düştüm
Yandık Mevla'm su ver bize

Hacer anne su aramak için Safa'dan Merve'ye koşar iken, bir de baktı ki çocuk ayağını vurduğu yerden su fişkırıyor. Hemen çocuğun yanına gelip zem zem diyerek suyun etrafını kum ile çevirdi. Hafiften duyduğu bir ses şöyle diyordu: Ya Hacer o suyu ne niyet ile içersen o niyetin hasıl olur. Şam'a giden bir kervancının orayı mesken tutması ile şenlenen Kâbe olacak yere İbrahim de göçtü. İsmail'in kur-ban olmasına emir verildi. Hacer anneye İsmail'in ellerini kınala dostuma götüreceğim dedi. Sabahleyin bir ip birde bıçak alıp koyun keseceğim deyip İsmail'i alarak dağa doğru gitti. Menzil yerine varınca ağladığından İsmail şöyle sordu :

Aldı İsmail

Baba niçin ağlıyorsun
Firkatli görüyom seni
Şükrolsun yok kederimiz
Diyerek söyledi bunu.

İbrahim

Halil dedi İsmail'e Oğlum
endişemi tanı Kurban ister
seni Mevla'm Bu
günümüz veda günü

İsmail

Baba niçin boyun burdun
Dedin düşünceye vardın
Dosta bunu çok mu gördün
Vermekle bir tek oğlunu

İbrahim

Anan ısmarladı bana
Nasıl cevap verem ona.
Ellerim tutmuyor sana
Alnında nuru yezdani

İsmail

Babacığım kalma yasta
Neşeli gönlüm hasrete
Çok mu benim için dosta
Hibe etmek kuru canı

İbrahim

Oğlum bulguna maşallah
Mükafatın vere Allah
Görmedi sen gibi vallah
Can kayırmaz pehlivanı

İsmail

Issız garda yatmadın mı
Hakkın emrin tutmadın mı
Baba sabur etmedin mi
Ateşe atınca seni

İbrahim

Oğlum aferinler sana
Ne hoş yardımcısın bana
Kıyılmaz siz gibi cana
Artar gönlümün efgani

İsmail

Kes pederim güle güle
Defnet elde kınam ile
Halleştirdim anam ile
Evde dese idim bunu

İbrahim

Validene diyemedim
Ağlar diye kıyamadım
Gül yüzüne doyamadım
Gelmedi sevgimin sonu

İsmail

Yönüm yukarı yatırma
Kalbine şefkat getirme
Gömleğim kana batırma
Anam görmesin o kanı

İbrahim

Oğlum dilin ne hoş söyler
Benim içerim kan ağlar
Annen tahammül mu eyler
Döker gözlerinden kanı

İsmail

Anam benden memnun olsun
Ruhuma dualar salsın
Reyhamı gömlekten alsın
Bazen kokulasın onu

İbrahim

Anan duyup nar olacak
Ağlayarak kör olacak Bu
ayrılık zor olacak Kolay
mı kaybetmek seni

İsmail

Keserken bakma yüzüme
Sevgim girmesin özüne
Çal bıçağı boğazıma
Zikrederek yaratanı

İsmail'in sözü bitti
Eli bağlı yere yattı
Halilullah tekbir etti
Bıçakladı gerdanını

Halil son gayretin verdi
Cibril gizli gelip erdi
Bıçağı ters dönderdi
Keser mi dürrü mercanı.

Hem İbrahim geldi coşa
Bıçağı çaldı taşa
Kesti taşı baştan başa
Zemine kıldı nişanı

Bıçağa söyledi Halil
Niçin beni ettin hacil
Bu işine oldum melül
Sende vefakarlık hanı

Şu hikmeti hüdaya bak
Nutuk verdi bıçağa bak
Ateşe olunca ilhak
Neden yakmamıştı seni

Beni nara attı Nemrut
Mevla'm buyurdu ki ya od
Yakma dostumu emrimi tut
Onunçun yakma beni

Nara bir kez emir verdi
Bana yetmiş ferman erdi
Yönümü ters dönderirdi
Sen çaldıkça yüce gani

Bunlar sözünü bitirdi
Cebrail bir koç getirdi
Allah'tan selam getirdi
Anla emri fermanını

Cebraile indirdi koçu
Sevindi Halil'in içi
Çoktur **Kul Hamit'in** suçu
Affeyle ey yüce gani

Gece gündüz başı aha
Suçun affettir Allaha
Kul Hamit'e bir Fatıha
Hediye eyle ihvanı

Yazanlar ere rahmete
Dinleyen girer cennete
Azap verme hep ümmete
Affet Mevla'm okuyanı .

Yeter artık bitsin sözüm
Bu aşk ile yansın özüm
Salavat ver iki gözüm
Muhammed arasın seni

(Umut Çiçekleri, s.242)

59. HAZRETİ YUSUF'UN BAŞINDAN GEÇENLER

Yusuf gelip babasına
Dedi peder işitin siz
Secde eylediler bana
Rüyamda ay, güneş, yıldız

Yakup dedi hayır ola
Korkarım çekersin bela
Sakın deme canlı kula
Aramızda kalsın bu söz

Erişe haktan hidayet
Peygamber olasın şayet
Kardeşlerin edip haset
Kıyarlar sana yüzde yüz

Geçmeden sözün yarısı
Kardeşlerinin karısı
Orda saklıymış birisi
Dinlerdi bunları sessiz

Erip Yusuf'un sırrına
Varıp söyledi erine
Danıştılar birbirine
Yusuf'u öldürmeliyiz

Yakup'u düşürüp tava
Dediler gidelim ava
Bizim ile alsın hava
Yusuf'u da gönderiniz

Yusuf'u iramam gözden
Hem de korkuyorum sizden
Gedin fakat gelin tezden
Beni yola baktırmanız

Alıp Yusuf'un elini
Tuttular sahra yolunu
Dinle bunların halini
Bir kuyu var idi ıssız

Kuyu başına vardılar
Gördüğü düşü sordular
Taşla değnekle vurdular
Başka söyletmediler söz

Sen mi peygamber olucun
Bizi kedere salıcın
Şimdi kuyuda ölücün
Suda çürüyüp kefensiz

Yine şeytana uydular
Düşürünceye dövdüler
Elbiselerin soydular
Hiç buna dayanır mı öz

Ezildi gövdesi başı
Gamla karıştı göz yaşı
Öldürmez kardeş kardeşi
Aman bana kıymayınız

Tıfil Yusuf boynun büktü
Korkudan diz üstü çöktü
Tane tane yaşlar döktü
Ok kirpikli sürmeli göz

Daldı ölüm kederine
Selam saldı pederine
Yandı kara kaderine
Zaten annesi yok öksüz

Yusuf sırrına ereyim
Acıyıp boyun buralım
Aşkla salâvat verelim
Muhammed'in ümmetiyiz

Kardeşleri döve döve öldüreceklerdi. Kardeşlerinden Yahuze adındaki birisi öldürmeyelim diye itiraz eyledi. Bu durum aralarında münakaşaya varınca oradaki derin bir su kuyusuna atmaya karar verdiler ve kuyuya atacıklarını Yusuf anlayınca kardeşlerine şöyle söyledi:

Aman deyim kardeşlerim
Bu kuyuya atman beni
Düştüğüm anda ölürüm
Bu kuyuya atman beni

Zalim şeytana uymayın
Nazik vücudum dövmeyin
Elbiselerimi soymayın
Bu kuyuya atman beni

Melekler terk edip arşı
Gözlerinden döker yaşı
Ne suç ettim size karşı
Bu kuyuya atman beni

Kul olayım hepinize
Etmeyin canıma ceza
Babam bedduacı size
Bu kuyuya atman beni

Yüreğimde çoktur dertler
Öksüzlük yüreğimi börtler
Koyun dağda yesin kurtlar
Bu kuyuya atman beni

Hırslarını artırdılar
Düve düve yatırdılar
Sürükleyerek getirdiler
Yerlere saçıldı kanı

Şimdi dinleyin nettiler
Kuyu ağzına yettiler
Kucağa alıp attılar
İşitilmez oldu ünü

Bunlara buğuz etmeyin
Kalbimizden kin tutmayın
Aman ha sakın atmayın
Hamit çok fehmetmez bunu

Kardeşleri Yusuf'u kuyuya atmadan önce üzerindeki elbiselerini soydular. Babalarına kandırmak için oradan bir oğlak alıp kestiler, Yusuf'un gömleğini kana karıştırıp babalarına getirdiler. Ve öyle söylediler:

Yusuf sözümüz tutmadı
Bizden ayrı düştü gitti
Buna aklımız yetmedi
Bir kurt kapıp kaçtı gitti

Arkasından yetemedik
Bir ok dahi atamadık
Çok uğraştık tutamadık
Kanlarını saçtı gitti

Kederimizi artırdık
Çünkü kardeşi yitirdik
Kanlı gömleğin getirdik
Bize figan düştü gitti

Od düştü Yakup özüne
Ellerin vurdu dizine
Kara su indi gözüne
Bu hayretten şaştı gitti

Çürür Yakup'un dişleri
Ağardı kara kaşları
Kurumayıp göz yaşları
Günden güne coştı gitti

Ne Yusuf kalır ne kurt da
Konan kervan durmaz yurтта
Bir gün derler **Kul Hamit** de
Bu dünyadan göçtü gitti

Yusuf aç, çıplak, soğuk suyun içerisinde yaraları azmış kendisi hastalanmıştı.
Dünya yüzünü görmeden ölecek miyim acaba değil şöyle söyledi:

Gezemedim şu dünyanın bucağını
Deremedim gülü ile çiçeğin
Görmedim bir lahza ana kucağını
Beni bu kuyudan kurtar ya rabbi

Kara mıydı alnındaki yazılar
Şimdi babam Yusuf deyi arzular
Su içinde yaralarım sızılar
Beni bu kuyudan kurtar ya rabbi

Bilemedim kardeşlerim halını
Öpemedim pederimin elini
Görür müyüm acep Kenan elini
Beni bu kuyudan kurtar ya rabbi

Kadir Mevla'm yardımcısın düşküne
Kılavuz gönderin yoldan şaşkına
Ahir zaman nebisinin aşkına
Beni bu kuyudan kurtar ya rabbi

Dokundu taşlara yarıldı alnım
Kuyunun suyuna karıştı kanım
Bin bir ismi hakkı daraldı canım
Beni bu kuyudan kurtar ya rabbi

Kul Hamit'im son verelim kelama
Tükenir ha dikkat eyle kaleme
Salavat verelim fahri aleme
Şefaatin nasip eyle ya rabbi

Yusuf'un duası dergâhi izzette kabul olup, kuyudan bir kervancı kulları şöyle kurtarmaya sebep oldular:

Hak sevgisin kesmez kuldân
Korur cümle müşkül haldân
Bir bezirgan çıktı yoldân
Sürüp o mevkiye geldi

Bezirgan başı durunca
O yeri güzel görünce
Yüklerini indirince
Birkaç kulu suya geldi

Kervanbaşı dedi acım
Pendir ile bir çay içim
Kullar alıp helke sicim
Yusuf olan kuyuya geldi

Geldi kullar ive ive
Kuyu suyun öve öve
Hemen salınınca kova
Seyret **Hamit** neler oldu

Genç yaşında hayatından umudunu kesen Yusuf dört gündür ekmek yememiş, vücudundaki açılan yaralar suyun içerisinde çok şiddetli halde ağrı yaptığından bazı bazı ağladığı için mübarek sesi de çıkmaz idi. Bu hal ile kuyunun ağzına bakarak gözlerinden yaş döker iken, bezirganın kullarının salladığı ipli helkeye hemen yapıştı.

Sekiz kişi duttu birden
Helke ağır zor çıkıyor
Yaklaştı kuyu ağzına
Sandılar bir nur çıkıyor

İpten kızarmış bileği
Yoktu ceketî yeleşti
Giyinmiş cennet gömleği
Sandılar huri çıkıyor

Gül benzi sararmış solmuş
İpek saçlar yapık olmuş
Kulakları çamur dolmuş
Nur saçları kir çıkıyor

Gözlerin yaşı akar
Korkmuş gamlı gamlı bakar
Bu zulüm canını yakar
Yanağından ter çıkıyor

Yusuf hayatından umudunu kesmiş iken bir anda kendisini kuyu ağzında bulunca o kadar sevindi ki dil ile tarif edilmez.

Yusuf ayağa kalkınca
İpe yapışıp çıkınca
Dünya yüzüne bakınca
Sevindi Yusuf sevindi

Gözü ala çatık kaşı
Dünyaya gelmemiş eşi
Görünce bezirgan başı
Beğendi Yusuf beğendi

Benzi sararmış acından
Çamur kurumuş saçından
Ağlardı kuyu içinden
Avundu Yusuf avundu

Sorardı bezirgan başı
Yusuf anlatırdı işi
Görünce on gardaşı
Dövündü Yusuf dövündü

Yusuf yine kardeşlerin
Al etmeye geliyorlar
Sürmeli gözüyün yaşın
Sel etmeye geliyorlar

Korkma eriştiler yine
Bu kez kastetmezler cana
Satacaklar bezirgana
Kul etmeye geliyorlar

Gücenme kardeş kahrine
Kanma feleğin zehrine
Mukaddes Mısır şehrine
Gül etmeye geliyorlar

Yusuf'un kuyudan çıkmasını gören kardaşları koşarak gelip Yusuf'u kulların elinden alarak "Bu sefer seni öldüreceğiz. Ben bunların kuluyum diyeceksin." İmran dili ile tembih ettiklerinden Yusuf da "Ben bunların kuluyum." diye şöyle söyledi:

Bezirganım huzurunda
Ben bunlara kulam dedi
Yalan söyleyip kardeşi
Yusuf benim kölem dedi

Bak Yusuf'un kaderine
Razıyım der kaderime
Giden yok ki pederime
Selamımı salam dedi

Kardeşi Yusuf'u sattı
Bezirgana teslim etti
Alıp berkanaya kattı
Yeni buldum belam dedi

Yusuf hürken oldu köle
Gözü yaşla dola dola
Gayrı gelmem ben bu ele
Gurbet elde kalam dedi

Ah çekip yakarak özün
Mendil ile sildi gözün
Göremem pederin yüzün
Bu dert ile ölem dedi

Kardeşleri Yusuf'u bezirgana satarken bu kul kaçagandır dedikleri için Yusuf'un ellerini bağlayıp deveye bindirdiler. Yusuf devenin üzerinde şöyle söylediler:

Kesildi kismetim, nimetlerinden
Şimdi ben gidiyom bil Kenan eli
Tıfılım anlamam hikmetlerinden
Allaha ısmarladık kal Kenan eli

Dövdüler figanım çıktı havaya
Uğrayıp gideriz dağa ovaya
Elim bağlı bindirdiler deveye
Bilmem ne tarafa yol Kenan eli

Dertli babam kararları bağlasa
Ah çekip de yüreğini dağlasa
Yitirdim Yusuf'u diye ağlarsa
Gözünün yaşını sil Kenan eli

Nefsine uyanlar yolundan azar
Allah'ın takdiri tedbiri bozar
Garip anam sende olmuştu mezar
Eyle kabirini bol Kenan eli

Kardeşlerim beni kuyuya attılar
Gözümün yaşını suya kattılar
Bezirgana köle diye sattılar
Şimdi Yusuf oldu kul Kenan eli

Yusuf kasabalarından geçerken gizlice inip anasının mezarına varıp şöyle veda eyledi:

Dinle sana haber verem halimi
Kardeşlerim bana nettiler ana
Kimi ayağımdan tuttu kimi elimi
Beni bir kuyuya attılar ana

Kastedip canıma bana kıydılar
Üzerimden elbisemi soydular
Nazik tenim ağaç ile dövdüler
Vücudumu çıplak ettiler ana

Benim sevgim yer etmişti özüne
Nenni çalıp yatırırdın dizine
Canım deyip inanmazdım gözüne
Beni köle diye sattılar ana

Bilmiyorum **Hamit** halların nola
Kervan katarlandı çıkacak yola
Görmez ki kalp gözün bir ibret ala
Duyduğun vaizler kâr etmez sana

Yusuf anasının mezarında ağlar iken, bezirganın kulları gelip niçin firar ettin diye iki sille vurup, daha fazla dövmeye teşebbüs ettiklerinde Yusuf beni dövmeyin diye şu ısrarda bulundu:

Aman deyin vurman sayın kardaşlar
Ezelden vücudum perelenmişti
Kurudu kalmadı gözünde yaşlar
Hasretten yüreğim paralanmıştı

Anam mezarında veda ederim
Çünkü şimdi gurbet ele giderim
Ervahi ezelden buymuş kaderim
Defterim siyahla karalanmıştı

Şimdi babam Yusuf diye anıyor
Ateş düştü yüreciğim yanıyor
Siz vurdukça yaralarım kanıyor
Zaten beş gün önce yaralanmıştı

Yusuf gözlerinden dökerek yaşlı
Anlatır başına her gelen işi
Beklerdi bunları bezirgan başı
Katar yol üstünde sıralanmıştı

Hasılı kelam bezirgan Yusuf'u Mısır'a götürünce en kıymetli elbiselerle donatıp pazara satmaya getirince şehir halkı pazar yerine değil, Yusuf'un mübarek cemaline seyir ederler ve hayran kalmışlar idi.

Seyre çıkan Mısırlılar
Bir kul gelmiş satılıyor
Lali cevabir simi zer
Dört kıymetle tartılıyor

Uzak yakın duyan geldi
Şehir insan ile doldu
Hazinedar satın aldı
Sanki düğün tutuluyor

Gördü hazinedar karısı
Eriyle geldi birisi Sanki
cennetin hurisi
Şavkından gün tutuluyor

Bir nazarda âşık oldu
Kalbi muhabbetle doldu
Gül gibi sararıp soldu
Fakat sırrı örtülüyor

O kadar sevdi ki canı
Damarda kaynıyor kanı
Yıllarca geçiyor günü
Göğsü küt küt kütülüyor

Bu aşk yüreğimi yaktı
Tütünü semaya çıktı
En gizli saraya dikti
Yedi kapı örtülüyor

Zeliha kendini açtı
Hamam edip altın teşti
Yusuf bunu görüp kaçtı
Haktan korkup titiriyor

Yusuf durmaz firar etti
Zeliha peşinden yetti
Hemen kaftanından tuttu
Arka etek yırtılıyor

Hamit in nefsin atından
Durma aylık gafletinden
Bu dünyanın zahmetinden
Ölen insan kurtuluyor

Zeliha, Yusuf aleyhisselama âşık oldu, günden güne sararıp solmakta idi.

Gözlerinin yaşı çağlar gezerdi
Bu aşk yüreğini dağlar gezerdi
Bağzı güler bağzı ağlar gezerdi
Derdi yüreğinde gizli Zeliha

Bu aşk sinesine hançer haşladı
Eli tutmaz her işini boşladı
Günden güne sararmaya başladı
Top kekilli topak yüzlü Zeliha

Yandı bu sevdıyla çok çekti cefa
Derdi maşuğuyla çok çekti cefa
Ağlayarak yol verdiği Yusuf'a
Ok kirpikli ala gözlü Zeliha

Yusuf benden gönlün farıtma deyi
Etim kemiğimi eritme deyi
Aşkın ile beni çürütme deyi
Israr eden nazlı nazlı Zeliha

Yusuf şu sözlerle reddederdi:

Anamsın bacımsın incitme beni
Beni günah işe teklif eyleme
Bu hallara layık görmüyom sizi
Beni günah işe teklif eyleme

Titredi ağzalarım gelme yanıma
Teklifin ok gibi değer canıma
Hiyanet edemem hanedanıma
Beni günah işe teklif eyleme

Beni yaratanın emrinden çıkmam
Gül olsan koparıp başıma takmam
Huri kızı olsan yüzüne bakmam
Beni günah işe yoldaş eyleme

İşitmem nazını yalvarma bana Asla
ellerimi sunamam sana Peygamber
oğluyum yapamam zina Beni günah
işe teklif eyleme

Zeliha'nın Yusuf'a âşık olması Mısır halkına yayılmış, şehrin kadınları Zeliha'yı kınayıp utanmadan kapısındaki köleyi sevmiş dediklerini Zeliha işitince kendini kınayan kadınları kendi evine davet etti. Ellere birer elma birer bıçak verdi. Ezelden kıymetli elbiseler ile giyindirdiği Yusuf'u şöyle çağırdı.

Sever isen yaratanı
Gel Yusuf'um gel Yusuf'um
Kınayanlar görsün seni
Beni dilden al Yusuf'um

Leke gelecek şanıma
Kıyma bu şirin canıma
Girdin bir avuç kanıma
Bil Yusuf'um bil Yusuf'um

Bunlar bana güle güle
Derler ki sevdiğin köle
Benzer şeker ile bala
Dil Yusuf'um dil Yusuf'um

Nurdan yaratmış zatını
Diller edemez metini
Kimse bilmez kıymetini
Zannederler kul Yusuf'um

Allah aşkıma gel bura Bu
kadınlar seni göre
Yaktın yüreğimi nara
Ettin beni kül Yusuf'um

Zeliha'nın ısrarı üzerine Yusuf kapıdan girdi :

Yusuf kapıdan girince
Ne güzel merdan dediler
Gül cemalini görünce
Can içinde can dediler

Melek midir indi yere
Cennetten mi geldi bura
Dört duvar gark oldu nura
Edince ceylan dediler

Gün doğmuş Mısır iline
Benzer cennetin gülüne
Hayran zilfünün teline
Hürüyle gılman dediler

Bu meclise gelenlerin
Hayratında kalanların
Buna âşık olanların
İşleri figan dediler

Yoksa bir güneş mi ola
Şavkı erişti her kola
Denilir mi buna köle
Mısır'a sultan dediler

Baka baka lâl oldular
Baygın bir halde kaldılar
Ellere bıçak çaldılar
Parmağımız kan dediler

Bir köprü var geçecektim
Ecel canım içecektim
Hamit bir gün göçeceksin
Bu dünyaya han dediler

Zeliha kendine gülen kadınlara, şöyle söyledi:

Nasıl imiş bacılarım
Yusuf hiç benzer mi kula
Nice binlerce can kurban
Saçındaki bir tek tele

Aşka düşüp oldum deli
Akar gözlerimin seli
Çifte yanaklar gamzeli
Seyret yanaktaki güle

Türlü libasla donatmış
Siyah saçını taratmış
Yaradan övmüş yaratmış
Şu aleme ibret ola

Bakınca inci dişine
Gelir insanın hoşuna
Kırpıklar değer kaşına
Mübarek gözleri ala

Yüzüne bakılmaz nurdan
Gün kaçır vardığın yerden
Bin can hayran olur birden
İğranınca sağa sola

Davete gelen kadınlar Zeliha'ya şöyle söylediler:
Buna biz de âşık olduk
Ederdik kendine kulluk
Kimde olsa bu güzellik
Tabi düşer dilden dile

Biz de aşka düşüyoruz
Sevdasıyla pişiyoruz
Bu hikmete şaşıyoruz
Niçin gelmiş gurbet ile

Benzer can içinde cana
İşler damardaki kana
İnsan kıyar mı ki bana
Değiştire elden ele

Hamit gelir hesap günü
Sermayen var mıdır hani
Hazırlanmış göç kervanı
Çıkmak üzeredir yola

Zeliha'nın kocası bir gün daireye çalışmaya gidince Zeliha Yusuf'u karşısına alıp şu ısrarda bulundu, Yusuf ret cevabı verdi.

Zeliha:

Düşürdün beni dertlere
Belki derman ola Yusuf
Aman deyim kollarını
Gel boynuma dola Yusuf

Yusuf:

Israr eyleme boşuna
Almam başa bela hanım
Ben peygamber evladım
Yapmam asla hile hanım.

Zeliha:

Bu sinemi yakma yeter
Tütünün semaya tüter
Kırpıkların cana batar
Şu gözlerim ala Yusuf

Yusuf:

Konuşma yüreğim sızlar
Kul günahın nasıl gizler
Sana hoş görülen gözler
Toprak ile dolar hanım

Zeliha:

Gel kurban kırma amanım
Tepemden çıkar dumanım
Ağıtla geçti zamanım
Erdi günüm yıla Yusuf

Yusuf:

Anam benden kes umudu
Tez geçer dünyanın tadı
Yarın cehennemim odu
Asi olan kula Hanım

Zeliha:

Başına bela yağdırım
Cellat çağırıp dövdürüm
Seni sulara boğdurum
Gark ettirim Nil'e Yusuf

Yusuf:

Can gayırmam hanım bacı
Yapmam günah olan suçtu
Allah'ım bana yardımcı
Daim benim ile hanım

Zeliha:

Bıraktım beni dertlere
Yaktım yüreğim örtlere
Seni yediririm kurtlara
Taşlatırım cala Yusuf

Yusuf:

Ne gelirse Hak'tan gelir
Kul fiğiyle bela bulur
Kurtlar bana sahip olur
Taşlatsan da çöle hanım

Zeliha:

Bak giyindiğim kumaşa
Gark oldu döktüğüm yaşa
Seni yaktırırım ateşe
Veririm külün yere Yusuf

Yusuf:

Sahibin büyük serseri
Bilir bütün gizli sırrı
Öldürse de eyler diri
Derde derman bula hanım

Zeliha:

Zeliha der kanman bana
Ben de hiç acımam sana
Seni attırırım zindana
Demirden bir kale Yusuf

Yusuf:

Yusuf der neyse kederim
Hepsine sabır ederim
Hayır duacı pederim
Bana şefiğ ola hanım

Zeliha anladı ki Yusuf ısrarını kabul etmeyecek, kocası daireden gelince Yusuf'un zindana atılmasını rica etti:

Bağlandı Yusuf'un eli
Seyirci doldu meydana
Etrafında muhafızlar
Götürüyorlar zindana

Yusuf melul melul bakar
Gözlerinden yaşlar akar
Hasretlik canını yakar
Ah çekiyor yana yana

Yusuf zindana girecek
Daha ne dertler görecek
Yok bir teselli verecek
Kim haldaşı olsun ona

Sanki kuş tutulmuş elde
Titriyor müşkül halde
Garip kaldı gurbet elde
Ne baba var ne de anne

Bak Yusuf zindana girdi
Oturup boynunu burdu
Hatırlayıp eski derdi
Kardeşlerim etti bana

Bilmem dünyanın yapısı
Seyrettim iki kapısı
Yedim nebiler hepisi
Buğuz var dünya sana

Hamit halın nere vara
Cihanda gezdin avare
Ellerin boş yüzün kara
Kandım nefis ile şeytana

Sözlerimiz burada kalsın
Okuyanlar ibret alsın
Salat ile selam olsun
Habibimiz yüksek cana

Yusuf'un zindana girdikten sonraki hali

Peygamber çeker çile
Çünkü ahirette güle
O zindanda Yusuf ile
Yatar idi iki kişi

Onlar Türk değildi Arap
Halleri olmuştu harap
Birisi çıkarır şarap
Biri pişirirdi aş

Arkadaş tutmuşlar idi
Yanlışa gitmişler idi
Suyi kast etmişler idi
Zor idi kurtarmak baş

Onun için bura girdiler
Altışar sene durdular
Gece bir rüya gördüler
Yusuf'a sordular düşü

Aşçıya der dinle beni
Buradan çıkarırlar seni
Melike hatırlat beni
Söyleyip kendine karşı

Şarapçıyı öldürdüler
Gonca gülün soldurdular
Düşmanlarım güldürdüler
Dostları da döktü yaşı

Şarapçıya ölüm yetti
Aşçı da kurtulup gitti
Yusuf'un sözün unuttu
Yedi sene sürdü işi

Aşçı zindandan çıkar iken, "Beni melike hatırlat." demiş idi. Allah'ımıza ağır gelen bu söz aşçıya vaadini unutturdu. Tam yedi sene daha zindanda yattı.

Olunca tam sene yedi
Cebrail semadan indi
Selamun aleyküm dedi
Yusuf'u görüp zindanda

CEBRAİL

Allah'ım etti selamı
Yarattım der bu alemi
Gayrıdan imdat ola mı
Aşçıyı tüten peyanda

YUSUF

Yanlış çekmiş ise ahım Suçum
af eylesin Şahım Benden
memnun mu Allah'ım
Korkarım kaldın ziyanda

CEBRAİL

Artık çıkarsın buradan
Hasretlik kalkar aradan
Senden memnundur yaradan
Bu kadar kalma figanda

YUSUF

Mevla'm benden memnun ise
Ah çekip de batmam yasa
Bin sene zindanda kosa
Şükürümü kesmem bir anda

Kul ikrama sabit kala
Allah'tan mükâfat ala
Kul Hamit'im doğru yola
Beyhûde kalma yabanda

Yatarken derin uykuda
Bir rüya gördü padişah
Her taraftan müneccimler
Mısır'a derdi padişah

Dinle melik reyyan için
Bir kimse bilmedi düşün
Hem gönderip aşçı başı
Yusuf'tan sordu padişah

Yusuf der kıtlık olacak
Bütün dünya aç kalacak
Herkes Mısır'a gelecek
Bildi bu derdi padişah

Malik Reyyan çiftlik açtı
Tarım işi çok gelişti Yedi
sene ekip biçti Dövmeden
koydu padişah

Çıkarın Yusuf'u gelsin
O gamlı yüzleri gülsün
Ne der ise öyle olsun
Bu emri verdi padişah

Yusuf der ki Melik dursun
Şehrin kadınların dersin
Kırk bıçağın aslın sorsun
Bu işi gördü padişah

Şehrin kadınları geldi
İşin aslın haber aldı
Zeliha'nın halin bildi
O sırra erdi padişah

Yusuf zindandan alındı
Suçsuz olduğu bilindi
Haznedar tayin olundu
Her işi verdi padişah

Herkes ettiğın bulmuştu
Zaten haznedar ölmüştü
Zeliha ersiz kalmıştı
Yusuf'a verdi padişah

Mecnun Leyla'sını buldu
Geçen günler unutuldu
Hemen nikâhları oldu
Münasip gördü padişah

Hamit ruhu vereceksin
Beyaz kefen saracaksın
Kara yere gireceksin
Ne kul kalır ne padişah

Gerek şehrin halkı, gerekse padişah Yusuf'un adaletine imrendikleri için ve kendisine peygamberlik verildiğinden padişahlığa Yusuf'a münasip gören Melik, padişahlık saltanatını Yusuf'a teslim etti.

Kö le diye satılanı
Dinle ne yaptı o Allah
Sıtkı hulusla çağırın
Muradına erer billah

Hazinesi rahmet dolu
Alır nasip olan kulu
Kuyuya atılan tıfılı
Etti Mısır'a padişah

Şeriatı güdenlere Emri
üzre gidenlere Hakka
kulluk edenlere Olmaz
mı Mevlası penah

Hamit söz de dinlemiyon
Derdin çoktur inlemiyon
Hakka kulluk eylemiyon
Vah senin hallerine vah

Yusuf aleyhisselam Padişah olduktan yedi sene sonra kıtlık geldi.

Göründü kıtlığın ucu
Çoğaldı dünyanın acı
Koltuğuna alan hurcu
Çekilip geldi Mısır'a

Ambarlar buğdayla doldu
Her tarafa haber oldu
İşiten insanlar geldi
Dört taraf yoldu Mısır'a

Raviyanlar böyle demiş
Olayı tarihe komuş
Dağlar kadar altın gümüş
Yığılıp doldu Mısır'a

Nefsin eteğinden tuttum
Emrettiği yere gittim
Hamit ölümü unuttun
Niçin serbestsin bu sıra

Her taraftan yığın yığın insanlar gelip buğday çekmeğe başladılar. Yusuf kardeşlerim gelmez mi diye mübarek gözleri Kenan yoluna kalmıştı. Konağın penceresinden seyrederek şunları söyledi:

Sana derim kara bahtım
Ağlayanlar gülmez mola
Gurbet elde geçti vaktim
Fakat halim bilmez mola

Yaşarım müşkül hallerde
Gözlerim kaldı yollarda
Kıtlık var bizim ellerde
Babam buğday almaz mola

Çok firkatliyim bu sıra
Hep geldi Bağdat Basra
Acep pederim Mısır'a
Oğulların salmaz mola

Ettim Allah'a niyazın
Hasret ile yandı özüm
Yollarında kaldı gözüm
Kardeşlerim gelmez mola

Hoca kefinim biçerken
Can cesedimden uçarken
Hamit dünyadan göçerken
İman nasip olmaz mola

Yusuf akşam sabah gurbet acısı ile hasretlik çeker idi. Kardeşleri akşamdan Mısır'a gelmişler, paraları olmadığından biraz ayakkabı ile meşin getirmişler, ambar memuru kabul etmediğinden padişahın huzura çıkmaya mecbur kalmışlar.

Yusuf gördü on kardeşin
Yokmuş paraları peşin
Getirmişler idi meşin
Kabul etti mallarını

Pederiniz ihtiyar mı
Ettiği ah ile zar mı
Başka kardeşiniz var mı
Deyip sordu hallerini

Pedere selam yetirin
O kardeşiniz getirin
Burdan çok buğday götürün
Deyip tuttu kollarını

Ambardan buğday aldılar
Durmada yolcu oldular
Kenan iline geldiler
Tez gittiler yollarını

Seyret Ruvil'in işini
Söktü çuval dikişini
İçinde buldu meşini
Gülüp çarptı ellerini

Gel gönül bana darılma
Nefise uyup yorulma
Hamit dünyaya sarılma
Eller dersin güllerini

Yusufun kardeşleri Kenan'a gelince Mısır şahının kendilerine gösterdiği ilgiyi ve Bünyamin'i istediğini pederlerine anlatıp Bünyamin'in gitmesini talep ettiler. Yakup razı olmadı ise de aç olduklarından gitmesi mecbur idi. Onun için Bünyamin'e izin verildi. Yusufun 11 kardeşi Kenan'dan çıkıp doğru Mısır'a şahın huzuruna geldiler. Yusuf tanır idi fakat kendilerini tanımazlar idi. Yusuf'un Zeliha'dan doğma iki oğlu var idi. Büyük oğlunu evine gönderip yemek yaptırır, emmelerini evimize davet edin diye tembih eyledi. Çocuk bunları davet etti. Birazdan Yusuf da geldi. Kardeşlerini tanıdığı halde tanımazlıktan gelirdi. Nerelisiniz diye sordu onlara. Kenanlıyız deyince Yusuf hep birbirinize benziyorsunuz dedi. Onlarla hepimiz zaten bir kardeşiz fakat annelerimiz ayrı deyince Yusuf da anneleri ayrı olan ayrı otursun diye emir verdi. Yusuf'un bütün kardeşleri çift çift oturunca anneden babadan bir olan Bünyamin tek kaldı yemeğe elini sunmadan ağlamaya başladı.

Onlar çift çift oturunca
Bünyamin tez eğdi başı
Yağlığın göz önüne basıp
Durmadan dökendi yaşı

Yusuf kendin bildirmezdi
Fakat yüzün güldürmezdi
Yanlarından ayrılmazdı
Baktı ki ağlar kardeşi

Dedi Yusuf ne ağlarsın
Dertli yüreğin dağlarsın
Durmadan figan eylersin
Niçin yemiyorsun aş

Kardeşi kaybettim dedi
Yusuf idi onun adı
Küçük iken kurtlar yedi
Henüz on bir idi yaşı

Acıdı bunun derdine
Yüreğindeki ördüne
Aldı duvarın ardına
Mısır şahı oldu eşi

Yemek ortalığa kondu
Hemen Yusuf elin sundu
Bünyamin ateşe yandı
Tekrar ağladı gör işi

Gurbet elde çektim çile
Dedi daha dolmaz çile
Yusuf da ağladı bile
Titredi yer ile arşı

Bünyamin, şahın hareketlerini Yusuf'a benzettiği için bir sorayım diye şu beyitlerle sordu:

Aldı Bünyamin:

Yüreğimde yanan nardır
İşim gücüm ahu zardır
Ben ağlarım derdim vardır
Şahım niçin ağlıyorsun?

Aldı Yusuf:

Gurbet elde boyun büktüm
Kırk sene gözyaşı döktüm
O dertleri ben de çektim
Misafir ne söylüyorsun?

Aldı Bünyamin:

Ne idi ki senin halin
Kırk yıl terk eyledin elin
Yusuf'a benziyor elin
Yüreğimi dağlıyorsun

Aldı Yusuf:

Gözlerimden akmasın yaş
Kederlendi dağ ile taş
Zannında sadıksın kardeş
Doğru güman eyliyorsun

Aldı Bünyamin: Teselli

ver ben şaşkına Kardeş
derdinden düşküne Yüzün
aç Allah Aşkına Niçin
nikap bağıyorsun

Yusuf yüzünden nikabımı kaldırıp kendisini şu beyitlerle bildirdi.

Bünyamin'e dedi kardeş
Dahi ben de Kenaniyim
Yakup Peygamberin oğlu
O şirin canın canıyım

Dinle beni öz kardeşim
Çok serancam çekti başım
Şimdi Zeliha'dır eşim
Bir bağcının bağbanıyım

İftiralara katıldım
Kul oldum kula satıldım
Bazı zindana atıldım
Çarkı felek afkanıyım

Gurbet elde boyun büken
Gözlerinden kan yaş döken
Kırk senedir kan yaş döken
Bu dertlerin püryanıyım

Kardeşlerim zulmettiler
Derin kuyuya attılar
Kölemiz diye sattılar
Şimdi Mısırın sultanıyım

Nöbetleşerek dövdüler
Şirin canıma kıydılar
Elbiselerimi soydular
Derin kuyu üryanıyım

Hamit nidersin elleri
Düşün sendeki halleri
Görülüyor göç yolları
Yalan dünya mihmanıyım

Birbirlerine sarılıp ağlaştıktan sonra Yusuf kardeşinden memleket havadisini şu beyitle elin soruyor:

Aldı Yusuf:
Anlat bana bakım nazlı kardeşim
Ben geldikten sonra eliniz nasıl?
Gülüp oynadığım ahbap yoldaşım
Pederinle emmin dölünüz nasıl?

Aldı Bünyamin:
Dinle sana tek tek haber vereyim
Şimdi çok şenlendi elimiz Yusuf
Şükrolsun rahattır babamla emmim
Türedi epeyce dölümüz Yusuf

Aldı Yusuf:
Herhalde pederim arıyor bizi
Firkate gelip de ağlar mı bazı
Acaba tahammül eder mi gözü
Çok fiğar eder mi ulunuz nasıl

Aldı Bünyamin:
Çıkarmaz aklından pederim sizi
Ağlaya ağlaya kör oldu gözü
Ağlama desek de dinlemez bizi
Daim figan eder Ulumuz Yusuf

Bünyamin kardeş ben senden ayrılmam deyince ikisi şöyle bir tedbir aldılar. Ambarın ölçü çanağını Bünyamin'in çuvalına gizlediler. Bekçiler yükleri arayıp çömleği Bünyamin'in yükünün içerisinde buldular. Padişah Bünyamin'i

kardeşlerinin elinden alıp zindana koydu. Kardeşleri biz hırsız değiliz diye iyilikle çok ısrar ettikleri halde sözleri geçmeyince büyük kardeşleri Ruvil gürzünü omzuna alıp padişahın sarayına çıkıp heybetle haykırarak şunları söyledi:

Ruvil'in yüreği sinirle doldu
Kabarıp tüyleri hırkayı deldi
Mısır sultanının yanına geldi
Ver şu kardeşimi tez durma şahım

Bırakma yanında ver kardeşimi
Koyma kavgalara benim başımı
Girersem meydana gör savaşımı
Mısır halkın bana ezdirme şahım

Elde gürzüm kaldan başım üstünde
Oynar otlarımız leşkim üstünde
Koymam bir taşını taşın üstünde
Yazıktır şehrine bozdurma şahım

Biz hırsız değiliz etme iftira
Dayanamam bize güvenme zora
Her birimiz sayılırız bin ere
Sakın ola bizi kızdırma şahım

Sen bir padişahsın zalim olursun
Bulunmaz çanağa adam alırsın
Yüz binlerce cana sebep olursun
Zaman Ruvil'in hersi indi

Ruvil'in kızdığını gören Yusuf oğluna emminin bildirmeden elini arkasından sür öte tarafa geç dedi ve çocuğu da öyle yaptığı zaman Ruvil'in hersi indi:

Dinle naklelerim sana
Ruvil'in tüyleri yattı
Kolları dökülüp yana
Elinden gürzünü attı

Güvendiği kuvvet güce
O mertliği gitti hiçe
Utanıp yaptığı suça
Hicabından tere battı

Gördü Ruvil bu halleri
Oynamaz oldu kolları
Burda Yakup oğulları
Var mı diye şüphe etti

Hallerin perişan olup
Bünyamin Mısır'da kalıp
Diğer kardeşlerin alıp
Doğru memlekete gitti

Ölüm yazılmış bahtına
Sen de gidersin lehdine
Hamit hazır ol bahtına
Göçeceksin günün bitti

Yakup'un oğulları babalarından utanarak Kenan'a girdiler:

Mısır'dan buğday alınca
Yakup oğulları geldi
Hani Bünyamin deyince
Dediler ki orda kaldı

Kırıldı Yakup'un kolu
Gözlerinden aktı seli
Eyvah kime diyem halı
Yine gonca gülüm soldu

Mısır'a varınca burdan
Girmiş idik sabah erden
Buğday alırken ambardan
Padişah sordu:

Aldı Y a k u p :
Bir yankı var idi bende
Yusuf'un acısı canda
Leke yoktur Bünyamin'de
Oğluma iftira oldu

Aldı Oğlu:

Babacığım etme figan
Vücutuna olur ziyan
Padişahır orda koyan
Bünyamin'i tuttu aldı

Aldı Yakup:

Hırsızlık görülmez bizden
Hak korkusu çıkmaz bizden
Zaten sakınırdım sizden
Korktuğum başıma geldi

Aldı Oğlu:

Padişaha name sal ki
Bünyamin'i vere belki
Bekçiler aradı yükü
Bircunun içinde buldu

Aldı Yakup:

Şimdi bu dert ile öldüm
Ellerim koynumda kaldım
Sizin hilenizden bildim
Bu da Yusuf gibi oldu

Aldı Oğlu:

Babam bilmen mi asırđ
Bize bulursun kusuru
Adam sal yoklat Mısır'đ
Gönlünüz şüphede kaldı

Oğlunun bu sözü üzerine Yakup padişaha şöyle bir mektup yazdı:

Yakup mektubunu yazıp
İnce bir harire sardı
Salacak Mısır şahına
Üzerine mühür vurdu

Gitti mektup dosttan dosta
Sitemi var deste deste
Mektubu götürüp posta
Yusufun eline verdi

Sunup aldı Mısır beyi
Acep kimden geldi deyi
Hemen açınca nameyi
Babasın mührün gördü

Bak Yusufun telaşına
Gözünden akan yaşına
Öpüp de koydu başına
Kalkıp ayak üzerine durdu

Nameyi Yakup okundu
Acısı cana dokundu
Yusuf titreyip sakındı
Ya Rab suçum affet derdi

Yusuf ayağa kalkıp babasının hali nara atılmıştı mektubunu okudu deyip ne yazmış. Bir bil gömlek getirmiş Yusuf'a kader ermişti. O gömleği de gönderdi:

Evvel ismi Hûda ile
Zikir edelim Allah'ım
Zatınıza arzum vardır
Kırma ısrarımı şahım

Mektubum varınca sana
Bünyamin'i gönder bana
Acısı kâr etti cana
Gün be gün artar fizahim

Yusuflu kurda vereli
Vücudum oldu pareli
Zaten yüreğim yaralı
Yazık sana alma ahım

Hiç etmedik eğriliği
Takip ettik doğruluğu
Bilmek asla uğruluğu
İnan sözlerime şahım

İkrarda dururuz daim
Zikrederiz hakkı daim
Enbiya oğlu Enbiyayım
Ceddimiz Halil İbrahim

Hırsız zanneylemen bizi
Allah inandırsm sizi
Hakkımıza olduk razı
Kimseyle yok nizamım

Hey Allah'ım yüce kani
Zikrettir **Hamit**'e seni
Mahşerin korkulu anı
İmanı eyle penahim

Yusuf, babasının mektubunu okuyunca canına ateş düştü derhal hazırlık
görüp Bünyamin'i gönderdi.
Ne yazmışsa Yakup böyle
Hemen Yusuf yaptı öyle
Bin bir türlü hediyeyle
Bünyamin'i geri verdi

Yakup kalkmış idi erken
Gönlünde bir neşe varken
Yusufum kokuyor derken
Bünyamin kapıdan girdi

Peder sen aklına uydun
Nice kara günler saydın
Babacığım gözün aydın
Yusuf sağ haberin verdi

Yusufun Mısır'da kaldı
Gönlü neşe ile doldu
Size gömleğini saldı
Der bununla geçer derdi

Yakup gömleği yokladı
Bunu Yusufum sakladı
Döşüne basıp yokladı
Hemen gözlerine sürdü

Nura gark oldu yüzleri
Sevinçle do ldu gözleri
Açıldı ama gözleri
Bakıp bu cihanı gördü

Havaya açıp elini
Şükre döndürdü dilini
Oğlu Yusuf'un halını
Bünyamin'den tek tek sordu

Oğulların zulmetmişler
Derin kuyuya atmışlar
Kölemiz diye satmışlar
Her gün bin derdini derdi

Bir de Mısır'da satılmış
Dört ağına tartılmış
Tekrar zindana atılmış
Çekmiş nice nice derdi

Şu dünyanın varisine
Sahip olsan yarısına
Gidenlerin darısına
Göçen **Hamit** kon bu yurdu

Artık Yakup'un tahammülü kalmadı. Oğlu Yusuf'la birlikte yaşamak istiyordu. Yusuf'a şöyle bir mektup gönderdi:

Hasretiniz kâr eyledi canıma
Ölmeden gül yüzün göreyim Yusuf
Şayet oğlum sen gelmezsen yanıma
Yaz da ben oraya varayım Yusuf

Bir gün cemalini görem der idim
Gamlı gönlüm neşe ile bürüdüm
Hasretini çeke çeke çürüdüm
O acıyı kalpten süreyim Yusuf

Gözlerime gör eyledin yaşınan
Zanneyle ki zehir yedim aşınan
Müşahede eyler idim düşünen
Yetmez mi hülyada arayın Yusuf

Yusuf babasının mektubuna şu cevabı verdi:

Hasretinden sızlıyorum
Bil pederim bil pederim
Yollarını gözlüyorum
Gel pederim gel pederim

Karaları bağlar idim
Yüreğini dağlar idim
Kırk beş yıldır ağlar idim
Gül pederim gül pederim

Mülkümüzü satın orda
Gönlünü bırakma derde
Temelli olarak burda
Kal pederim kal pederim

Ben varamıyom yanına
Kurbanım şirin canına
Kardaşlarım yanına
Al pederim al pederim

Yakup aleyhisselâm kabilesi ile Mısır'a yaklaştı. Yusuf bütün hüküm ettiği insanlarla karşıladı.

İşiten geldi her yandan Bağdat,
Basra, İsfahandan Şam'la,
Halep, Antep Van'dan
Diyarbakır Muş'tan beri

Sayı yok idi insana
Düzüldüler iki yana
Antalya Mersin Adana
Malatya Maraş'tan beri

Kalabalık oldu gayet
Derilmişler idi kat kat
Ne varsa tek mil mahlukat
Bütün kurttan kuştan beri

Dolmuş idi yerle hava
Seyrederler seve seve
Dere tepe vadi ova
Dağlar ile taştan beri

Cibril Emin nazil oldu
Melekler seyire geldi
Yedi kat asuman doldu
Levhü kalem arştan beri

Mahşere benzerdi ora
Düzüldüler sıra sıra
Garbi erişti Mısır'a
Şarkı gelen göçten beri

Orda olsa idik biz de
Sevgisi kalırdı özde
Güneyi Kızıldeniz'de
Kuzeyi Süveyş'ten beri

Eğilmiş idi başları
Akardı sevinç yaşları
Mahcup idi kardeşleri
Ettikleri suçtan beri

Neşeli Yusuf'un özü
Fakat yaş dökerdi gözü
Dahi gülmemişti yüzü
O gördü düşten beri

Yusuf bilirdi bu hali
Müzeyyen eyledi yolu
Üzerine serdi halı
Yaptırdığı köşkten beri

Seyir eyle şimdi kardeş
Baba oğlan dökerdi yaş
Kavuştu ay ile güneş
Hasreti 45 ten beri

Yakup aleyhisselâm önde oğulları arkada torunları daha geride bu tertip ile gelip eriştiler.

Oğullarının önünde
Gelip selâm verdi Yakup
45 yıldır görmez idi
Yusufunu gördü Yakup

Seyreyle bunların halın
İkisi de sundu kolun
Yusuf tuttu öptü elin
Maksadına erdi Yakup

Baba kavuştu Yusuf'a
Unutuldu eski cefa
Bir kaç sene zevki sefa
Oğlu ile sürdü Yakup

Azrail'e emir oldu
Pirin kapısını çaldı
Mukaddes canını aldı
Kara yere girdi Yakup

Hazreti Yusuf göz yaşlarıyla pederi defnetti.

Bu keskin acıyı gördü
Yana yana tüttü Yusuf
Tazelendi eski derdi
Birbirine kattı Yusuf

Gül yüzü benzerdi aya
Meyil vermedi dünyaya
Evlatlarım Yahuza'ya
Hep emanet etti Yusuf

Babasının ölümüne
Oldu 23 sene
Bu dünyayı varisine
Terk eyleyip gitti Yusuf

Bağzı kuyuya atılıp
Bağzı kul oldu satılıp
Her belalardan kurtulup
Serin yere yattı Yusuf

(Umut Çiçekleri, s.145)

ON BİR HECELİ ŞİİRLER

60. DİLİN İÇİNDE

Hakikatli kelimeler konuşur ise
Çok keramet var dilin içinde
Milletin ağzından geri alamaz
Söyleme sırrını elin içinde

Sevgili resulüm kıymet in bilek
Methinden acizdir insanla melek
Buyruldu şanına levlâke levlek
Muhammed makbuldür kulun içinde

Âşık isen göğe çıkmalı ahın
Aşkını kalbinde taşı o şahın
Benim sevdiceğim Resulullah'ın
Buldum kokusunu gülün içinde

Resul göçtü sıddık oldu fakısı
Çıkamazdı kalbinden Allah korkusu
Gelirdi göğsünden kebab kokusu
Yanardı ciğeri külün içinde

Ömrü hayatında etmedi kusur
Var idi devesi üç binden küsür
Vardı hak yolunda büründü hasır
Kaldı Ebu Bekir, çulun içinde

Düşünsene Hattap oğlu Ömer'i
Yaratmıştı Mevla'm, adalet eri
O zati şerifin gününden beri
Var mı bir adalet bulun içinde

Eyleyin zikiri lisanı kısmen
Hakkın rahmetinden umut kesmen
Kur'an okur iken hazreti Osman
Şehit oldu dört beş elin içinde

Kim memnundur bu dünyanın işinden
Kendi gider ölüm gezer peşinden
Hazreti Ali yaralandı başından
Aktı al kanları kılın içinden

Cafer kanat taktı gençlik çağında
Bülbül de konup ötemedi bağında
Hamza şehit düştü Uhut Dağında
Çemen eylediler şalın içinde

İki gözlerimden akıyor cahim
Erişse semayı yakacak ahım
Başı yok yatıyor Hüseyin şahım
Kerbela denilen çölün içinde

Yürü deli gönül ölürsün er geç
Vereceksin tatlı canı zoru güç
Yatırıp kabire düzeler kerpiç
Vay gönül yalnız kalın içinde

Neler vardır **Hamit** kabire var ki
O karanlık yerde olmaz mı korku
Bir taraftan azap bir yandan sorgu
Bilmem nasıl olur, halin içinde

61. GEÇİNİLMEZ

Sizin ile geçinmek güç oldu Nahak
yere cana kıyan gâvurlar
Hayvansanız kuyruğunuz nice oldu
Maymundan türedik diyen gâvurlar

Açıp gözlerini ırkıma baksın
İbret alamazsa beşerden çıksın
O zaman kendine bir kuyruk taksın
Bu sözü ulusa yayan gâvurlar

Bazıları böyle şaşıyor
Kendi ağzı ile kendi düşüyor
Dediğiniz evinizde yaşıyor
Sizin çıplattığımız bayan gâvurlar

Pis ahlak vatana saçılıp çıktı
Kadınlar çarşıya açılıp çıktı
Gâvur Müslüman'dan seçilip çıktı
Kızını gelinini soyan gâvurlar

Yeter **Kul Hamit'im** yorulma boşa
Niçin cevherini çalarsın taşa
Mümin kardeşlere sözüm yok hâşâ
Buna cevap versin duyan gâvurlar

62. HÜRMETİNE

Affet günahımı ey şahlar şahı
Yusuf'un gördüğü düş hürmetine
Davet eyleyince Resulullah'ı
Zühre'nin verdiği düş hürmetine

Bir yoksul fakirin gönlün güderken
Borçlanmıştı onu memnun ederken
Sıddık Yahudi'ye köle giderken
Ayşe'nin döktüğü yaş hürmetine

Müşrikler Uhud'a gelip derildi
Tam yetmiş sahabe yere serildi
Hazreti Hamza kurban veridi
O gün parçalanan döş hürmetine

Mümindeki şeref şanlar hakkı için
Şehitlerden çıkan canlar hakkı için
Habibinden akan kanlar hakkı için
Uhut'ta kırılan diş hürmetine

Nemrut'un yaktığı ateş tutunca
Cümle mahlûk figan edip ötünce
Halil İbrahim'i nara atınca
Canın hibe eden kuş hürmetine

Rahmetini esirgeme biz için
Rasulüyün eylediği naz için
Miraçta didarin gören göz için
Mübarek kirpikle kaş hürmetine

Mevla'm huzuruna varan hakkı için
Ay gelip koynuna giren hakkı için
İncil, Zebur, Tevrat, Kur'an hakkı için
Levhi kalem ile arş hürmetine

Kâbe ile zemzem revzesi habip
Havzı Kevserinden et bizi nasip
Günah mücrimiyiz ol bize tabip
Kula emrettiğin beş hürmetine

Mevla'm **Hamit'in** sal doğru yola
Rahmet hazinenden payını ala
Ehli beytin figan yeri Kerbela
O gün kesilen baş hürmetine

63. ENCEK KOY

Sevgili vatandaş gaflette yatma
Çalış evladına helâl ekmek koy
İbiş'in yolundan bir adım atma
Mümin isen ayağını dölek koy

Kanı bozuk olan sola çekecek
Azizi yurda acı tohum ekecek
Densiz inek verdiğini dökecek
İstersen altına köklü külek koy

Yaramaz sözlerim pazarımıza
Müşteriler kızar azarımıza
Fatıha ne lâzım mezarımıza
Bir saygı duruş birde çelenk koy

Yeter kul **Hamit'im** dalgayı çevir
Aşkın ateşi ile sineni kavur
Hak emrin tutmayan yine de gâvur
İstersen adımı huri melek koy

64. OĞLUM

Namuslu bir insan olayım dersen
Sakın ol yanaşma kumara oğlum
Kârımda bereket bulayım dersen
Haram para sığmaz kemere oğlum

Borçluların takırlılar peşine Acı
sözle bela açar başına Haksızlık
damgasın basar düşüne Geçer el
adamı karara oğlum

İşin bitmez ara yerde şaşarsın
Deli gibi her tarafa koşarsın
Akıbeti bir gün derde düşersin
Dayan el adamı karara oğlum

Kazmayı çekenler çıkar tepeye
Göz koyarlar yaptırdığın yapıya
İstop bayrağımı diken kapıya
Doğru kadem basan fırara oğlum

Muhtaç olur akılsıza kavada
Beş altı çocukla kalır yuvada
Yağ bulup da eritemez tavada
Ağlar nazlı eşin biçare oğlum

Kılıbık olursun elin kızına
Kim bakacak sabununa tuzuna
Vallah muhtaç olun yorgan yüzüne
Gücün yetmez olur tılara oğlum

Hamit der ki aralıkta kalırsın
Arasan çareyi nerde bulursun
Vadenden on sene evvel ölürsün
Senin için hazır kolera oğlum

65. SAHİP OL

Dininin yoluna heba et başın Geçirme
sünneti farza sahip ol Mevla'm nasip
etmiş bu devlet kuşun Kaçırma o
yavru baza sahip ol

Akıl yetmez oldu kıza geline
Kısaldı entari çıktı beline
Adavet çantasın verip eline
Gönderme obaya kıza sahip ol

Kâfir gibi her günahıtan işleme
Müslüman'ın kaybetine başlama
Çınlatıp da mahalleyi taşlama
Beni Âdem isen ırza sahip ol

Bu dini daima geriler sanma
Öl sende **Kul Hamit** ikrardan dönme
Sahibi büyüktür her söze kanma
Ağzından sarf olan söze sahip ol

66. OĞLUNA ÖĞÜT

Anarşistler, Moskof izinde yürür
Onların fikrine bakma; evladım
Vatanın nimeti gözüne durur
Gizli gizli çakmak çakma evladım

Meydan savaşında kükreyen ordu
2 günde güzel İzmir'e vardı
Nice kan dökerek kurtardı yurdu
Atayın emeğin yakma evladım

Partizanlık yapma bir benlik için
Koru vatanını tek şanlık için Tabi
erkek kuzu kurbanlık için Zerrece
ölümünden korkma evladım

Sever vatanını Türkün halısı En
kıymetli metadır namusu Sağ
ol diye aldatırlar ulusu Cettinin
izinden çıkma evladım

Sev gülü Muhammed canımın canı
Çünkü o getirip kurdu bu dini
Hupbul vatan minel imanı tanı
Yurduma düşmanı sokma evladım

Ulusuma şan vermeni isterim
Bayrağıma kan vermeni isterim
Vatan için can vermeni isterim
Sakın hizmetinden bıkmaya evladım

Hamit komşu ile iyi geçinin
İncitme kılını bir tek keçinin
Hadis vardır suyu zandan kaçının
Sakın hizmetinden bıkmaya evladım

67. EBESİ

Rakıyı şarabı bal gibi süzer
Haram hanel demez çir gibi ezer
Yüz defa ant eder yüz defa bozar
Kabul mudur böylesinin tövbesi

Üzgündür fakirler açlık yüzünden
Evlenebilir gençler başlık yüzünden
Kızlar evde kaldı başlık yüzünden
On beş bin liraya vermez babası

Oğlan işe gitmez gezer avare
Gördüğünden isteyerek sigara
Dört beş pantol alıp asar duvara
Delik deşik pederinin kepesi

Konuşmasın dinler isen mert gibi
Sokaklarda burnun sürür it gibi
Sallanışı beş keçili Kürt gibi
El işinde ameledir ebesi

Faize döküldü asrın geçimi
Maymuna benzedi kızın biçimi
Affeyleyin **Kul Hamit'in** suçunu
Sözüm biraz konuşmanın kabası

68. ŞEVKET BEY'E SORU

Tek tüfek mevziye girmiş Şevket Bey
Aferin ardına durabilirse
Nişan almış koca ahır dağı
Hele çıkısın bakın vurabilirse

Aşk atma binip dön bakım beri
Tekir yaylasının çok olur karı
Sorak Şevket beyden ufak bir soru
Eğer cevabını verebilirse

Bir mahluk var yeryüzünde gezemez
Gökte uçup kanatların süzemez
Girse dahi ummanlarda yüzemez
Bunun ana yurdu nere bilirse

Ebceti kabiri ele almalı
368 adet bulmalı
Sekiz harf den temel taşı olmalı
Birde noktası var görebilirse

Şevket gelip **Kul Hamit**'le görüşe
Rumuzlu sözlere hemen girişe
Bir arık merkeple çıkmış yarışa
İhtimal ün alır sürebilirse

69. ESKİ ZAMAN

Ağacı kertip de hap bab ederdik
Giyip ayağımıza yola giderdik
Beş on çocuk birden öküz güderdik
Hani o sürdüğümüz çift nerde kaldı

Kül ile yıkadık çamaşırımızı
Islanmazsa dökülmezdi kirimiz
Çok olurdu çaparımız körümüz
O çiçek denilen dert nerde kaldı

Eşek idi köylümüzün bineği
Süpürgeyle kovalardık sineği
Sağardı anamız dört beş ineği
Ayran nerde kaldı süt nerde kaldı

Kıl ipten dokutup giyerdik aba
Tursili sodayı bilmezdik töbe
Afbuyurun beyler sözlerim kaba
O burma bıyıklı bit nerde kaldı

Sırmalı gömlek giyerdi köylü uşağı
Dolardı beline dosya kuşağı
Uzardı sakalı döşten aşağı
O lo lo çağırın Kürt nerde kaldı

Gelinin başına telek takardık
Güveyi dikince tüfek sıkardık
Davulcuyu alıp dama çıkardık
Davul nerde kaldı ud nerde kaldı

Sarı öküzün yularından tutardık
Kağnımız öterse çalım satardık
Zor yerlerde art köpünden yiterdik
Öküz nerde kaldı ot nerde kaldı

70. ESKİ ZAMAN

İnekleri sürerdik nahıra
Akşamüstü koyar idik ahıra
Eşek ile giderdik şehire
Birde arkasında kürük var idi

Gülsek de haklıyız ezelki işe
Koşulardan bir öküz yarardı işe
Saman yığıp üfler idik ateşe
Sanki ağızımızda körük var idi

Tandırta saçtırdı anamız bizi
Siyah kül dolardı çorbanın yüzü
Karıştırmak için ateşi bazı
Birde elimizde sırık var idi

Kuru kerme koyar idik ocağa
Dolardı dumanı eve bucağa
Dizlemeyi çeker idik bacağa
Birde ayağımızda çarık var idi

Otlardan sığara sarıp içerde
Eliyle ağzının kılım açardı
Ezanı duyunca eve kaçardı
Bir de köyümüzde moruk var idi

Unut **Kul Hamit'im** ezelki süsü
Kağrı öttürmekti o günün forsu
Giyinirdi kızlar püsküllü fersi
Bir de başlarında bürük var idi

71. KARA KADER

Kara kader yüzlerini güldürmez
Bilmiyorum neden böyle kirleşti
Cevher olsam kıymetimi bildirmez
Gariplikle fukaralık birleşti

Derdim çok büyüktür bulunmaz deva
Ne kadar çalışsam emeğim hava
Her nereye gitsem kuramam yuva
Sığmaz başım koca dünya darlaştı

Bozuk talih beni yiyip bitirdi
Elimdeki servetimi batırdı
Zalim yokluk bağdaş kurup oturdu
Çıkamaz artık hanemize yerleşti

Kul Hamit'im derdin belâlı başım
Bu yıl elli beşi buluyor yaşım
Uyamam asıra tutmaz gidişim
Herhal bizim ekmek yolu zorlaştı

72. D Ü N Y A D A

Kurduğum yuvada mesken tutmadım
Hiç bir ocak koyamadım dünyaya
Terakki yolunda adım atmadım
Şöhretimi yayamadım dünyaya

Fakirin bir yere sığmazmış başı
Ekmek arpa unu yavandır aş
Çok aradım bulamadım sırdaşı
Neden ise uyamadım dünyaya

Daim Muhammet'e boyun kısırım
Bazı ağlar bazı söyler küserim
Kaybolacak neşrettiğim eserim
Bir yadigâr koyamadım dünyaya

Sözüm çoktur yazdıramam yazara
Satılmıyor götürsem de pazara
Benim ile gömülecek mezara
Maksadımı diyemedim dünyaya

Zalim nefsim fenalıktan geçmiyor
Haram nedir helal nedir seçmiyor
Ömrüm tamam oldu gönül geçmiyor
Kul Hamit'im doyamadım dünyaya

73. İTİRAF

Kadir Mevla'm beni zengin eylese
Avare gezenin işin verirdim
Fakir için kaynatırdım mut fağı
Yedi bin yetimin aşın verirdim

Seçin komünizmi çıksın aradan
Ayrılalım öyle yüzü karadan
36 oğlan versin yaradan
Vatan için 35 in verirdim

Ya şehit ya gazi savaş günleri
Yurda kurban ederdim onları
Hüseyin'den kıymetli mi canları
Billah hepsinin başın verirdim

Af ederdim ufak tefek suçları
Zekât verip doyururdum açları
Everirdim gücü yetmez gençleri
Hemen sol böğrüne eşin verirdim

Kul Hamit'im derki dinleyin beni
Olan damarımda akan Türk kanı
Vatanımın milletimin kurbanı
Hemen şirin canı peşin verirdim

74. SANCAK İLE BAYRAĞIN YARIŞMASI

Aldı Sancak

Sancak derdi semalardan uçarım
Bak sinemde ay yıldızım var benim
Herslenirsem hudutları geçerim
Viyana'dan beri izim var benim

Aldı Bayrak

Bende ulusuma çehre güldürürüm
Neşemi belirttiğim yüzüm var benim
Dalgalanıp Türk ülkesin bildiririm
Sınırdan çizilmiş çizim var benim

Aldı Sancak

Selamıma durur dumanlı dağlar
Mehmetçik gölgede süngüsün yağlar
Heybetimi gören düşman kan ağlar
Güreşler atlamış gazim var benim

Aldı Bayrak

Türk ulusun dile getirendiniz
Yıldan yıla nüfus artırandanız
Sana o gençleri yetirendiniz
Milyonlarca koçluk kuzum var benim

Aldı Sancak

Yellenirim arslanların başında
Sarıyıym şehitlerin döşünde
Atılırım ön safa her savaşında
Yıldırımdan keskin hızım var benim

Aldı Bayrak

50 milyon Türk peşime taktım
Lozan'da herslenip ayağa kalktım
48 bayraktan en üste çıktım
Tarihte yazılı yazım var benim

Aldı Sancak

Yadigârım Peygamberden veliden
Ebubekir Ömer Osman Ali'den
İntikam alırım solcu deliden
Düşmanla bölecek kozum var benim

Aldı Bayrak

Bana olan hayranları bildirin
Düğünlere seyranları bildirin
Dini milli bayramları bildirin
Yüksekten ulusa nazım var benim

Hamit der ki Türk oğluyum şanımlı var
Kahraman orduda şirin canım var
Hem bayrakta hem sancakta kanım var
Nöbet bekleyecek kuzum var benim

75. MARAŞ İLİ

Dinle anlatalım Maraş İlini
Etrafında bülbül öten bağlar var
Vadilerde yeşil köyle bulunmuş
Yüz on sene ömür süren sağlar var

Rüzgâr eser servileri gürleşir
İlkbaharda yeşil yaprak yerleşir
Bir kaç nehir Elbistan'da birleşir
Ufukları inleyen çağlar var

Pek meşhurdur Binboğa'nın yaylası
Pehlivan yurdudur Afşin ovası
Tarihi eserdir Hurman kalesi
Üzerinde geniş geniş paler var

Duman çöker berutların döşüne
Ağustosta kar sepeler başına
Nur yağarmış Nurhak dağı taşına
Bölgemizde böyle ünlü dağlar var

Çifte oluk pınarları şarılar
Yaylalarda çiçek toplar arılar
Bere gelir mor koyunlu sürüler
Kaşık geçmez kaymaklarla yağlar var

Kul Hamit sözlerin bitmez mi kalan
Var mı bu dünyadan bir memnun olan
Ne kadar methetsem encamın yalan
Azrail'in pençesinde ağlar var

76. ÇUKUROVA

Aştım geldim Nurdağı'nın belini
Baktım arazine düz Çukurova
Limonun turuncun portakalını
Görünce imrendik biz Çukurova

Batında Toroslar doğunda Düldül
Eriyince karı açılır sümbül
Yetişir bahçende bin çeşitli gül
Cennet desem sana az Çukurova

Kayıklar yüzüyor Ceyhan suyunda
Dolaşır ovayı boylu boyunda
Hele ilkbaharda nisan ayında
Bakmaya kamaşır göz Çukurova

Tarlalarda traktörler gürüler
Her köyünde bir minare parıllar
Kara kış deyince iner sürüler
Barınır binlerce yoz Çukurova

Hamite'den Anavarza görülür
Yurdun fakirleri sende barınır
Kara toprak yeşil nebat bürünür
Şanlı Türkiye'de öz Çukurova

Reyhan sende nergiz sende gül sende
Bin bir çeşit hububatlar bol sende
Şarkı garba bağlayacak yol sende
Açar kara tren hız Çukurova

50 milyon Türk görür faydanı
Komşu hükümetler çeker buğdanı
Sendedir en üstün uçak meydanı
Büsbütün arazin düz Çukurova

Seyrettim dağların ne kadar gökçek
Dört mevsimde açar gül ile çiçek
Yerköy Haruniye Bahçeyle Bucak
Eyledim bunlarda haz Çukurova

Bütün hububatın sıraya koysam
Tükenmez günlerce ismini saysam
Buğday, arpa, yulaf, mercimek, susam
Patates, lahana, muz Çukurova

Adana'yı gezme ile doyamam
Bin çeşitli fabrikasını sayamam
Çarşısını çiğnemeye kıyamam
Konmamış üstüne toz Çukurova

Ne hoş istasyon hele garajı
İlkbahar ayında öter turacı
Ceyhan köprüleri Seyhan barajı
Bu manzara sana az Çukurova

Noksansız yaratmış Mevla'm kusurda
Sendeki arazi yoktur Mısır'da
Duymadın bu methi hiçbir asırda
Beni de tarihe yaz Çukurova

Afşinli **Kul Hamit** methini yazan
Gayet meşhur olur çeltiğin Hozan
Osmaniye, Ceyhan, Kadirli, Kozan
Bütün kazaların baz Çukurova

77 . K A L D I

Gülüşmeyin sözlerimi duyanlar
Asırda gerici hakka uyanlar
Elbise giymiyor sosyal bayanlar
Temiz vücutları sıcakta kaldı

Eben anan böyle miydi divana
Sen benzersin bir soyulmuş soğana
Kollar açık donlar çıkmış tavana
Gençlerin gözleri bacakta kaldı

Bilirim işfale atan var sizi
Kör olsun sol yolu seçenin gözü
Bir paralık etti namusumuzu
Onların davası bıçakta kaldı

Kimi gider Avrupa'da sulanır
Anarşistler şu toprakta dolanır
Moskova'dan yalı gelir yallanır
Namussuzun dördü uçakta kaldı

Gayetle yüksektir Türklerin şanı
Billurdan temizdir ırkımın kanı
Fesat torbasının yerini tanı
Sol tarafı giden bucakta kaldı

Şendir İbiş emmi kurduğun düğün
Çekil selamete seyreyle bu gün
Son balsa da emek ister bu oyun
Mendilin bir ucu köçekte kaldı

Yeter **Kul Hamit'im** uzatma sözü
Ortayı takip et atanın izi
Kurtarırsa Mehmet kurtarr bizi
Büyük umudumuz sancakta kaldı

78. YERMEYİN DÜNYAYI

Yermeyin dünyayı yalandır deyi
Yer olmasa insan türemez idi
Gördüğün bu kadar şehiri köyü
Bu arz olmasa kuramaz idi

79. TOPRAĞA SEVGİ

Nasıl sevmeyelim güzel toprağı
Ekerim biçerim kârım var benim
Yetiştirir bize yeşil yaprağı
Buğdayım nohudum darım var benim

Kadir Mevla'm halk eylemiş överek
Ümmetine şefaatchi o gerek Kapıp
kucağına basmış severek
Toprakta sevgili yarım var benim

Dört cihari yar dinimizin ulusu
Onlar evliyadır hakkın velisi
Topraktadır Ömer, Osman Alisi
Birde yanlarında pirim var benim

Bir gün gelecektir benim tayınım
Ellerim boş buruk gider boyunum
Toprakta yayılır keçim koyunum
Hissem ayrılan şirrim var benim

Ne göndersem menziline yetirir
Bire ondan yüze kadar getirir
Bir çekirdek diksem hemen bitirir
Bağım bahçem kaysım çirim var benim

Yeter **Kul Hamit'im** bu sitem yeter
Her evlat babanın yerin mi tutar
Merak etme bir gün senide yutar
Hisseme ayrılmış yerim var benim

80 . D A Ğ L A R

Hakkı severseniz bir haber verin
Yarım size çadır kurdumu dağlar
Karşıda görünen şol ince sütün
Yoksa nazlı yarin yurdumu dağlar

Kaplamış başınız bir kara duman
Sarmış etrafını çiçekli çimen Bir
gözleri ala kaşları keman Haber
verin size vardı mı dağlar

Beni bu sevdaya salmıştır Mevla
Her daim ağlayıp gezerim böyle
Bilmiyorum nerde çamurlu yayla
Eyleyin garibe yardımını dağlar

Ölmezse **Hamit'im** sevdiğim bulur
Yorgun kuşlar gibi yüreğim solur
Karışmış çiçeğe kokusu gelir
Yine tazeledin derdimi dağlar

81. EYLEDİM

Yeşil pınar bir sualim varsana
Sevdiğim davarı ber eyledi mi?
Ay ay deyip kollarını atarak
Ayrılan koyunu beri eyledi mi?

Âşık olan başlar yârin övmeye
El sunmadım göksündeki düğmeye
Oturunca yarım koyun sağmaya
Beyaz entarisini kir eyledi mi?

Nazlı yâri yitirmişem kucaktan
Kokar koku almış bin bir çiçekten
Al yanağı kızarmış mı sıcaktan
Top zülfünü altın ter eyledi mi?

Nazlım her belanı aldım üstüme
Korkuyorum engel düşen kastime
Geleceğim demiş idim dostuma
Hamit gelir diye şar eyledim

.....

Kimselerde yaşamasın ben gibi
On peşkir çürüttüm yağlıktan başka
Hiç birinden almadım rengimi
Her boyaya girdim heylikden başka

Mesken tutup duramadım yuvada
Garip kuşlar gibi gezdim havada
Beş tane ev yapıp bozdum ovada
Daha dolaştığım dağlıktan başka

Ahlak ettim gözyaşımı dökmeyi
Yetim çocuk gibi boynum bükmeyi
Her kime yanaşsam, yedim tekmeyi
Güvencim kalmadı Halık'tan başka

Kul Hamit'im aşk deryasını boylarım
Bir kuru sevdayla gönül eylerim
Kırk iki senedir türkü söylerim
Kârim yok dilime sağlıktan başka

82. CUMHURİYET ŞİİRİ

Şimdiki tarihten 50 yıl önce
Cumhuriyet seni kuran öğünsün
Onlar maneviyen ölmedi bence
Sevgisi kalplerde duran öğünsün

Kahramanmaraşlı gelirse herse
Deler süngüsünü mermere vursa
Edirne'den Van'a İçel'den Kars'a
Mübarek kanını seven öğünsün

Dul kalmıştı kara giyen sunalar
Mermi çekti Ayşe, Fatma, Döneler
Yurda evlat kurban veren analar
Mehmed'i beşiğe saran öğünsün

Cumhuriyet şenliği var burada
Bu günü görenler erer murada
Türklüğünü ispat edip Kore'de
Kafirin çemberini yaran öğünsün

Canımızdan kıymetlidir yurdumuz
Anarşist'i çınlamaktır derdimiz
Ulusumuzun göz bebeği yurdumuz
Her olaya göğüs geren öğünsün

Yıkılmış milleti kaldırdı dize
Ne güçle bu yurdu kurtardı bize
Aslan Türk ordusunu getirip hıza
Akdeniz'i hedef veren öğünsün

Kul Hamit'e güler vatan gülünce
Birde böyle bayram günü olunca
Atatürk'ten Korutürk'e gelince
Böyle demokrasi süren öğünsün

83. KUL HAMİDE SÖZ VERİP DE SÖZÜNDE DURMAYAN GÜZELE

Sen beni ağlattım hak seni yaksın
Ağlayıp da gülmeyesin sürmelim
Al yanaklarımda yılcık çıksın
Dermanını bulmayasın sürmelim

Hani seni şu evvelki sözlerin Mil
çekile âmâ ola gözlerin Yaradanım
sızı etsin dizlerin Nerden geldi
bilmeyesin sürmelim

Benim ahım sana kalır mı ola
Tomurcukken gonca güllerin sola
Kalkmasın başından bin türlü bela
Sürünüp de ölmeyesin sürmelim

Hamit der büküle ince bellerim
Çürüsün ağzında şirin dillerin
Hep kuruya ayakların ellerin
Bir gün iflah olmayasın sürmelim

84. MAHŞER

Karıncadan sakladığın canını
Şimdi vakit geldi ver insanoğlu
Haram ile beslediğin tenini
Beyaz kefenle sar insanoğlu

Yaptığın işlerin hepsi sahte
İşlediğin günah yazılır bahta
Gözlerin kapalı yatarsın lahta
Üstüne kerpici ör insanoğlu

İnce ince fikirlere dalmadın Çalışıp
da mükâfatın almadın Dünya
kazanç mevkiydi bilmedin Elin
boş gidiyorsun yürü insanoğlu

Daha kefeninden damlarken yaşlar
Birden bire kabir korkusu başlar
Hemen ya Rab aman felek işler
Cevap vermesi zor insanoğlu

Ellerini bir tarafa sunamam
Ağzım kapalıdır mırıldanamam
Sağına soluna kımıldanamam
Kabir düdükten de dar insanoğlu

Müslüman yaratmış Allah şükür
Mümin ahretini emeli fikir
Gürz omuzda gelir Münkirle Nekir
Rabbin kim nebin kim insanoğlu

İmanın yanında giremez ise
Manasına aklın eremez ise
Sualine cevap veremez ise
O zaman topuzu yer insanoğlu

Kulakları sağır kelim duymazlar
Vicdanları yoktur hatır saymazlar
Mümkün değil kabirde de koymazlar
Kalk bakim mahşere var insanoğlu

85. TURNADAN SUAL

Eğlen durnam eğlen bir sualım var
O bizim ellerde ölen var mı ola
Yanıyor yüreğim nasıl durayım
Emmiden dayıdan kalan var mı ola

Dertliyim halimden kimseler bilmez
Serde hasretlik var yüzümüz gülmez
Adresim bilmezler gelse de bulmaz
Bana mektup yazıp salan var mı ola

Yığıdim gurbette yaş döker gözü
Acep emmi dayı anar mı bizi
Ağlar mı ola anne baba el kızı
Ah çekip de saçını yolan var mı ola

Bilmiyorum acep şu bana noldu
Gurbet illerimizde benzimiz soldu
Sıladan çıkmalı yedi yıl oldu
Bizi aramaya gelen var mı ola

Daim ağlamaktır garibin işi Kim
sorar halini ağırırsa başı Çıkarır
hatırdan kavim kardeşi Gurbet
elde yüzü gülen var mı ola

Bizim ilden çıkar hurmanın gözü
Orada eğlenir ördeği kazı
Dinlesen iyi idi söylenen sözü
Hamit öldü diye yalan var mı ola

86. KAVİMLERİN AHVALİ

Kuvvetine mağrur olup at kavmi
Rüzgâr şiddetiyle gitmediler mi?
Hakkın emri duymayıp da Hut kavmi
Zeminin altına batmadılar mı?

Çıkar mı hatırdan hey yaban kurdu
Düşenleri alıp üstüne kordu
Duyuyorsunuz ne kâfirmede Nemrut'u
İbrahim'i nara atmadılar mı?

Allah'ın rahmeti erdi kuluna
Varıp düştü has bahçenin gülüne
Kurban olum diye hakkın yoluna
Bıçağın altına yatmadılar mı?

Zekeriya'yı bıçkı ile biçtiler
Yahya'nın kanın yere saçtılar
Nebiler Dünyadan gamlı göçtüler
Her biri sebeple gitmediler mi?

Ne için semaya çekildi İsa
Fahrine sabirin değil mi Musa
Böyle nebi iken gelmedi asa
Çoban olup davar gütmediler mi?

Yakup yaş dökerdi iki gözünden
Allah muhabbeti çıkmaz özünden
Kardeşleri hasetliği yüzünden
Yusuf'u kul diye satmadılarmı?

Yetmiş pare olmadı mı Hamza
Zahmet çeken kullar çıkar temize
Kura çekip bırakınca denize
Yunus balıklar yutmadılar mı?

Gelen peygamberin hepsi haklı
Bilmedi kâfirler yok idi akı
Assiye can verdi elleri mıhlı
Assiye'ye bühtan etmediler mi

Hamit kime ediyorsun kahiri
Zamane halkının yoktur tahiri
Resulullah yesin diye zehiri
Kuzu püryanına katmadılar mı

87. KOMŞU SUALİ

Deli gönül niçin sessiz durursun
Söyle hele bir kaç satır bakalım
Komşu سوالini nasıl verirsin
Yıkıyor durmadan hatır bakalım

Terk edip ahreti meyledip mala
Cehennemde seni korur mu ola
Ya yarın ya bir gün çıkarsın yola
Şimdi bir hesaba otur bakalım

Ölmeyeceğim diye eyleme güman
Allah yoldaş etsin Kuranla iman
Azrail gelince verir mi aman
Noksan günlerini bitir bakalım

Can gider cesetten hep gider yara
Girersin kabire ne çam ne çıra
Yastık yok yorgan yok bir kuru yere
Ezgin vücudunu yatır bakalım

Kul Hamit âlimler der idi sana
İbadet etmeyen tamuda yana
Bir vakit Namaza seksen bin sene
Haydi buna takat getir bakalım

88. NEDİM EFENDİ

Nedir maksudınız böyle sualden
Dinle sözlerimi nedim efendi
Elüstü cevabı Galû Belâdan
Kuluna mı yarabbi dedim efendi

Mümin Din yoluna çekerse zahmet
Erişir o kula Allah'tan rahmet
Dinim İslam Peygamberim Muhammed
Kitabım kelâmi kadim efendi

Girerim camiye tutarım safı
Kılarım beş vakti işleğim so fu
Mezhep İmam Azâm Ebû Hanefi
Çirkeften kalbimi yudum efendi

Allah bilir habibine âşığım Yanıyor
kalbimde sönmez ışığım Kiblem
Kâbe Medine 'de mâşuğum Hak
nasip eylesin gidin efendi

Şu gurbet elleri de gezerim naçar
Ahü firka ile ömrümüz geçer
Bana mücade ver otobüs kaçır
İçmem çayınızı nidim efendi

İnan komser beyim sözlerim haklı
Bu aşka düşenin olur mu aklı
Hüviyet cüzdanım davulda saklı
Köşger dükkânında koydum efendi

Karargâh çavuşu oldum Dört yol'da
Şerefli sancağı taşıdım kolda
Hem muvazzaf hem ihtiyat halde
Kırk ay karavana yedim efendi

Kapıldım bu aşka edemem karar
Gönül mecnun oldu leylasın arar
Kazam Afşin şehri köyüm Alemdar
Kul Hamit'tir benim adım efendi

89. GARİPLER

Bir yiğit de gurbet ilde kalırsa
Öten kuşlar firkat katar garibe
Memlekette kuzuları kalırsa
Gül gibi burnuna kokar garibe

Gözler ki sıldan bir mektup alam
Var mı ola içinde hayırlı kelim
Kimseyi yalnız etmesin Mevla'm
Gelen geçen çalım satar garibe

Bak ki melul melul boynunu burdu
Ah vatanım deyip bağrına vurdu
Vücudu sıhhatta olmasa derdi
Gurbetlik firkatı yeter garibe

Fırkatlı olur kulak verin sözüne
Yaprak gibi gazel düşer yüzüne
Geceleri uyku girmez gözüne
Yorgan diken olur batar garibe

Kul Hamit'im derki lâl oldu dilim
Otuz yaşamadan büküldü belim
Dertlerin büyüğü muhannet ölüm
Ayrılık bunlardan beter garibe

90. ÖLÜM ANI

Ölümün unutup zevke dalanlar
Dokunur Azrail keyfine bir gün
Her türlü haremden gıda alanlar
Sarılır vücudu kefine bir gün

Çenen çekip ayakların bağlarlar
Yarım saat kadar evde eğlerler
Oğlun kızın baş üstünde ağlarlar
Seyret akrabanın ofuna bir gün

Emir olsa giden geri gelirdi Her
birisi bir kolayın bulurdu Dünya
kalsa Süleyman'a kalırdı Son
verildi kafdan kafına bir gün

Nefsi emmarenin ardını güdenler
Kör şeytanın hilesine gidenler
Kıyamet günü inkar edenler
Dizilir mahşerin safına bir gün

Doğru söz gelince lisanı kısma
Amelin elinde kimseye küsme
Sakin **Kul Hamit'im** ümidi kesme
Uğran yaratanın affına bir gün

91. CENAZE

Ölürkene göz havaya dikilir
Ağlar çocukların hepside bir gün
Ayaklar çatılıp çenen çekilir
Ölçerler boyuna ipini bir gün

Yavaş yavaş ağıdını savarlar
Üzerinden elbiseyi soyarlar
Acele acele evden kovarlar
Koymazlar yaptığın yapıda bir gün

Kimisi öldü der kimisi sorar
Kimi kefen biçip kimi odun yarar
Kimi su taşıyıp kimi ocak kurar
Yıklarlar cesedin kapıda bir gün

Bir gün ölüm gelir lâl eder dilim
Dünya ziynetinden çekilir elim
Örterler üstüne bir ela kilim
Yatarsın **Kul Hamit** tapuda bir gün

92. MUHAMMED'İN METHİ

Muhammed Peygamber şeksiz gümansız
Allah onu rahmet endirmedi mi?
Nübüvvetin inkâr eden imansız
Kelâmı kadimde andırmadı mı?

Sevgili habibim kıymetin bilek
Methinden acizdir insanla melek
Buyruldu şanına levlake levlak
Makamı Mahmude kondurmadı mı?

Daha vatan senden menfaat umar
Dinin kıymetini bilmeyen بیمار
Resul'un emrinde şems ile kamer
İşaretle ayı indirmede mi?

Ermeniler bir telaşa düşmüştü
Etraflara haberciler koşmuştu
Yahudiler sizin gibi şaşmıştı
Yanan kandillerin söndürmedi mi?

Terinden bu cihan geldi Resulün
Kâinat kıymetin bildi Resulün
On parmağı pınar oldu Resulün
İçirip askerinin kandırmadı mı?

Dayan sözlerime zehirden acı
Şeni sandım unut oğlu avucu
Nasıl inkâr ediyorsun miracı
Cebrail Burak'a bindirmedi mi?

Bir çöl Arab'ıdır diyen Ahmet'e
Böyle müşrik layık mıdır rahmete
Firavun ile hazırlansın zahmete
Allah asi kulun yandırmadı mı?

Kirli zakca karışamaz cihana
Tabiatı eylemeyin bahane
Yetim iken pes dedirdi cihana
Bütün dünya halkın sındırmadı mı?

Kul Hamit zikreyle ismi kafuri
Niden tükenir mi elin kâfiri
Yaklaşıyor bu dünyanın ahiri
İnen rahmetleri dindirmedi mi?

93 . M A H Ş E R

Deli gönül boşa dalma derine
Akıl yetmez yaratanın sırrına
Cem ederler bir gün mahşer yerine
Hesaba çekerler orada bizi

Güneş tepemizden yakar kavurur
İnsanları yan üstüne devirir
Melekeler etrafımız çevirir
Sürerler o zaman sırata bizi

Deli gönül ne kaderi karasın
Yüzün yok ki bir dergâha varasın
Bu dünya değil ki rüşvet veresin
Kurtarmaz o zaman para da bizi

Kiminin emeği gidecek zaya
Kimisinin nuru verecek ziya
Yetişsin dar günde Fahri Enbiya
Koyma kadir Mevla'm arada bizi

Kul Hamit'im peygamberin sünnetin
Sıratın yolunda yolları kaderler çetin
Hep yarlığa Muhammed'in ümmetin
Erdi kadir Mevla'm murada erdir

94.ŞEHİRLER

Bir güzelin methin edem destanda
Bulunmaz menendi Arabistan'da
Ne Çardak'ta vardır ne Elbistan'da
Pazarcık'da böyle güzel bulunmaz

Ne Göksün'ünde var ne Yarpız'ında
Ne Hassa'sında var ne Akbez'inde
Ne Osmaniye'de var ne de Erzin'de
Bahçe'de böyle bir güzel bulunmaz

Ne Ceyhan'da vardır ne de Ayaş'ta
Ne Dört Yol'da var ne de Payas'ta
Ne Kangalda var ne de Sivas'ta
Erzurum'da böyle güzel bulunmaz

Arasam bulunmaz koca Samsunda
Ne Tokat'ında var ne de Karsında
Ne Adana'da var ne de Mersinde
Tarsus'ta da böyle güzel bulunmaz

Seyrettim görmedim İskenderun'da
Ne Kadirli'de var ne de Andırın'da
Ne Darende'de var ne de Gürün'de
Divrik'de de böyle güzel bulunmaz

Ne Bolu'da vardır ne Araç'da
Ne Karahisar'da var ne Karataş'da
Ne Kozan'da var ne de Maraş'ta
Besni'de de böyle güzel bulunmaz

Arzım kaldı al yanağı güllüde
Arasam bulunmaz Yusufeli'nde
Ne Milas'da var ne de Nazilli'de
Aydın'da da böyle güzel bulunmaz

Ne Reyhanlı'da var ne Kırıkhan'da
Ne.Erzincan'da var ne Ardahan'da
Ne Tunceli'nde var ne koca Van'da
Muş'a varsam böyle güzel bulunmaz

Ne Gever'de ne Hakkâri'de
Arasam bulunmaz Çanakkale'de
Ne Ankara'da var ne de Akkale'de
Kırşehir'de böyle güzel bulunmaz

Deli gönül uğraşiyor fikirde
Arasam bulunmaz Diyarbakır'da
Ne Kırklar'da vardır ne de Tekir'de
Edirne'de böyle güzel bulunmaz

Hiç ümit edilmez Arapkirli'de Ne
Niğde'de var ne de Borlu'da Ne
Çorum'da var ne de Çorlu'da
İstanbul'da böyle güzel bulunmaz

Yari gördüm akıl yoktur kafada
Ne Halep'de var ne de Hayfa'da
Ne Elazığ'da var ne de Urfâ'da
Everek'de böyle güzel bulunmaz

Arasam menendi yok dünyada
Ne Yozgat'ta var ne de Bünyan'da
Ne Ereğli'de var ne de Konya'da
Kayseri'de böyle güzel bulunmaz

Çok sordum benzeri yoktur bir yanda
Ne Nurhak'da var ne de Zillihan'da
Ne Alemdar'da var ne de Çoğulhan'da
Büğet'de de böyle güzel bulunmaz

Menendi yok on sekiz bin alemde
Arasam bulunmaz derus selamda
Ne lafta bulunur ne de kalemde
Arşî alâda böyle güzel bulunmaz

Bütün damaklarda yer etti tadı
Ol yüce zülcelal habibim dedi
Allahın adile yazıldı adı
Ondan başka yüksek şahıs bulunmaz

Hamit der ki yüce dağlardan aşsam
Bulunmuyor yeri göğü dolaşsam
Nasip olsa Medine'ye ulaşsam
Ordan başka bin diyarda bulunmaz

95. ALLAH'TAN İSTEK

On sekiz tarlaya buğday ekseydim
On ırğatla azığımı çekeydim
Kırkar kanı on beş harman dökeydim
Daha doymaz mı ola şu aç gözlerim

Yavru bazım olsa koyuversem sarpa
Bıraksam bir çığden bin beş yüz görpe
Ektirsem akımına bin dönüm arpa
Daha doymaz mı ola şu aç gözlerim

Verse kadir Mevla'm bir iyi durum
Yoldursam küşneyi altmış bin horum
Beş bin külek çıksa nohudum darım
Daha doymaz mı ola şu aç gözlerim

Bir savrumda ona yabancı tutaydım
Yüz adımlık eğri ceci ataydım
Her satmıya dört yüz külek sataydım
Daha doymaz mı ola şu aç gözlerim

Yüz dönüm sarımsak diktirsem seyrek
Üç yüz elli camız koşaydım öğrek
Bin dönüm fasulye bin dönüm sarek
Eksen acep doymaz mı ola gözlerim

Yaptırsam odaya cevizen tavan
Dövülse içinde altından havan
Bin dönüm pancarla bin dönüm soğan
Eksem acep doymaz mı ola gözlerim

Bir yarım olsa da siması melek
Dilerdim Allah'tan böyle bir dilek
Beş yüz dönüm karpuz beş yüz de kelek
Eksem acep doymaz mı ola gözlerim

Hey gönül kendini gafletten uyar
Hiç insan oğlunun gözümü doyar
Yüz dönüm kabakla yüz dönüm hıyar
Eksem acep doyarım ola gözlerim

Kışnese altımda küheylan atım
Bütün Türkiye'de söylense methim
Bin ağaç zerdali bin ağaç dutum
Olsa acep doymaz mı ola gözlerim

Yayla dutsam binboğa'nın dağını
Yüz bin kilo satsam tereyağını
Bin dönüm diktirsem üzüm bağını
Daha doymaz mı ola şu aç gözlerim

Sahip olsam on beş tane motora
O zamanda bak bakayım hatıra
Kırk dükkân doldursam manifatura
O zamanda doymaz mı ola gözlerim

Kadir Mevla'm Azrail'i salınca
Ceza ile tatlı canı alınca
BİRER avuç toprak ile dolunca
O zamanda doymaz mı ola gözlerim

Mal değil mi insanoğlun söyleten
Bilmediği kelimeyi belleten
Hamit vazgeçelim mali hulyadan
Hak didarım görür mü ola gözlerim

96. TURNALAR

Ateşim var dayanamam ötmeyin
Yanıcı yüreğim tavda turnalar
Tüfeği var diye kaçıp gitmeyin
Gözümüz yok şıkarda avda turnalar

Dayanmaz yüreğim derde mihnete
Ötüşünüz saldı beni firkata
Ne dünyaya yarar ne de ahrete
Çekerim bir kuru sevda turnalar

Eskidi elbisem giyecek yoktur
Komşuda bir derdim diyecek yoktur
Tamam üç gün oldu yiyecek yoktur
Ağlaşır çocuklar evde turnalar

Bu gün karakoldan geri dönücüm
Elmalıdan Elbistan'a inicim
Çıngı düşse kerem gibi yanıcım
İstese olmasın kavda turnalar

Hamit derki bu dert beni çürütür
İki gözlerimin yaşm yürütür
Aman vermez zalim yokluk eridir
Olsa karşısında devde turnalar

97. AFŞİN'İN METHİ

İlkbaharda çiçekleri açılır
Karışır alına moru Afşin'in
Kereste membası tahta biçilir
Vardır yakınında koru Afşin'in

Görenler imrenir bahar ayını
Mağara gözü arıstıl çayını
Binboğa dağında yaylar koyunu
İnek pınarına sürü Afşin'in

Kuzeyine düşer Binboğa dağı
Yaylalardan gelir peyniri yağı
Dört dağı üzerine serilmiş bağı
Bannı üzümleri kuru Afşin'in

Çok çalışkan Belediye Reisi
Akasyadır çarşının kıyısı
Bahçesinde çoktur zerdali kayısı
Bezdir kurutulur çiri Afşin'in

Söyle deli gönül methini söyle
İşte kazamızın durumu böyle
Portakal yetiştirir yerimiz yayla
Dışardan gelir narı Afşin'in

Halkı zengin az bulunur fakiri
Kahramanmaraş'tan gelir bakırı
Güney atlas dağı altın çukuru
Gönül imrendirir yeri Afşin'in

Bahçelerle çevrilmiştir kenarı
Aydınlatır elektrik feneri
Emirli deresi çoban pınarı
Akar çeşmeleri duru Afşin'in

Bütün arazine cevher mi yağdı
İsa peygamberin ayağı değdi
Yedilerin aslı kazada doğdu
Fikirlere sığmaz sırrı Afşin'in

Misafirperverdir bayık edası
Yenilir ekmeği açık odası
Camilerden gelir zikir sedası
Parlıyor yüzünde nuru Afşin'in

Sağlam Müslüman'dır temiz kanları
Dağıldı etrafa şeref şanları
Kerbi gazi gibi pehlivanları
Haykırır meydanda eri Afşin'in

Eshabil kehf vardır sağında sarpda
Bulunmaz menendi şark ile garpde
Çok cesurluk yaptı umumi harpte
Maraş'ı da görüldü zora Afşin'in

Seslidir kazamız evvelden sesli
Şadırvanı akar etrafı süslü
Güzelleri çoktur arlı namuslu
Yaşar konağında huri Afşin'in

Terakki yoluna koymuştur başı
Henüz bitmemiştir çarşının işi
Ne hafif ne çetin mutedil kışı
Şubat sonu karı kalkar Afşin'in

Bir yeşil ovardır doğu kuzeyi
Âşığın yurdudur Alemdar köyü
Yaşa **Kul Hamit'im** methettin iyi
Vilayete mahsus yeri Afşin'in

98. ALLAH'IN KUDRETİ

Aç gözünü seyir eyle cihana
Allah'ın bin türlü hikmetleri var
Kün değince dünya geldi meydana
Daha nice böyle kuvvetleri var

Her insanda vardır yüz ile gözler
Yine birbirini tutmaz benizler
Akıyor nehirler dolmaz denizler
Allah'ın bu şekil kudretleri var

Halk etti dünyayı dağları taşı
Ağraf ile yedi tamu ateşi
Semayı levk kalem kürs ile arşı
Allah'ın en yüce sanatları var

Öyle bir Mevla ki zenginden zengin
Şirk eder Allah'ın var diyen dengin
Nebiler gönderip bildirdi kendin
Bütün resullerin ümmetleri var

Kullarına doğru yolu buldurdu
Kalplerini iman ile doldurdu
Yüksek mabut olduğunu bildirdi
Yüz dört kitabında ayetleri var

Çalış deli gönül imanı kurtar Bir
mizan yarattı amelin tartar
Günahkâr olanı tamuya atar
Müslüman kuluna cennetleri var

Canlı olanların cümlesi ölü
Ancak ulu Mevla kendisi kalır
Adlile kâfirden intikam alır
Asi kullarına zahmetleri var

Sağlam mümin Allah'ını zikreder
Kanaatli servetine şükreder
Dü cihanı hatırlayıp fikreder
Arifin gözünde ibretleri var

Bilir misin niçin geldin cihana
Muhammed ümmeti oldun daha ne
Resul göçmüş diye etme bahane
Hürmet edeceksen sünnetleri var

Kul Hamit'im doğru gitmeli yola
Azmayınca azap verilmez kula
Çalış da yardımı Allah'tan dile
Kesme umudunu rahmetleri var

99. YÖRÜK KIZI

Bir göç çıktı Binboğa'nın dağından
Aşıyor karşiki belleri güzel
Kadir Mevla'm ibret için yaratmış
Işıyor şevkin yolları güzel

Sabahleyin Emirelyas'tan göçmüş
Çözüp düğmeleri gerdanı açmış
Tam yedi yaylanın çiçeğin seçmiş
Deste etmiş eline gülleri güzel

Çıktı geldi Emirlî'nin dereden
Ne kadar özenmiş seni yaradan
Bilezik takınmış sarı liradan
Taze kınalamış elleri güzel

Hamit derki yandı yürek köz oldu
Yüz bin lira fiyatına az olur
Korkuyorum çifte benlim göz olur
Gel yavaş ıgrala belleri güzel

100. KAHRAMANMARAŞ'IN GÜRÜN KÖYÜNDE BİR GÜZELİ

Geldik bu diyara ekin biçmeğe
Arayıp da güzelleri seçmeğe
Müsade olursa bir su içmeğe
Uğradı pınara geldi yol gelin

Ne güzel okutmuş okutan hocan
Dersinen mi geçti gündüzün gecen
Asker mi hapis mi öldü mü kocan
Vaziyetin gösteriyor dul gelin

Kadir Mevla'm hoş yaratmış kaşını
Altın boğmak örseliyor düşünü
Elvan elvan bağlamışın başını
Börüğünde ışılıyor pul gelin

Tuttu **Kul Hamit'i** yürek ağrısı
Gayet çoktur bu dünyanın eğrısı
Gelin son sözlerim budur doğrusu
mzn birisine gel gelin

101. MARAŞ

Hız ile gelirken o zalim düşman
nne set gibi durdu Maraşlı
Tekmemizi yiyince çok oldu pişman
Şiddetli bir darbe vurdu Maraşlı

Tek bir yardımcısı yoktu peşinde
Yurt sevgisi dalgalandı başında
Bozdu düŐmanını kendi dŐnde
Kara bck gibi kırdı Maraşlı

Silahlar dağıttı eli tutana Gayret
geldi beŐikteki yatana Canım
kurban deyip aziz vatana AŞk ile
savaşa girdi Maraşlı

Atıldı düşmana yiğitler bazı
Allah Allah deyip gelini kızı
Altın kalem ile yazdırdı yazı
Tarihin numune verdi Maraşlı

Yardımcısı Allah'ından erişti
Şehitler ruhu ile gençler karıştı
On beş saat düşman ile vuruŐtu
Őehirden dıŐarı sürdü Maraşlı

Kendi yuvasında boğdu düşmanı
Demir sopa ile dövdü düşmanı
Ağır zaiyatla kovdu düşmanı
Kurtardı kâfirden yurdu Maraşlı

Dört beş ordu karşısında durmağa
İktidarı vardır cevap vermeğe
Öğrenmemiş esarete girmeğe
Çekermiş bu çetin derdi Maraşlı

Korkulur mu **Hamit** dini bütünden
Kâfiri ezmeden inmez atından
Yardım beklemez hükümetinden
Kendi yarasını sardı Maraşlı

102. AHLÂKSIZ İNSANA

Hey ağalar bir korkulu düş gördüm
Her kimse söylesem tabir etmiyor
Bu zamanda çok acayip iş gördüm
İnsanlar yoluna doğru gitmiyor

Hile tuzağını kurar özünden
Hayır çıkmaz her insanın yüzünden
Utanmadan geri döner sözünden
Verdiği ikrarın sonun gütmüyor

Ahmakların göksü kadar malınan
Eli boştur yağlar yüzler dilinden
Bu gün senden ise yarın elinden
Şimdiki insana akıl yetmiyor

Gönül ne iş yapsan kafana tanış
Şimdiki insanla uzaktan konuş
Aldanırsın sonra çıkar elin boş
Son pişmanlık asla fayda etmiyor

Allah kün demekle cihan düzdü
Emretti kaleme besmele yazdı
Hamit ne söylersin zamane azdı
Gelen günler geçen günü tutmuyor

103. KAYMAKAM BEY'E

Affet gelemedim kaymakam beyim
Şairlik işinden eli çıkardım Şimdi
ben duvara astım sazımı Bozdum
perdesini telini çıkardım

Bu kuru sevdayı çekmesem keşke
Ne yapım er vakte yazılmış muska
Çan takmaya layık görmüyom başka
Ses vermesin diye zili çıkardım

Çoktur kaymakam bey bendeki kusur
Beş değil on değil on binden küsür
Pîrim Sıddık gibi büründüm hasır
Arkamdan hırkayı şalı çıkardım

Bu aşk benim vücudumu yakacak
Korkuyorum bir belaya sokacak
Nefis galip geldi bizi yıkacak
Gayri pes ediyorum dili çıkardım

Daim kederliyim durmuşum yasa
Bülbül gibi hapis oldum kafese
Bağlamam gönlümü ziynete süse
Takınmam rehanı gülü çıkardım

Didar ile cennet **Hamit'in** arzı
Allaha emanet müminin ırzı
Hamdotsun işleriz otuz üç farzı
Delilim Kur'an'dır yolu çıkardım

104. ÖLÜM DÜŞÜNCEİ

Ölüm nedir düşünmeyen şaşkınlık
Ecel şerbetini içecek bir gün
Bu dünyanın ziynetine düşkünler
Akıbet el çekip göçecek bir gün

Ağlayarak savacaklar hayıfı Bir
ip tutup ölçecekler boyunu
Hazırlarlar sabununu suyunu
İmamda kefenini biçecek bir gün

Razı değil misin bu kara bahta
Sağ yan üzerine yatarsın lahta
Dizerler mezara kerpiçle tahta
Çürüyüp üstüne uçacak bir gün

Deli gönül aşk deryasının boyladı
Hadisi nebîyi kitap söyledi
Allah mahşer günün tayin eyledi
Bir ulu mahkeme açacak bir gün

İnsanlar defterin alır destine
Kimse yardım eyleyemez dostuna
Cehennem yürüyüp halkın üstüne
Şiddetli ateşin açacak bir gün

Muhammed Mustafa bu hali görür
Ya ümmetim deyi ileri yürür
Makamı Mahmut'ta secdeye varır
Kendi hayatından geçecek bir gün

Kurban olayım Peygamberin nuruna
Galip gelir cehennemim narına Diğer
sancağını mahşer yerine Muhammed
ümmetin seçecek bir gün

Kul Hamit'im dahil miyim ümmete
Aman kayım yapış farza sünnete
Alıp ümmetini girer Cennete
Rızvan kapıları açacak bir gün

105. BİR HAFIZA

Yine ilkbahardan koku geliyor
Kaynayıp yüreğim coştı hafızım
Hasretiniz ciğerimi deliyor
Saldım gönül kuşu uçtu hafızım

Garip kuşlar gibi gökte dönerim
Baykuş gibi viraneye dönerim
Maşukumun hasretine yanarım
Ciğer kebab oldu pişti hafızım

Müezzinlik piri Bilal'de kaldı
Arzımânım kaşı hilalde kaldı
Hatır gönül malda melalda kaldı
Fakir aralıkta şaştı hafızım

Zamanenin halkı sever yalanı
Değişildi bu dünyanın planı
İstihza ederler namaz kılanı
Alimler kıymetten düştü hafızım

Üşümek olmasa gezerler çıplak
Zamanenin gidişatına sen bak
Don dizden yukarı başları kabak
Kadınlar üstünü açtı hafızım

Şimdi halk ile ülfeti kısalt
Doludur kalbinde kin buğuz haset
Yurdun her yerinde çoğaldı fesat
Dünyanın lezzeti kaçtı hafızım

Emel yoktur vaiz söyler dilimiz
Hayre sunmaz kırılmalı elimiz
Bilmiyorum nasıl olur halimiz
Günah tepemizden aştı hafızım

Kul Hamit'im der menzile yetmedim
Hiç bir gece kasafetsiz yatmadım
Otuz beş yaşadım kazanç etmedim
Ömrüm boş yerlere geçti hafızım

106. TARİH

Balkan harbi Cihan harbi zamanı
Bütün canla başla çalışıldıydı
Çağrttırdık düşmanlara amanı
Harçılık Türklerden alışılmıştı

Ünümüz düşmanın belini büktü
Ordumuz sancağı sınıra dikti
Her paşamız bir tarafa kan döktü
Yedi düvel ile döğüşülmüştü

Zaten Türk oğlunun başı belada
Ailesi çiftçi kaldı sılada
Hem şarkta hem de Çanakkale'de
Üstün düşman ile boğuşulmuştu

Çok fâzilet vardır dinde imanda
Yenilmedik böyle nazik zamanda
Bir ordumuz harbeyledi Yemen'de
Düşmanlar başına yığıılmıştı

Türk askeri galip geldi bunlara
Yardımcı gittiler Alamanlara
Galiçya'da gark olmuştu kanlara
Burada Türk var diye bilişilmişti

Padişahlar terki silah ettiler
Doğru çalışanı hapse attılar
Gizli gizli düşmanlara sattılar
Sevgili yurdumuz bölüşülmüşdü

Kâzım Karabekir çok çekti zahmet
Fevzi Çakmak için dileyin rahmet
Geçmeseydi başa Atatürk İsmet
Yurdun haritası değışilmişti

O zaman atamız Samsun'a vardı
Toplayıp ulusun bir nutuk verdi
Sağ kalandan teşkil eyledi ordu
Düşman tarafından gülüşülmüşdü

Atamız yürüyün evlatlar deyip
Esarete girmek Türklere ayıp
Düşmanlar aklını eyledi kayıp
Allah Allah deyip girişilmişti

Seher vakti başlarına çöküldü
Türk süngüsü döşlerine dikildi
Kaçan kâfir Akdeniz'e döküldü
Hers ile arkadan erişilmişti

Şimdi sağlam sınırimız haddimiz
Göksümüzdür yurdumuza seddimiz
Viyana'da at oynattı ceddimiz
Korkudan bizlerle barışılmıştı

Hamit der Türk işi kılıç vurması
Kore'de Komünist Çini kırması
Çok değil bizlere çember yarması
Vaktinde dünya ile yarışılmıştı

107. FAKİRLİK

Yokluk kimisine kanlı yaş döktürür
Kimi Ankara'da bilet çektirir
Kimi küheylana biner sektirir
Kimi de bir küçük bulamaz

Kiminin bıçağa yoktur dermanı
Kimi zapt eylemiş koca ormanı
Kimi döker on beş tane harmanı
Kimi de bir tutam başak bulamaz

Kiminin yokluktan özü doğranır
Kimi mala mağrurlanıp kıvrırır
Kimi karyolaya yatmış ığranır
Kimi de yatacak döşek bulamaz

Kimi meyil eylemiş ziynete süse
Kimi yokluk çeker boyanmış yasa
Kimi giyer bin liralık elbise
Kimi de bir kendir kuşak bulamaz

Deli gönül aşk deryasın boylana
Bir iyilik edince hemen söylene
Kimi ata olmuş on beş oğlana
Kimi de bir tane uşak bulamaz

Kimisi bakmıyor elliye yüze
Kimisi muhtaçtır bir kaşık tuza
Kimi sahip olmuş üç tane yoza
Kimi de bir tane şişek bulamaz

Kimi kazanında helva pişirir
Kimisi de kapı kapı deşirir
Kimi çatalınan lokma aşırır
Kimi de bir ağaç kaşık bulamaz

Kul Hamit'im doğru dersin billahi
Yol uzaktır fazla alın silahlı
Bütün bunlar hep takdiri ilâhi
Âşık gezmeyince maşuk bulamaz

108. AŞK

Yar hayali karşısında do laşır
Sevdası gönlünü çalar âşğın
Daim bülbül gibi ötmek arz eder
Dili dertli dertli meler âşğın

Yer eder yüzüne gözünün suyu
Daim gamlı gezer böyledir huyu
Seyredip haline delidir deyi
Bakıp düşmanları güler âşğın

Gemlesini üzerine bürütür
Kuru sevda yüreğini çürütür
Ah çekince çelikleri eritir
Göz yaşsı mermeri deler âşşğın

Vurgundur maşuğa deli sanmayın
Allahın bir edna kulu sanmayın
Zikreden yalnız dili sanmayın
Her azası dilek diler âşşğın

Bazı ateşlenir bazı söğündür
Bazı gamlanırda bazı sevinir
Kendi ağlar yine kendi avunur
Kim gelip göz yaşsın siler âşşğın

Aşkın deryasında yüzer kayıklar
Mecnun âşşıklara gülmen ayıklar
Uyusa da yarım diye sayıklar
Hayali önünde yeler âşşğın

Yakıyor bu sevda **Hamit'in** özün
Domurur yaşları seyredin gözün
Daim hak üstüne dinleyin sözün
Aşk oku ciğerin deler âşşğın

109. TURNALAR

Arayıp nâdiri hak soğulcağa
Gelip Elbistan'a seyret çiçeğe
Kışlayı kalaycık çık körüceğe
Elmalı köyünde kalın turnalar

İnmem Kaşanlıya çok olur kiri
Yaklaşmam lorşuna dokunur şeri
Mavzer taşıyorlar çocuğu piri
Kaldırılmaz kabzedem elin turnalar

Tanırın suyundan için badeyi
Âşık Hâyati Bey açar odayı
Arıstıl köyünde zikret hüdayı
Menzoğlunun yurdu bilin turnalar

Dolaş Çobanbey'le Emirelyas'ı
Yıldan yıla artar Afşin'in süsü
Çoban pınarında alın abdesti
Yedilerde namaz kılın turnalar

Yedilerden çıkan büyük sevine
Uğran mağara gözünün suyuna
Benden selam eylen Hunu köyüne
Soğuk pınarına dalm turnalar

Çıkıp Binboğa'ya seyredin düzü
Oğlak kayasından in mâla buza
Hurman köy sinekli geç karagöze
Sulukta hocayı bulun turnalar

Yüksek kalkar kangallımın söğüdü
Kırar birbirini tutmaz öğüdü
Meşhur olur dirgenlerin yiğidi
Çıkartır yaylaya malın turnalar

Muhacir köyünde katarı tutun
Çoğulhan üstünde çevrilip ötün
Bir gece Alemdar köyünde yatın
Kul Hamit'e mihman olun turnalar

110. R Ü Y A

Uyandım canımı ateşe yaktı
Bu gece ki gördüceğim düş benim
Yastıktan aşağı döşeğe aktı
İki gözlerimden inen yaş benim

Gam pazarı yoktur derdim satılmaz
Evme ile bir menzile yetilmez
Neyleyim ağalar kesip atılmaz
Nere gitsem bu belâlı baş benim

Bu dünya yalandır güvenmem boşa
Sultan Süleyman da çıkmadı başa
Yaşım erişince yirmi beşe
Hep çürüdü ağızımdaki diş benim

Kul Hamit'im akıl varsa serinde
Yakmalı ciğeri meşe korunda
Ne cevap vericim mahşer yerinde
Yüzüm kara iki elim boş benim

111. MARAŞ'IN KURTULUŞUNA AİT BİR ŞİİR

Baylar sorarsanız bu günkü günü
Maraş'ın kükreyip coştığı gündür
Süngümüzü yiyip döküldü kanı
Düşman leşlerinin şiştiği gündür

Yurda giren düşman yandı ateşe
Kimi dağda öldü kimisi taşta
O alçak Fransız şanlı Maraş'ta
Ecel şerbetini içtiği gündür

Sözlerim doğrudur arkadaş inan
Çok oldu bu yurdun aşkına yanan
İngiliz, Fransız, Rus, Bulgar, Yunan
Hayretle telaşa düştüğü gündür

Sevgili ilimiz çok çekti zahmet
Erişti bizlere Allahtan rahmet
Şehitler ruhu ile karıştı Mehmet
Zafer yollarını açtığı gündür

Dünya devletinde Türkler birinci
O korkulu günde Maraş'tı öncü
Şanlı ilimizin kocası genci
Allah Allah deyip koştuğu gündür

Kul Hamit ne hacet söylemek sözü
Tarihe bakanlar tanrılar bizi
Ayakta çiğnedik o Fransız'ı
Ağır zayıat verip kaçtığı gündür

112. KENDİ HAYATINA DAİR SÖYLEDİĞİ BİR ŞİİR

Ben uğradım bu feleğin hersine
Ateş ile yanıp yanıp tütmem var
Akçadağ'a eğitimlik kursuna
İki arkadaş yoldaş olup gitmem var

Her neye gitsem ters geldi işim
Gözlerimden aktı kan ile yaşım
Mevla'm bir dert verdi ağırdı başım
Tam üç sene hasta olup yatmam var

Vazgeçmiştim dışarıya çıkmadan
Gözüm açıp etrafıma bakmadan
O hastalık yatağımdan kalkmadan
Üstü üstüne üç sene de sıtmam var

Büküyor fakirlik insanın belin
Kardeşleri bile sormuyor halin
Üstüm açık çıplak ayağım yalın
Çoban olup dağda öküz gütmem var

Felek bizim ile durdu oyuna
Benim rezilliğim sürdü boyuna
İmam gittim Kereven'in köyüne
Tek yorganı bir merkebe atmam var

Zalim yokluk ciğerimi yakarken
Yağlı pilav burnumuza kokarken
Ayran diye el gözüne bakarken
Çocukların bir keçisin satmam var

Felek benden ne iyiliğın sorucu
Daha dertli başım neler görücü
Dokuz yüz kırk üçte durdum korucu
El göğüste el yumuşun tutmam var

Kul Hamit'im der ki söylemem kalan
Var mı o la sözümnden bir ibret alan
Bütün unutuldu başıma gelen
Bu hallere yüz bin şükür etmem var

113. GURBET HAVADİSİ

Yanımda bulunan kavim kardeşe
Tebliğ et selamım bay Mehmet çavuş
İtibar yok imiş yağmura yaşı
Battı ekinimiz duy Mehmet Çavuş

Açlık korkusundan benzimiz sarı
Çavdar kelle söktü öğütüyor arı
Suyu bol olanlar ekiyor darı
Kıraç yer başına vay Mehmet. Çavuş

Bütün merak ile komşular yasta
On küleklilik yerden çıkmaz bir deste
Yürekte korku var oluruz hasta
Hayatı nazikte köy Mehmet Çavuş

Yokluk gelse fukarayı hırpalar
On liraya satılıyor körpeler
Zor derilir Akmın'daki arpalar
Çok iyi boylarla fiy Mehmet Çavuş

Harap eyleyeceğim gönül şehrini
Tas tas içtim fakirliğin zehrini
Çok görmüşüm muhannetin kahrını
Açlık ölümden zor oy Mehmet Çavuş

Eder **Kul Hamit'im** tekrardan selam
Bu son beyitimidir kalmadı kalem
Kesmez rızkımızı rezzaki alem
Ayıtır kuluna pay Mehmet çavuş

114. KÖY GÜZELİ

Seher zamanında bir güzel gördüm
Uzatmış boynunu eşine doğru
Elinde sitiller ne hoş yürüyor
Gidiyor pınarın başına doğru

Pembe ile ak karışmış yüzleri
Döktü yüreğime kuru gözleri
Bulgur gibi kaynar ela gözleri
Uzemiş kirpikler kaşına doğru

Al çiçekli bürgüsünü bürünür
Uzemiş beliği yerde sürünür
Üzüm yutsa boğazında görünür
Altın boğmak inmiş döşüne doğru

Taramış kekilin sırmaya benzer
Dudak kiraz burun hurmaya benzer
Taze civıldaşan turnaya benzer
Yeni girmiş on dört yaşına doğru

Kul Hamitim tükenmiyor sözlerim
Benim olsan sandıklarda gizlerim
Çok seyrettim ayrılmıyor gözlerim
Yürüdüm bir zaman peşinde doğru

115. SEBEP ARAMAK

Tembellik edip de gezmeye avare
Atılıp bir işe gelmek lazımdır
Yardımcı haktan bil sebebin ara
Kazanç yollarını bulmak lazımdır

Mümin olan mümin amelin tartar
Daim günden güne sevabın artar
Cennet arz edersen imanı kurtar
İnsanın elinde ilmek lazımdır

Dinle kitapları acep ne yazar
Okuyan âlimler kendini düzer
Dünya ibret dolu etsene nazar
Aklını başına almak lazımdır

İnsanın iyisi alandır öğüt
Çalış iyilik için şanını dağıt
Dünyayı ahreti kazanır yiğit
Gençliğin kıymetini bilmek lazımdır

İnanmazsan öğren okuryazar da
Adi kumaş satılır mı pazarda
Yorgan döşek ışık gezer mezarda
Eğlenip bir zaman kalmak lâzımdır

Sevme **Kul Hamit'im** dünya malını
Fikir eylesene sırat yolunu
Duymuyon mu kör şeytanın halini
Geçirme beş vakti kılmak lâzımdır

116. MAHŞER

Bir gün kadir Mevla'm bir divan kurar
Bütün insanları bir yere derer
Herkes amelini sırtına sarar
Kalkan yürüyecek pazara doğru

Böyle olmaz kulluğa gönül bağlayan
Cennet yüzü görmez gıybet eğleyen
Ben değilim bunu kitap söyleyen
Kalk gidelim okur yazara doğru

Mahşeri düşündükçe artıyor ördüm
Bir gece düşümde sıratı gördüm
Eledim kalburdan geçmiyor derdim
Topladım gidiyorum mezara doğru

Dünyada yok **Hamit** ebedi kalan
Var mı hayatından bir lezzet alan
Bir ev yaptırmışım ahiri yalan
Koydum kapısını mezara doğru

117. AHRET FİKİRİ

Yine bir aşk geldi kaydadı yürek
Coşuyor hey deli gönül coşuyor
Her gün ömrümüzün birisi noksan
Düşüyor hey deli gönül düşüyor

Sardı şu gönlümü gam ile keder
Hani ne oldu emmi dayı o peder
Fazla ömür süren atmışa kadar
Yaşıyor hey deli gönül yaşıyor

Ömrü hayatını sorun kişiden
Gelmiş kader fark eder mi çarşıdan
Görüyon mu ölüm çıktı karşıdan
Koşuyor hey deli gönül koşuyor

Kul Hamit'im derki dişim döküldü
Kervan yola girdi katar çekildi
Zeval geldi gün gediği dikildi
Aşıyor hey deli gönül aşıyor

118. BİR ÜMİDİM VAR BENİM

İki ellerime meskendir koynum
Nefisin elinden halim zor benim
Neşem açılmıyor buruktur boynum
Daim etticeğim ahızar benim

Ağlarım gözlerim yaş ile dolu
Zikret ahretini Allah'ın kulu
Her zaman düşüncem sıratın yolu
O sebepten yüreğim kor benim

Mizan terazide günah tartarsa
Kolaylıkla müminleri kurtarsa
Sırat ince ayaklarım pırtarsa
Korkuyorum düşeceğim nar benim

Kul Hamit kimseye sırrını açmaz
Allah emretmezse kuşlarda uçmaz
Yine kadir mevlân kulundan geçmez
Ende sonda bir ümidim var benim

119. ZAMANE DEĞİŞTİ

Kayıp oldu sarı öküzler nahırlar
Götürüp çobana katmada kalktı
Karaca çevrildi bütün ahırlar
Zembil ile gübre atmada kalktı

Şimdiki çocuklar ne hoş büyüyor
Küçük elleriyle para sayıyor
Şimdi insan rahat rahat uyuyor
Öküz nöbetinde yatmada kalktı

Eski usulleri düşünüp güldük
Çıktı başımızdan boncuklu terlik
Hani nerde kaldı kalıçla ellik
Külek bardak kalaz çatmada kaldı

Döverbiçer derer firezi kaba
Gayrı lazım olmaz dirgenle kaba
Yakarız odunu kızarır soba
Tandır ile ocak tütmede kalktı

Nezeldi bu dünya korkarım kokar
Ancak tamirini yaradan yapar
İnsan güzelleşti kalmadı çapar
Çiçek derdi ile sıtmada kalktı

Eski usullere gülsek de haklı
Kabul eylemiyor insanın aklı
İp şalvar giyerdik bağı saçaklı
Şimdi kuru çalım satmada kalktı

Gönlündeki arzuları gizleme
Önüne bak geri arkayı gözleme
Hani oldu al nakışlı dizleme
Çarık ile adım atmada kalktı

Böyle olursa zaman neler görülür
Akıl yetişmedik icat getirir
Zengin birbirinin işin bitirir
Fukaraya yardım etmede kalktı

Motorcular firezleri ekiyor
Suluya kıraca dikme dikiyor
Parası olanlar motor çekiyor
Kâbe'yi şerife gitmede kalktı

Yeter **Kul Hamit'im** bu sözü kesin
Darılır zenginler duyarsa sesin
İnsan kibarlaştı değişti isim
Şimdi Meyrem, Eşe, Fatma kalktı

1 2 0 . G E L İ N L E R

Kısa ile zülüfleri kısarlar
Dışarıda kekillerin keserler
Avuç avuç kavurkayı basarlar
Taş değmez mi dizinize gelinler

Kocan mahallede seni arıyor
Gördüğünden salıgını arıyor
Çağıra çağıra sesin yoruyor
Dellal lazım kişinize gelinler

Söylerim hemşire ne kadar küssen
Kalkmıyor yerinden üstüne basan
Çekmez ayağını parmağın kesen
Beşli sıksam döşünüze gelinler

Sabahtan kalkınca zülûfün düzer
Seyredip aynaya gözlerin süzer
Avrupa'dan gelme cip gibi gezer
Yetişilmez peşinize gelinler

Yorulmaz dilleri ko çeke çeke
Ölçüm bilmez dikişini kim dke
Eğer söyletirsен kutuktan eke
Doymayasın yaşımıza gelinler

Bacım böylemi olur eksigin hali
Müslüman kızısın Allah'ın kulu
Ufak imiş diye beğenmez pulu
Penes takın şeşinize gelinler

Gezer **Kul Hamit'im** noksana bakar
Kimisi teleği başına takar
Mahşerde boyanız açığa çıkar
Seyrederim işinize gelinler

121. DÜNYADAN SUAL

Yalan dünya bir sualım var sana
Hani bizden evvel gelenler no ldu
Dünyalar durdukça durim zanneden
Kalmadı birisi cümleten öldü

Kimisi bu yurttta sürdüler sefa
Kimisi de çekti çevrile cefa
Çürüdü beyinler boşaldı kafa
Gözün çukuruna toprak mı doldu

Daim böyle bu dünyanın halleri
Gelir gider yaratannın kulları
Bülbül gibi hafızların dilleri
.....

Kul Hamit'im der ki yanyor özler
Göçtü nice nice gelinler kızlar
Hilal gibi kaşlar sürmeli gözler
Mehricana deymiş gül gibi so ldu

122. YALAN DÜNYA

Yalan dünya değirmene misaldir
Gelen keletesin öğütür gider
Kiminin ardında evladı kalır
Kimi ocağını soğutup gider

Kimi hayvan gibi yatar uzanır
Kimisi de ibadete özenir
Kimisi hayırlı emel kazanır
Kimi elindekini dağıtıp gider

Derin yüreğimin yaresi derin
Bu aşka düşenler olur mu serin
Kimisi önünü tez alır şerrin
Kimi ufak işi büyütüp gider

Kimisi fikreder dari bakiyi Kimi
nefsi ile yapar tokayı Kimisi bir
aşka verir yakayı **Hamit** gibi
gönlün avutup gider

1 2 3 . N E F İ S

Nefsi emarenin peşin gütmeden
Dövüşüp kendiyle el ola idim
Zamanenin bahçesinde gitmeden
Dağlar meşesinde dal ola idim

Âşık neşe duyar yarin öğmeden
Nefis hâkim olup aklın göğmeden
Okur yazar olup günah yığmadan
Keşke lisan bilmez lâl ola idim

Namertler zevk alır ara bozmadan
Memnun olur kapı kapı gezmeden
Beni Adem olup fitne dizmeden
Ya çiçek ya reyhan gül ola idim

Usanmışım gözyaşların dökmeden
Yetim çocuk gibi boynum bükmeden
Bu kuru sevdayı böyle çekmeden
Yanıp kerem gibi kül ola idim

Korkar **Kul Hamit'im** hatır yıkmadan
Lisanından konu komşu bıkmadan
Padişah olup da tahta çıkmadan
Bilâl Habeş gibi kul ola idim

124 . M U H A N N E T

Arzular vücudun düşürmek için
Kazanında haram pişirmek için
Hasmını zarara düşürmek için
Kendi kâfir olup öfke indirir

Böyle mümin mi olur Allah'ın kulu
Faiz alıp vermekle kazanır malı
Koşar camilere sıvalı kolu
Riyalı namazla eli kandırır

Sarılr dünyaya ölmem zanneder
Dirilip mahşere gelmem zanneder
Din yıkmakla kâfir olmam zanneder
Kendini tamuya atıp yandırır

Şimdiki halk ile ülfeti kısalt
gammazlık yaparak çıkarır fesat
Şiddetli rüzgara misaldir haset
Eser esmez hasenatı öldürür

Titriyor **Kul Hamit'in** azası
Emrinden çıkana vardır cezası
Kazanılmaz böyle Allah rızası
Korkuyorum rahmetini dindirir

125. 65 ŞAİRLERE HİTAP

Gözükara meydan deyip girişmiş
Onun kusuruna bakmamak lâzım
Hep şairler bu döğüşe karışmış
Bunları kavgaya tıkmamak lâzım

Kardeşler benliğe olmayın yakın
Sakının hemşerim gūnahtan sakın
Irmak deli akar nehirler sakın
Çay gibi etrafını yıkmamak lazım

Âşık olan hak yoluna çalışır Ah
çekince yüreciği alışır Mahcup
olun seyirciler gülüşür
Kısbetsiz meydana çıkmamak lâzım

Seherde goncasın gösterir güller O
zaman zevk alır şadi bülbüller
Reyhandan bir fayda görmedi eller
Hardaldan gibi acı kokmamak lâzım

Âşığın işidir hatır gözlemek
Benim emelimdir hatır gözlemek
Ârife vazife sırrını gizlemek
Âşık aşkına zil takmamak lâzım

Şairin sözünden ibret alınır
İktidârı kelâmından bilinir
İhtimal karşısında hendek bulunur
Membasız ark gibi akmamak lâzım

El arıfdir seni uz ile tartar
Öyle bir mizan ki göz ile tartar
Ağzından sarf olan söz ile tartar
Lisanından kimse bıkmamak lâzım

Söylemez her yerde sırrını âşık
Yar uğrunda verir serini âşık
Düşmana gösterir zorunu âşık
Müslüman ölümden korkmamak lâzım

Bütün kuşlar Allah diye ötüşür
Sevda çeken yüreğinden tutuşur
Şairlere Allah aşkı yetişir
Kalbe başka sevgi sokmamak lâzım

Ağlar **Kul Hamit'im** gözleri cahli
Nefsi emmareye geçmiyor dehli
Mevzide yatan var ağır silahlı
Kapsüllü tüfeği sıkmamak lâzım

126. SANCAK

Askere gitmeden on beş yaşında
Bir gece Sancağı gördüm düşümde
Şimdi yıldız dalgalanır başımda
Hilâlin cephesin gönderemezler

Babamın kanından alındı rengin
Vallahi cihanda bulunmaz dengin
Sancağım semaya yükselir gün gün
Dünya halkı gelse indiremezler

Şehit dolu yurdun bütün bucağı
Ceddimin kanından biter çiçeği
.....
Nehirler dökülse söndüremezler

Bozkurdun neslinden gelmedir ırkım
Adım **Kul Hamit de** Türkoğlu Türküm
Doğmuyor kalbimde zerrece korkum
Süngümün ucunu sındıramazlar

127. EKİN DERMEM

Haziran ayında hazırlık görsem
Temmuz bir deyince ekine girsem
Gitsem gelsem komşuyunan ilinen
Düğün bayram gibi bir orak dersem

Yüz orakçım olsa çalım bükücü
Yüz adamım olsa tırmık çekici
Yüz gelinim olsa kanı dökücü
Ak şeşleri cığıl cığıl pulunan

Yüz ırgatım olsa arpa yolucu
Otuz karı olsa azık salıcı
Altmış altı Kürt de çalsa kalıcı
Salması yok çıplak çıplak kolunan

Yüz oğlum olsa da hepsi vesselam
Otuz beşi olsa hafızı kelam
Otuz beşini de mektebe salam
Otuzu yaylaya çıksa malınan

Beş yüz ayakkabı kşkere yazsam
Yüz camız art arda dizsem
Binip küheylana ırğadı gezsem
Arkam sıra etbayman kulunan

İkindilik için do ldursam kazı
Yoğurt süzmesidir öğlenin sazı
Kestirsem kuşlukta on iki kuzu
Kahvaltıya versem kaymak balınan

Hamit bu dünyadan ne dat alırsın
Çok mal ile sen perişan olursun
Padişah olsan da yine ölürsün
Cesedini götürürler salınan

128. AHLÂKİM

Sevdiceğim hatırıma gelince
Ah çekip yürekten göğünüyorum
Ben kendimden biraz öğüt alınca
Azaltıp ateşi söğünüyorum

Derdimi deftere yazıyor elim
Bir an hatırımdan çıkmıyor ölüm
Kalbim gamlanınca şenlenir gönlüm
Ben bu ahlâkımı beğenmiyorum

Ne yaman âcili mahşer halleri
Derilir bir yere hakkın kulları
Aklıma gelince sırat yolları
Ağlayıp ağlayıp avunuyorum

Gönül arz edersen didarda cennet
Olmalı işleğin farz ile sünnet
Fahri kâinata olmuşuz ümmet
Bu büyük nimete seviniyorum

Götürmez dağlara söylesem derdim
Ben kendi fiilimle günaha girdim
Fırsatımı nefsin eline verdim
Şimdi eyvah deyip döğünüyorum

Hamit derki şu işime bak benim
Hayrım az günahlarım çok benim
Sana yarar bir amelim yok benim
Mevlâ'm rahmetine sığmıyorum

129. ARKADAŞIMA KAHIR

Geçip de karşıma söyle suçumu
Ne kabahat ettim ben arkadaşım
Kalbim kırık sızlatırsın içimi
Çok düştün peşime sen arkadaşım

Firkat ile kalem aldım destime
Ne için bu kadar düştün kastime
Anlaşıldı deymeyicin üstüme
Elinizde olsa gün arkadaşım

Ne muhannet oldun girdin araya
On koyunu kattırmadın sürüye
Tuz ekmek hakkını ittin geriye
Binme nefsin atına in arkadaşım

Madem böyle bu köyden göçüyüm
Siz ayran içinde bende su içiyim
Böyle ahlâk ile olur mu geçim
Yelme mağrurluğa dön arkadaşım

Eşkiya olup sürünü mü böldürdüm
Hırsız olup malını mı çaldırdım
Düşman olup oğlunu mu öldürdüm
Ne bu kadar tuttun kin arkadaşım

Hamit der ki böyle veriyom karar
Kibirlik mağrurluk şeytana yarar
Kesemem rızkımı bu sana zarar
Hasetliği sevmez din arkadaşım

130. HATAY'IN ALINIŞI

Ağır topu yerleştirdik Ayas'a
Teslim et Hatay'ı çekil Fransız
Ordu merkezini kurduk payasa
Teslim et Hatay'ı çekil Fransız

Mehmetçikler hep cepheye düzülür
Çizmemiz altında düşman ezilir
Yavuz geldi bulut gibi süzülür
Teslim et Hatay'ı çekil Fransız

Göremezsin bu dünyada gezmeyi
Türkler vad ediyor başın ezmeyi
Giyindi Atatürk kanlı çizmeyi
Teslim et Hatay'ı çekil Fransız

Ordumuz cepheye döndü yönünü
İçmek arz ediyor düşman kanını
Harp ilanı çizer İsmet İnönü
Teslim et Hatay'ı çekil Fransız

Hatay bizim vatanımız ilimiz
Ta Ebu ecdattan kalma malımız
Şimşek gibi şakır mareşalimiz
Teslim et Hatay'ı çekil Fransız

Gel dinle sözümü olma inatla
Sonra inilersin yareli yatlı
Arkadan kuşattı Şükrü kanatlı
Teslim et Hatay'ı çekil Fransız

Kul Hamit elinde silahın tartar
Daim günden güne hersimiz artar
Terk et malımızı canını kurtar
Teslim et Hatay'ı çekil Fransız

131. BİR ŞAHSA ÖĞÜT

Eğer mümin isen doğrult cepheyi
Şeriat harici yolu nedicin
Ettiğin günaha eyle tövbeyi
Doğru yarar sağı solu nedicin

Âşık olan âşık dalmalı fikre
Alıştır kendini sabıra şükre
Çok oku Kuranı devam et zikre
Saz ile yarışan dili nedicin

Cüreyle bağlama cümbüşü udu
Çalgı çalanlara günahkâr dedi
Şeytanın dostudur Allâha adu
Brak tezeneyi teli nedicin

İstersen sözüme küs hemişerim
Mümin olan gezmez pis hemişerim
Uzatma bıyığın kes hemişerim
Dudağını örten kılı nedicin

Hamit der sözlerin şeytan işidir
Ahmak bulduğuna günah taşdır
Gemisin kurtaran kaptan başdır
Sen kendini kurtar eli nedicin

132. SUAL

Dinleyin âşıklar bir سوالim var
İbdida dünyanın tadını söyle
Kadir Mevla'm ne hikmetler halk etmiş
Her gün bikir olsa hatını söyle

Mevla'm bu dünyayı nasıl yıkacak
Şu yatanlar ne tarihte kalkacak
İbrahim'e toplanırken yakacak
Gitmiyorum diyen odunu söyle

Kim idi iptida yazıyı yazan
Hangi ağaç idi orduyu bozan
Kimdir kırklı iken deryada yüzen
Nerden verildi südünü söyle

Körük icat etti yaktı kömürü
Kıskaçsız tutardı kaynar demiri
Böyle imiş yaratanın emri
Kim aldı yüz tane kadını söyle

Birinci semada bir melek vardır
Kuşaktan aşağı kâmilden nardır
Baş ile kolları gerdanı kardır
Âşık bu meleğin adını söyle

Ezeli ezelden bu şekil derler
Saymışlar mı acep yedimi yerler
Âşık mı arası var mı ola eller
Yoksa yapışık mı katını söyle

Muhammed miraca ne ile çıktı
O günde ağırdı müminin bahtı
Ne şekil yıkıldı kisranın tahtı
Koca acemistan fethini söyle

Veresiyem yok سوالim peşin
Hemen cevabım acele düşün
Yedi cehennemde yanan ateşin
Nereye gidiyor tütünü söyle

O kim idi kâfir ordusun bastı O
ne idi küfrün kilidin kesti
Nereden gelmiştir düldülün nesli
Hem de hazretin has atını söyle

Tamuyu görenler gözünü yumar
On sekiz bin âlem cenneti umar
Acaba uçmağa girer mi himar
Eshab-ı Kehf'in itini söyle

Kul Hamit'im bülbül gibi seslendi
Mümin olan şeriata yaslandı
İbrahim'in koçu nasıl beslendi
Nerede yayıldı otunu söyle

133. KÖYÜMÜN HALİNİ SÖYLE

Nahr gelip çamurları yalıyor
Mor koyunlar dertli dertli meliyor
At merkep kalmadı susuz ölüyor
Bütün kırılacak malımız beyim

On kuyumuz vardır sekizi kuru
İkisinden oluyor sitil yarı
Çoğulhan'da kaynatırız bulguru
Onlarda kestiler yolumuz beyim

Yoktur ki bir fayda görelim dağdan
Çektik elimizi bal ile yağdan
Hem mahrum kalmışız bahçeden bağdan
Yedi yerden kırık kolumuz beyim

Bir çayımız vardır üç hafta akar
On beş güne kadar çay kara çıkar
Akmın oklarımız ekini yakar
Hep yığıldı kaldı külümüz beyim

İlkbahar ayında kar suyu yürür
O zaman gönlümüz bir neşe görür
Mayıs bir deyince yeşillik kurur
Açmadan soluyor gülümüz beyim

Sulu köyün selvileri gürüler
Kıraç köyler her bakımdan geriler
Su kalkarsa dua eder diriler
Hem de mezardaki ölümüz beyim

İlkbahar başlarız fidan dikmeğe
Sonbaharda başlarız tekrar sökmeğe
Akar suyumuz yok kerpiç dökmeğe
İslanmaz bir topak kilimiz beyim

Çok bekledik hurman suyu kalmadı
Devlet baba yüzümüze bakmadı
Verdiği sözlerin biri çıkmadı
Sormadı Demokrat halimiz beyim

Hamit der hükümet verirse ferman
Bütün ovalara saçılır hurman
Hangi parti olursa bu derde derman
Onu takip eder selimiz beyim

1 3 4 . M E Z A R

Asırlarca yatıp çürüyenlerin
Götürüp canın verendir Mevla'm
Hesabım var kullarımla görecek
Hepsini bir yere derin der Mevla'm

Deli gönül dalma yine derine
Akıl ermez yaratanın sırrına
Geline zalimler mahşer yerine
Ağızına mühürü vurun der Mevla'm

Gösterdiğim yola gitmedilerdi
Resulümün emrin tutmadıldarı
Kitabımla amel etmedilerdi
Kâfiri tamuya sürün der Mevla'm

Mahşer günlerinde perişan işler
Derilir bir yere kocalar gençler
Günahkâr müminin süali başlar
Amelini vezneye vurun der Mevlâ'm

Uydumu nefse oğul kız için
Kanaat etti mi daim az için
Dünyasından en getirmiş biz için
Açın defterini görün der Mevlâ'm

Gelir zebaniler insan kastine
Yetmiş bin Alemler alır destine
Hazırlamış yedi daimi üstüne
Getirin sıratı kurun der Mevlâ'm

Alimler cömertler hemen gelirler
Şehitler gaziler hazır olurlar
Rabbil aleminden emir alırlar
Varın hallerini sorun der Mevlâ'm

Canlılar tadacak ölümün tadın
Görecek günahkâr tamunun adın
Habibim Ahmet'in livahil hamdin
Müminler üstüne yerin der Mevlâ'm

Bir heybet oturur cümle âleme
Hiç bir kimse kadir olmaz kelâma
Şefaât hilatın fâhri âleme
Giyinsin Resulüm verin der Mevlâ'm

Kılmalı namazı etmeli sücut
Geçince sıratı değışir vücut
Müminler rahmete erince mevcut
Buyurun cihana girin der Mevlâ'm

Tükenmiyor **Kul Hamit'in** sözleri
Mümin zümresinden etsin bizleri
Salmır Cennet'te huri kızları
Bu kızlar sizindir sarın der Mevlâ'm

135. SİNEKLİ KÖYÜNE (SİNEKLİ KÖYÜ DEĞİRMENİNDE UN ÖĞÜTTÜĞÜNDE SÖYLEDİĞİ ŞİİR)

Neler çektim bir boğazın elinden
Yorulmuşum koşa koşa yarabbi
Merkep kötü yıkılıyor çamıra
Batırdım çuvalı yaşa yarabbi

Ağlar garip gönlüm avutamıyacağım
Yanıyor yüreğim soğutamıyacağım
Herhal bu buğdayı üğütemiyeceğim
Korkarım emeğim boşa yarabbi

Oluğundan suyu pek az akıyor
Yaşlı gözüm melül melül bakıyor
Her delikten dört beş yılan çıkıyor
Çayan ile dolu köşe yarabbi

Akan yılanları sandım yıldırım
Külek yok ki sepetini doldurayım
Mürdin yok ki götürgeyi kaldırayım
Kapatmışlar taşı taşa yarabbi

Çalıştım dönmüyor sabahtan beri
Evde un yok ki ne gideyim geri
Gam kasavet geldi bürüdü seri
Kalmadı gönlümde neşe yarabbi

Hamdolsun resule olmuşuz ümmet
Hamit'in işlediği farz ile sünnet
Ne emir buyursan canımız minnet
Şikâyetimiz yoktur haşa Yarabbi

136. NETTİN

Düşünmezdi bu dünyanın halini
Gençliğinde hak soldurdu gülünü
Düşürdü kâfirler iki kolunu
Haktan kanaat gelip uçanı nettin

Silmeliyiz gönlümüzün pasını
Mümin olan insan çekti yasını
Doldurup eliyle zehir tasını
Kaldırıp ağzına içeni nettin

Deli gönül sular gibi bulunan
Yüreğimdir kalburlardan elenen
Kerbelâ'da alkanlara belenen
O tatlı canından geçeni nettin

Kastetti Hüseyin'e o yezit bidin
Okuttu hutbede Muâviye adın
Yedi yaşında girdi Zeynel Abidin
Ömrü zindanlarda geçeni nettin

Nice kâfirlerle eyledi harbi
Getirdi bu dine şark ile garbi
Muhammed Hanefi maatla kerbi
Resulün sancağın açanı nettin

Haşim çağırdı Muhammed neslin
Mervan'ı bağlayıp eyledi teslim
Çekti teberini hem Ebu Müslim
Haricin kanını saçanı nettin

Söyledikçe artar **Hamit'in** özü
Resul şefaitle dilesin bizi
En son sahip kırak Battal Gazi
Ceyhan suyundan içeni nettin

137. DAĞLAR

Kara kış deyince fırtına başlar
Sarılr dumana seriniz dağlar
Olur bellerinde muhtelif kışlar
Bakanı korkudur şeriniz dağlar

Yüce dağ başına karlar yağınca
Erir etekleri güneş değince
Mart çıkıp da Nisan ayı doğunca
O zaman sökülür karınız dağlar

Biter gök sümbülün ince belleri
Açılır meşenin yumşak dalları
İşler o sırada yayla yolları
Çıkar mor koyunlu sürünüz dağlar

Dağların karını yağmur götürür
Çiçekli çimenin güneş bitirir
Yaylanın zevkini güzel getirir
Sen cennetsin kızlar huriniz dağlar

Hamit der severim yayla yolunu
Lalesini nergisini gülünü İnce
belli kızlar sıvar kolunu İşte o
gün başlar beriniz dağlar

138. AHLÂK YOLU

Terk eder namazı insanın hamı
Kaçma ibadetten açıktır cami
Günahkârlar için halk oldu tamu
Canını ateşe yakma arkadaş

Hasetliği kini kaldır aradan
Bütün kalbindekini bilir yaradan
Emeğine göre verir yaradan
Rızık için kaygı çekme arkadaş

Çalışır müminler kendi halinde
Nere gitse Allah ismi dilinde
Can versen gam değil namus yolunda
Irz için ölümden korkma arkadaş

Sakın ol ayıbın arama kulun
Kime gülsen sende o gibi olun
Kul Hamit'im der ki iyilikte bulun
Ettiğini başa kakma arkadaş

139. ALİMLER

Allahtan kullara kudret balıdır Her
dertlere bir devadır âlimler Mihrap
minber kürsü onun malıdır
Veresetil Enbiyadır âlimler

Alimdir her işin önünde delil
İlimle olunur mürşidi kamil
Eğer ilmi ile olursa âmil
Hakikaten evliyadır âlimler

Alim olmasaydı dinimiz yiter
Hak emriyle onlar avcında tutar
Kâfirin gözüne ok gibi batar
Müşriklere eşkiyadır âlimler

Çokça sahip kıran pehlivanımız
Dine kurban oldu nice canımız
Onlar ile mukavildir dinimiz
Temel taşı kayadır âlimler

Habibimiz Ahmet hem cedit Halil
Rahmet enlil alemin gönderdi Celil
Ümmeti Muhammed'e olurlar delil
En kıymetli kimyadır Alimler

Biter mi **Kul Hamit** onların methi
Kalbine doldurmuş Hadis Ayeti
Onlarla def olur dünya zulmeti
Bu cihanda pür ziyadır Alimler

1 4 0 . Y E T İ Ő

Zalim Şeytan bent eyledi yolumu
Yetiş imdadıma Server Enbiya
Def eyle baŐımdan böyle zulumu
Yetiş imdadıma Sultan Enbiyâ

Bir kimseden imdat erişmez bana
Israr eylesem de dosta yarana
Zebaniler götürmeden nirâna
Yetiş imdadıma server Enbiya

Bilirim Sultansın cümle resule
Alemin haline oldum vesile
Ellerim koynumda kaldım yas ile
Yetiş imdadıma server Enbiya

Korkuyorum ben arada kalacak .
ŐefiĒ ümmetine sensin olacak
Şeytan geldi imanımı çalacak
Yetiş imdadıma server enbiya

Ay idi ya resul koynuma giren
Gamdan azat olur cemalin gören
Kim var sizden başka halimi soran
Yetiş imdadıma sultan enbiya

Korkarım hırsıza soyulacaĒım
Bu isyan bahrine boĒulacaĒım
Rahmet kapısından kovulacaĒım
Yetiş imdadıma sultan Enbiya

Ahmedi Mahmut'tur Muhammet adın
Annenen doğunca vah ümmet dedin
Düşkün ellerinden yapış **Hamit'in**
Yetiş imdadıma sultan Enbiya

141. CAMİLERDE

Sana derim sana mümin kardeşim
Beş vakit namazı kıl camilerde
Reçetesi orda ağrırsa başın
Mevla'm rahmeti, bol camilerde

Allahın bilmeyen maksuda ermez
Çocuk ağlamazsa anne süt yermez
Yabanda gezmekle yar ele girmez
Bulur Mevla'sını kul camilerde

Eksik olmaz Müslüman'ın belâsı
Verir mükâfatın yüce Mevla'sı
İbadet haneler ilim menbaası
Durmadañ akıyor bal camilerde

Sevgili Ahmet'im şanlı ümmeti
Terk etmeden işle farzı sünneti
Arz edersen didar ile Cenneti
Gelip tapısını al camilerde

Şirin canı kurban eyle bu yurda
Şekavet gez elin olsun hayırda
Dolaşma **Kul Hamit** dağda bayırda.
Cennete gidecek yol camilerde .

142. DURMUŞ ÇAVUŞ'A

Kayıp olacaktı eserim benim
Sebepe oldu Durmuş Çavuş var olsun
Okuyucularıma duyurdu ünümü
Sebepe oldu Durmuş Çavuş var olsun

Yazdıramaz idim hiç bir yazara
Götürüp de satamazdım pazara
Benim ile gömülürdü mezara
Açıklattı Durmuş Çavuş var olsun

Sekiz bin lirayı buldu hesabı
Olmasaydı cem edemezdim kitabı
Görmesin ahirette gamı azabı
Sebepe oldu Durmuş Çavuş var olsun

Bin yaşasın sevindirdi özümü
Hamit der ki o güldürdü yüzümü
El içinde açıklattı sözümü
Sebepe oldu Durmuş Çavuş var olsun

143. ÂŞIK KUL HAMİD'İN, ÂŞIK MAHZUNİ ŞERİF'İN BABASI ZEYNEL BEY'İN EVİNDE BİR ALEVİ DEDESİNE SÖYLEDİĞİ ŞİİR

Ali Allah diyen köklü delidir
Haşa Ali Allah değil velidir
Gitmeyin bu yola şeytan yoludur
Büyük kafir dede olanlarınız

Böyle midir Müslüman'ın usulü
Bıyığınız ağzınızda basılı
Hazreti Ali etmez miydi gusülü
Gelsin imtihana bilenleriniz

Yanma cehenneme Hüseyin için
Allah da biliyor yezidin suçun
Gusül yok ölüyü yıkıyon niçin
Doğru cehenneme ölenleriniz

Akıl yetmez yaratanın sırrı var
Müminlerin kitabı var piri var
Dört çariyar dört kitapta yeri var
Baksın okur yazar olanlarınız

Hasan'la Hüseyin çaldı mı sazı
Duvar mı Allah'ın oğlanı kızını
Yarın mahşer günü gör halınızı
Dolanır boynuna yılanlarınız

Kul Hamit'im der ki elhamdülillah
Şeriksiz nazilsiz ol yüce ilah
Din Muhammed dini başka yok billah
Dört mezhepten hariç planlarınız

144. İSTANBUL

Giyimini Avrupa'ya uydurur
Başka bir biçimdir don İstanbul'da
Çocuklar şeytana pabuç giydirir
Bulaman bir tane bön İstanbul'da

Pek çoğalmış dinsizlerin hamisi
Arka sıra takip eder kamusu
Yavaş yavaş boşalıyor camisi
Kiliseler çalar çan İstanbul'da

Her devlet vapuru gelir limana
Boyanır Haliç'i kara dumana
Yerli halkı haşa sürer imana
Böyle zayıflamış din İstanbul'da

145. Askerliğini Hatay Dört Yol'da yapan Âşık Kul Hamit'in Hatay'ın alınışına tarih düştüğü bir dörtlüğü

O tozu saçar buralardan gözden
Hiç sakınmaz hurmalardan kazlardan
Haziran on birde Fransızlardan
Hatay vilayetini alan oturdu

146. Askerdeyken bir olay üzerine komutanına söylediği Çir:

Tutup amaŐını kurutur gnle
Bir yere gitmedi burdadır benle
Müsaade buyurun sözünü dinle
Kabahati var mı sor Karadayı

Yalvarıyor figanı duyulsun
Kamıyla vurunca elin soyulsun
Tespihini ne sebebe sayarsın
İki noksan otuz bir Karadayı

Dinle komutanım **Hamit** ne söyler
Vatanını sever bu temiz erler
Bir ata evladın teselli eyler
Toplayıp nasihat ver Karadayı

BEŞİNCİ BÖLÜM HİKÂYE ÖZETLERİ

Halk hikâyeleri, genellikle aşk ve kahramanlık konularının işlendiği nazım nesir karışımı anlatılardır. Âşık edebiyatında hikâyeci olarak tanınan âşıklarımızın devam ettirdiği bir türdür. Genelde ağızdan ağza aktarılarak yaşayan halk hikâyeleri ayrı bir anlatıdır.

Kul Hamit Koca, usta çırak ilişkisi içinde yetişmemiş, badeli âşıklarımızdan biridir. Âşığımız gezici köy imamı olduğu için çok kitap okumuş, bunlar içinde de özellikle Hazreti Yusuf ile Hazreti İbrahim'in kıssalarından etkilenmiştir. Âşığımız bu hikâyeleri özellikle mübarek gecelerde camiye gelen cemaate anlatmış, ayrıca kasete de kaydetmiştir. Bugüne kadar elimize ulaşmayan kasetlerinde şairimizin oldukça yanık bir sesle nazım nesir karışımı hikâyeleri anlattığı söylenmektedir.

1. HAZRETİ İBRAHİM'İN BAŞINDAN GEÇENLER (58 nolu şiir)

Âşık Kul Hamit Koca, bu hikayede Hazreti İbrahim doğmadan önce yaşanan olaylardan başlayıp sırasıyla doğumunu, yetişmesini, Allah'ı aramasını, putları kırmasını, Nemrut tarafından cezalandırılarak ateşe atılmasını, ateşin bir gül bahçesi olmasını, etrafta olanları görenlerin hayrete düşmesini, Nemrut'un daha farklı yöntemlerle Hazreti İbrahim'i öldürtmeye çalışmasını, Nemrut'un Allah'ın izniyle total bir sinek tarafından öldürülmesini anlatmaktadır. Ayrıca bu olaylardan sonra ilahi bir işaretle Mekke tarafına giden Hazreti İbrahim'in eşi Hacer validemize küçük oğlu Hazreti İsmail'i emanet etmesini, Hacer validemizin Safa ile Merve arasında koşarak su aramasını, zemzemi bulmasını, Hazreti İbrahim'in oğlunu kurban etmekle emir olduğunda yaşadıklarını, mucize eseri bıçağın kesmemesini ve gökten inen çoğun kurban edilmesini de anlatmaktadır.

2. HAZRETİ YUSUF İLE ZÜLEYHA HİKAYESİ (59 nolu şiir)

Kul Hamit, bu hikayede edebiyatımızda birçok şaire de ilham kaynağı olan Yusuf ile Züleyha'nın aşkını anlatmaktadır. Hikaye, Hazreti Yusuf'un gördüğü rüyayı anlatmasından kuyuya atılmasına, oradan çıkarılıp köle pazarında satılmasından Züleyha'nın evinde yaşadıklarına, zindana atılmasından Mısır'a sultan olup babası Hazreti Yakup'a kavuşmasına kadar yaşananları ele almaktadır.

Bu hikayelerde halk hikâyelerinde olduğu gibi olaylar nesirle, duygular ve konuşmalar ise nazım biçiminde aktarılmıştır. Bu hikayelerde genellikle dörtlük nazım birimi ve 8'li hece ölçüsü kullanılmakla birlikte 11'li hece ölçüsüne de yer verilmiştir. Hikayelerde oldukça sade bir dil kullanan âşığımız, olayların anlatımında ve tasvirlerde oldukça başarılıdır. Halk şiirinin bir kuralı olarak yer yer ismini de taşıyan âşığımızın anlattığı hikâyelerden peygamberler tarihine de vakıf olduğu anlaşılmaktadır.

SONUÇ

Âşıklık geleneği ve âşık şiiri, günümüz sosyokültürel hayatında meydana gelen gelişmelere bağlı olarak birtakım değişimlere uğramıştır. Günümüz insanı geçmiş dönemlerde olduğu gibi düğün ve derneklerde, eğlence amaçlı çeşitli törenlerde sanatını icra eden âşıkları dinlemek yerine televizyon seyretmeyi, sinemaya gitmeyi ya da sanal ortamlarda zaman geçirmeyi tercih etmektedir. Söz konusu elektronik kültür ortamlarında yer alan yayınlardan bir kısmı, bilgilendirici ve eğitici olmakla birlikte büyük bir çoğunluğu kendi kültürel değerlerimizden uzak olup, gençlerimizi özellikle batı hayranlığına sevk eden çeşitli programlarla doludur. Bu noktada halkımızın bilinçlendirilmesi ve kendi öz değerlerimize sahip çıkılması yolunda yönlendirilmesi için ilköğretim düzeyindeki eğitimcilerden üniversite seviyesindeki akademisyenlerine, yerel yöneticilerden devletin en üst düzeydeki yetkilisine, basın-yayın organlarına, gencinden yaşlısına kadar hemen herkese, çeşitli kurum ya da kuruluşa pek çok görev düşmektedir.(Çıblak, 2009: 95)

Geçmişten günümüze kadar aralıksız olarak halkın duygu ve düşünce dünyasına sözcülük eden âşıklık geleneğinin gelecekte de önemini kaybetmeden devam edebilmesi için âşıklara da önemli sorumluluklar düşmektedir. Bu anlamda âşıklarımızın geleneğin temel kurallarından ayrılmamak şartıyla güncel konulara farklı bakış açılarıyla yaklaşmaları ve bunları özgün bir dille ifade etmeleri gerekmektedir. Özellikle teknolojinin araç olarak değil amaç olarak kullanıldığı, insanların kalabalıklar içinde yalnız yaşadığı ve bizi biz yapan millî ve manevî değerlerimizin zayıflatıldığı günümüz dünyasında, gönül dilinden seslenen âşıklarımızın kendilerini daha da geliştirerek sanatlarını bu yönde icra etmeleri yerinde olacaktır.

Kahramanmaraş'ın Afşin ilçesine bağlı Alemdar köyünde 1916 yılında dünyaya gelen Âşık Kul Hamit, doğaçlama şiir söyleme yeteneği kazandığı 11 yaşından, vefat ettiği 1978 yılına kadar söylediği şiirlerinde, topluma sözcülük etme ve toplumu yanlış yaşam biçimlerinden koruyup öz değerlerimize sevk etme görevini hakkıyla yerine getirmiştir.

Âşık Kul Hamit, usta-çırak ilişkisi içerisinde yetişmeyen badeli âşıklarımızdandır. Çok düzenli bir eğitim göremese de çevresindeki hocalardan geleneksel usulle aldığı dersler sayesinde İslam dininin kaynaklarına ve Osmanlı Türkçesine hâkim olan Âşık Kul Hamit, birçok dinî eseri okuyarak kendini geliştirmeyi başarmış ve şiirlerindeki söz varlıklarını zenginleştirmiştir. Yeri geldiğinde âşıklar toplantısına da katılarak kendi sanatını diğer âşıkların sanatıyla karşılaştırma fırsatı bulmuş, özellikle doğaçlama şiir söyleme yeteneğini daha da geliştirmiştir.

Âşık Kul Hamit'in şiirleri biçim bakımından genellikle âşık tarzı şiir geleneğinin kurallarına bağlıdır. Şiirlerinde sade ve akıcı bir dil kullanan âşığımız, yerel dil özelliklerinden de istifade ederek anlatımını daha canlı ve etkili kılmayı başarmıştır. Geleneğin sunduğu anlatım kalıpları ve edebi sanatlardan yararlanarak şiirlerini söyleyen Âşık Kul Hamit, kendine özgü bir söyleyiş geliştirmeyi başarmıştır.

Şiirlerinde Allah ve peygamber aşkı, insan sevgisi, güzel ahlak, gurbet, özlem, felekten şikayet, dünyanın gelip geçiciliği, fakirlik, zararlı alışkanlıklar ve ilim gibi temaların yanında kahramanlık, vatan, millet ve bayrak sevgisi temalarını da işlemiştir. Batılılaşmayı batının yaşam tarzını benimsemek olarak algılayanları, millî ve manevî değerlerimize saygısızlık yapanları ve zararlı alışkanlıkları şiirlerinde ağır bir şekilde eleştirmiş, onları doğru ve güzel olana davet etmiştir. Vatana ve millete hizmeti ibadet sayan âşığımız, ülkemizi bölmek isteyenlere karşı Türk halkını topyekun mücadeleye çağırmış ayrıca lirik ve coşkulu üslubuyla Türk düşmanlarına gözdağı vermiştir. Genellikle didaktik özellikler taşıyan şiirleri vasıtasıyla, Türk insanının yaşam biçimine bağlı İslam ahlakına sahip bireyler yetiştirmeyi kendisine ilke edinmiştir. Bu amacına ulaşmakta onun izlediği yol, Türk gelenek ve göreneklerini İslam dininin kuralları içinde özünden kopmadan anlaşılır bir dille yeni nesle öğretmek, gerektiğinde hadisi şeriflere de başvurarak bunun önemini vurgulamak olmuştur. Âşık Kul Hamit, cehaleti en büyük düşman olarak görmüş, bu düşmanla mücadelede çok önemli görevler üstlenen alimleri överek herkesi ilim irfan öğrenmeye çağırmıştır.

İncelememiz sonucunda Âşık Kul Hamit'in, ilim hazinesi kitapları okuyan, okuyup öğrendiklerini yaşam tarzı haline getiren, içinde yaşadığı toplumun aksayan yönlerine duyarlı bir âşık olduğu görülmektedir. Âşık Kul Hamit, şiirlerinde ferdî temaları işlemekle birlikte kendi dönemindeki insanların duygu ve düşüncelerine de tercümanlık etmiştir. Zaman ve zemine bağlı kalmaksızın tüm insanları samimi bir Müslüman olmaya davet ederken bunun Kur'an-ı Kerim ve Hazreti Muhammet'e tâbi olmaktan geçtiğini ısrarla vurgulayan Âşık Kul Hamit'in şiirleri bir bakıma tebliğ vazifesi görmektedir. Ne var ki hayatını böyle önemli bir göreve adayan âşığımızın şiirleri üzerine bu zamana kadar akademik bir çalışma yapılmamıştır. Bu çalışmamızda yer alan şiirlerinin dışında daha yüzlerce şiiri bulunduğu söylenen Âşık Kul Hamit'in bu şiirleri ilgisizlik yüzünden kaybolmuştur. Âşık Kul Hamit'in aramamıza rağmen bulunamayan bu şiirlerinin bulunması, onun şiir dünyası hakkında daha ayrıntılı bilgi sahibi olmamızı sağlayacaktır. İnsanların faydalı olan ve olmayan binlerce bilginin önünde şaşkına döndüğü bu zamanda âşığımızın şiirleri, aranan gönül ve zihin duruluğunu temin edecek özelliklere sahiptir.

Âşık Kul Hamit, yukarıda saydığımız bütün bu özellikleri dolayısıyla, hâlen âşıklık geleneğine bağlı olarak şiirler söyleyen âşıklarımıza, karşılaşılan tüm zorluklara rağmen bu geleneğin nasıl devam ettirilebileceğini göstermesi bakımından rehber bir kimliğe sahiptir.

KAYNAKÇA

- AKSOY, Ömer Asım; *Atasözleri Ve Deyimler Sözlüğü*, İnkılap Yayınları, Ankara, 1965.
- ARTUN, Erman; *Âşıklık Geleneği ve Âşık Edebiyatı*, Kitabevi Yayınları, İstanbul, 2009.
- ARTUN, Erman; *Türk Halkbilimi*, Kitabevi Yayınları, İstanbul, 2008.
- AKSAN, Doğan; *Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dilbilim*, TDK Yayınları, Ankara, 1998.
- ALPTEKİN, Ali Berat; *Türk Saz Şiiri Antolojisi*, Akçağ Yayınları, Ankara, 2006.
- ALPTEKİN, Ali Berat; *Halk Hikâyelerinin Motif Yapısı*, Akçağ Yayınları, Ankara, 2005.
- ÇIBLAK COŞKUN, Nilgün; *Âşık Devai, Hayatı, Sanatı ve Şiirleri*, Ajansfener Basımevi, Mersin, 2009.
- ÇOBANOĞLU, Özkul; *Halkbilimi Kuramları Ve Araştırma Yöntemleri Tarihine Giriş*, Akçağ Yayınları, Ankara, 2008.
- DİLÇİN, Cem; *Örneklerle Türk Şiir Bilgisi*, TDK Yayınları, Ankara, 2004.
- DİZDAROĞLU, Hikmet; *Halk Şiirinde Türler*, TDK Yayınları, Ankara, 1969.
- ELÇİN, Şükrü; *Halk Edebiyatına Giriş*, Akçağ Yayınları, Ankara, 2001.
- GÜNAY, Umay; *Türkiye'de Âşık Tarzı Şiir Geleneği ve Rüya Motifi*, Akçağ Yayınları, Ankara, 2008.
- KOCA, Âşık Kul Hamit; *Umut Çiçekleri*, Bayrak Yayınları, İstanbul, 1986.
- KÖPRÜLÜ, M.Fuad; *Saz Şairleri*, Akçağ Yayınları, Ankara, 2004.
- OĞUZ, M.Öcal; *Halk Şiirinde Tür Şekil ve Makam*, Akçağ Yayınları, Ankara, 2001.

ÖRNEK, Sedat Veyis; *Türk Halkbilimi*, İş Bankası Kültür Yayınları, Ankara, 1977.

RAYMAN, Hayrettin; *Halk Edebiyatı Anlatı Türleri*, Bizim Büro Basımevi, Ankara, 2003.

SAKAOĞLU, Saim; *Türk Saz Şiiri, Türk Dili/Türk Şiiri Özel Sayısı III (Halk Şiiri)*, (444-450), Ankara, 1989.

YAKICI, Ali; *Ozan Dili Çevik Olur*, Gazi Kitabevi Yayınları, Ankara, 2009.

YAKICI, Ali; *Türk Dili ve Kompozisyon Bilgileri*, Bilge Yayınları, Ankara, 2005.

ÂŞIK KUL HAMİT KOCA

(1916-1978)

245

Muhammet KOCA-Afşin-2010 (Âşık Kul Hamit'in Kardeşi)

Âşık Kul Hamit Koca ile ilgili kardeşi Muhammet Koca'nın Alemdar beldesindeki evinde görüşme yaparken 24 Ağustos 2010'da çekilmiştir.

Âşık Kul Hamit Koca'nın yaşadığı evin bulunduğu mahalleye Alemdar Belediyesi onun ismini vermiştir.

Âşık Kul Hamit'in Afşin Çoğulhan kasabasında yukarıdaki fotoğrafta gösterilen yerde bulunan toprak evi zamana dayanamayıp yıkılmıştır.

Kul Hamit'in torunu Mehmet Çetin çalışmamıza yardımcı olurken Alemdar belediyesinin binasının yanında-Aşağıdaki fotoğraf merhum âşığımızın Afşin'deki mezarı başında çekilmiştir.

ÖZGEÇMİŞ

1986 yılında Mersin’de doğan Bünyamin Oğuz, orta ve lise öğrenimini sırasıyla Akkent İlkokulu, Mersin Anadolu İmam Hatip Lisesi orta kısmı ve Mersin 75. Yıl Anadolu Öğretmen Lisesinde tamamlamıştır. 2004 yılında kazandığı Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Bölümünü 2009 yılında başarıyla bitirmiştir.

2009 yılı Ağustos ayında atandığı Yozgat Atatürk Teknik ve Endüstri Meslek Lisesinde Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği görevine halen devam etmekle birlikte aynı yıl Bozok Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalında yüksek lisans eğitimine başlamıştır.

Yüksek lisans tezini “Âşık Kul Hamit, Hayatı, Sanatı, Şiirleri ve Hikâyeleri” konusunda yapan Bünyamin Oğuz, Yozgat’ta Milli Eğitim Bakanlığına bağlı aynı okulda öğretmenlik görevine devam etmektedir.

İletişim Bilgileri

Adres:

Yozgat Atatürk Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi

Yozgat-Ankara Karayolu 24. km

Yozgat OSB İçi Merkez - Yozgat

Telefon:

(354) 558 11 63

E-posta:

oguzoglu_33@hotmail.com